

Täysistunto

Keskiviikko 1.12.2021 klo 14.03—19.06

Täysistunto alkoi klo 14.03. Täysistunto päättyi klo 19.06.

Puhetta johtivat puhemies Anu Vehviläinen (14.03—16.09) ja ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne (16.09—19.06).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

Puhemies Anu Vehviläinen: Arvoisat edustajat! Eduskunnan toimintakyvyn turvaaminen on meidän edustajien yhteinen asia. Jokainen meistä voi omalla toiminnallaan edistää eduskunnan päätöksentekokyvyn säilymistä. Huonontuneen koronavirustilanteen vuoksi muistutan kaikkia edustajia terveysturvallisuuden noudattamisesta istuntosalissa ja ottamaan huomioon vahvan maskisuosituksen. Maskin voi riisua puhujakorokkeelle mennessä. Pyydän noudattamaan hyvää yskimis- ja käsihygieniaa ja välttämään turhaa liikkumista sekä epävirallisia yksityisiä keskusteluja salissa.

2. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2021 neljänneksi lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 209/2021 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2021 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 21/2021 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 30.11.2021 pidetyssä istunnossa.

Nyt ryhdytään lisätalousarvioehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Tehtiin seuraavat lisätalousarviota koskevat, hyväksytyt menettelytavan mukaisesti keskustelunsa kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana yleisperustelut: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus pitää jatkossakin päästökauppatulot kansallisessa päätösvallassa ja vastustaa päästökaupan laajentamista muun muassa liikenteeseen sekä lämmitykseen." (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

2. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana yleisperustelut: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus huolehtii kansalaisten ostovoimasta keskeisenä tavoitteenaan polttoaineen ja sähkön hintatason hillitseminen. Samalla on huolehdittava maamme kilpailukyvyistä sekä metsänomistajien omaisuudensuojasta vastustamalla taksonomia ja ylimitoitettuja ilmastotoimia." (Vastalause 1)

Puhemies Anu Vehviläinen: Ehdotuksista on äänestettävä.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 35, tyhjiä 1; poissa 56 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 36, tyhjiä 1; poissa 57 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 209/2021 vp sisältyvän ehdotuksen vuoden 2021 neljänneksi lisätalousarvioksi mietinnön mukaisena. Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen vuoden 2021 neljännen lisätalousarvion soveltamisesta. Asian käsittely päättyi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi opintotukilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 214/2021 vp

Lakialoite LA 10/2019 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 13/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 13/2021 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 30.11.2021 pidetyssä täysistunnossa.

Nyt käsitellään muutosehdotukset.

17 §

Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Teen vastalauseen mukaisen ehdotuksen 17 §:n muotoilusta.

Kaisa Juuso ps: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Vikmanin esitystä.

Sofia Vikman ehdotti Kaisa Juuson kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen mukaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö ”jaa”, Sofia Vikmanin ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 82, ei 63; poissa 54 (äänestys 3). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

27 §

Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Teen vastalauseen mukaisen ehdotuksen 27 §:n muotoilusta.

Kaisa Juuso ps: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Vikmanin esitystä.

Sofia Vikman ehdotti Kaisa Juuson kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen mukaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö ”jaa”, Sofia Vikmanin ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 82, ei 63; poissa 54 (äänestys 4). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 214/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen LA 10/2019 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatustilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 148/2021 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 14/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 14/2021 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 30.11.2021 pidetyssä täysistunnossa.

Nyt käsitellään muutosehdotukset.

15 b §

Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Teen vastalauseen 2 mukaisen ehdotuksen 15 b §:n muotoilusta.

Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Kannatan.

Sofia Vikman ehdotti Paula Risikon kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen 2 mukaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö ”jaa”, Sofia Vikmanin ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 84, ei 59; poissa 56 (äänestys 5). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

15 d §

Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Teen vastalauseen 2 mukaisen ehdotuksen 15 d §:n muotoilusta.

Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Kannatan.

Sofia Vikman ehdotti Paula Risikon kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen 2 mukaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö ”jaa”, Sofia Vikmanin ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 83, ei 60; poissa 56 (äänestys 6). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

15 c §

Kaisa Juuso ps: Arvoisa puhemies! Teen perussuomalaisten vastalauseen mukaisen muutosesityksen 15 c §:ään.

Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! Kannatan.

Kaisa Juuso ehdotti Ari Kopenen kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen 1 mukaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö ”jaa”, Kaisa Juuson ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 83, ei 60; poissa 56 (äänestys 7). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

15 e §

Kaisa Juuso ps: Arvoisa puhemies! Teen perussuomalaisten vastalauseen mukaisen muutosesityksen.

Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! Kannatan.

Kaisa Juuso ehdotti Ari Kopenen kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen 1 mukaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö ”jaa”, Kaisa Juuson ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 35; poissa 59 (äänestys 8). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 148/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain, työsopimuslain ja varhaiskasvatuslain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 129/2021 vp
Valiokunnan mietintö StVM 33/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö StVM 33/2021 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 30.11.2021 pidetyssä täysistunnossa.

Nyt käsitellään muutosehdotukset.

1. lakiehdotus

9 luvun 7 §

Kaisa Juuso ps: Arvoisa puhemies! Teen perussuomalaisten vastalauseen mukaiset muutosesitykset.

Arja Juvonen ps: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Juuson tekemää pykälämuutosesitystä.

Kaisa Juuso ehdotti Arja Juvosen kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen mukaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö ”jaa”, Kaisa Juuson ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 34; poissa 56 (äänestys 9). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

5. lakiehdotus

4 luvun 7 b §

Kaisa Juuso ps: Arvoisa puhemies! Teen perussuomalaisten vastalauseen mukaisen muutosesityksen.

Arja Juvonen ps: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Juuson tekemää muutosesitystä.

Kaisa Juuso ehdotti Arja Juvosen kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen mukaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Mietintö ”jaa”, Kaisa Juuson ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 37, tyhjiä 1; pois-
sa 55 (äänestys 10). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

6. lakiehdotus

5 luvun 8 a §

Kaisa Juuso ps: Arvoisa puhemies! Teen perussuomalaisten vastalauseen mukaisen muu-
tosesityksen tähän pykälään.

Arja Juvonen ps: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Juuson tekemää pykälämuutos-
esitystä.

Kaisa Juuso ehdotti Arja Juvosen kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen mu-
kaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö ”jaa”, Kaisa Juuson ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 36, tyhjiä 1; pois-
sa 55 (äänestys 11). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 129/2021 vp sisältyvien 1.—30. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Eduskunta hyväksyi valiokunnan mietinnössä ehdotetun uuden, 31. ja 32. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2022 tuloveroasteikosta, tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 142/2021 vp
Lakialoite LA 34/2019 vp, 50, 60, 62, 72/2020 vp, 32/2021 vp
Toimenpidealoite TPA 53, 82, 85, 123, 130/2020 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 16/2021 vp
Pöytäkirjan liite Lausumaehdotukset 30.11.2021 Liite 6A

Toinen käsittely, ainoa käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Keskustelu asiasta päättyi 30.11.2021 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Mari-Leena Talvitie Atte Kalevan kannattamana tehnyt vastalauseen 2 mukaiset viisi lausumaehdotusta ja Sari Essayah Kaisa Juuson kannattamana tehnyt vastalauseen 3 mukaisen 1. lausumaehdotuksen ja edustaja Ben Zyskowiczin kannattamana vastalauseen 3 mukaisen 2. lausumaehdotuksen.

Lisäksi keskustelussa on Jari Koskela Juha Mäenpään kannattamana tehnyt kaksi lausumaehdotusta, jotka on monistettuna jaettu edustajille. (Pöytäkirjan liite 6A)

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Selonteko hyväksyttiin.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 142/2021 vp sisältyvät 1.—4. lakiehdotuksen. Eduskunta pysyi ensimmäisessä käsittelyssä tekemässään päätöksessä lakialoitteisiin LA 34/2019 vp, 50, 60, 62 ja 72/2020 vp sekä 32/2021 vp sisältyvien lakiehdotusten hylkäämisestä. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen toimenpidealoitteiden hylkäämisestä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdyistä lausumaehdotuksista.

Mietintö ”jaa”, Mari-Leena Talvitien ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 83, ei 62; poissa 54 (äänestys 12). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mari-Leena Talvitien ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 82, ei 61; poissa 56 (äänestys 13). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mari-Leena Talvitien ehdotus 3 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 83, ei 62; poissa 54 (äänestys 14). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mari-Leena Talvitien ehdotus 4 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 83, ei 62; poissa 54 (äänestys 15). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mari-Leena Talvitien ehdotus 5 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 83, ei 62; poissa 54 (äänestys 16). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sari Essayah’n ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 36; poissa 57 (äänestys 17). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sari Essayah’n ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 33, tyhjiä 1; poissa 55 (äänestys 18). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 83, ei 62; poissa 54 (äänestys 19). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 35; poissa 55 (äänestys 20). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 17 ja 34 a luvun muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 89/2021 vp

Lakialoite LA 41/2019 vp

Toimenpidealoite TPA 158/2020 vp

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Valiokunnan mietintö LaVM 15/2021 vp

Toinen käsittely, ainoa käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Keskustelu asiasta päättyi 30.11.2021 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on edustaja Jani Mäkelä edustaja Juha Mäenpään kannattamana tehnyt vastalauseen mukaiset kolme lausumaehdotusta.

Selonteko hyväksyttiin.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 89/2021 vp sisältyvät 1.—9. lakiehdotuksen. Eduskunta pysyi ensimmäisessä käsittelyssä tekemässään päätöksessä lakialoitteeseen LA 41/2019 vp sisältyvien lakiehdotusten hylkäämisestä. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen toimenpideoitteen hylkäämisestä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdyistä lausumaehdotuksista.

Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän lausumaehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 84, ei 61; poissa 54 (äänestys 21). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän lausumaehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 103, ei 41; poissa 55 (äänestys 22). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän ehdotus 3 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 84, ei 61; poissa 54 (äänestys 23). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 162/2021 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2021 vp

Toinen käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Keskustelu asiasta päättyi 30.11.2021 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Mari-Leena Talvitie Riikka Purran kannattamana tehnyt vastalauseen mukaisen lausumaehdotuksen.

Selonteko hyväksyttiin.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 162/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdystä lausumaehdotuksesta.

Mietintö ”jaa”, Mari-Leena Talvitien ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 83, ei 60; poissa 56 (äänestys 24). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 207/2021 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 33/2021 vp

Toinen käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Keskustelu asiasta päättyi 30.11.2021 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Veikko Vallin Juha Mäenpään kannattamana tehnyt perusteluja koskevan ehdotuksen.

Selonteko hyväksyttiin.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 207/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdystä perusteluja koskevasta ehdotuksesta.

Mietintö ”jaa”, Veikko Vallinin ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 31; poissa 54 (äänestys 25). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.

10. Keskustelualoite perussuomalaisten eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjetista vuodelle 2022

Keskustelualoite KA 9/2021 vp

Keskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Päiväjärjestyksen 10. asiana on keskustelu perussuomalaisen eduskuntaryhmän, kokoomuksen eduskuntaryhmän ja kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjeteista.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Vaihtoehtobudjettien esittelypuheenvuorojen jälkeen puheenvuoron käyttää valtiovarainministeri Annika Saarikko. Debatin jälkeen keskustelu jatkuu nopeatahtisena siten, että etukäteen varatut puheenvuorot saavat kestää enintään 5 minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeenkin pidettävät puheenvuorot kestävät enintään 5 minuuttia. Vaihtoehtobudjeteista käydään yhteinen keskustelu ensimmäisen keskustelualoitteen asiakohdassa. — Ja keskustelun aloittaa edustaja Tavio. Olkaa hyvä.

Keskustelu

14.27 Ville Tavio ps (esittelypuheenvuoro): Rouva puhemies! Perustehtävämme on Suomen itsemääräämisoikeuden turvaaminen. Meidän on aika oppia sanomaan Euroopan unionille ”ei”.

Perussuomalainen vaihtoehto asettaa kansallisen etumme etusijalle. Perussuomalaiset vastustavat jyrkästi suomalaisten työllään ansaitsemien ja kireällä verotuksella kerättyjen varojen heittämistä EU:n loputtomiin tukikaivoihin. Valtavan EU:n elpymispaketin sopimuksen muste on tuskin kuivunut, kun EU kaavailee jo uutta sosiaalista ilmastorahastoa. EU:n muuttuminen tulonsiirtounioksi on yksi taloutemme suurista periaatteellisista kysymyksistä, joille perussuomalaiset sanovat ”ei”.

Perussuomalaisella politiikalla me emme enää maksa muiden maiden laskuja emmekä toimi koko maailman sosiaalitoimistona. Suomen tavoitteeksi tulee ottaa nolla turvapaikanhakijaa.

Vihervasemmisto löytää kyllä aina rahaa työttömien ulkomaalaisten kustannuksiin mutta ei oman maan pienituloisille eikä lapsiperheille. Yhden työttömän siirtolaisen hintalappu on yhteiskunnalle jopa miljoona euroa. Hallitus tuplaa pakolaiskiintiön välittämättä sen kustannuksista.

Sosiaaliturva pitää muuttaa kansalaisuusperusteiseksi ja kansalaisuuden asumisaikaledellytys nostaa turvapaikanhakijoille neljästä vuodesta kymmeneen vuoteen. Samoin kansalaisuuden saantiin edellytettyä kielitaitovaatimusta ja toimeentulo vaatimusta tulee nostaa.

Perussuomalaiset ovat huolissaan valtion velkaantumisesta. Vastuuton velkaantumis- tahti voidaan parhaiten kääntää, kun verovaroja ei laiteta haitallisiin eikä toisarvoisiin kohteisiin entiseen tapaan. Vaikeassa taloustilanteessa asioiden laittaminen tärkeysjärjestykseen on tavallistakin tarpeellisempaa. Siinä, missä muut puolueet aikovat joko velkaantua lisää tai leikata suomalaisten palveluista, perussuomalaiset leikkaisivat haittamaahanmuutosta, ilmastotoimista ja EU:n tulonsiirroista. Nämä ovat kaikki miljardiluokan menoja. Ne ulottuvat yhtä budjettia kauemmas tulevaisuuteen. Meidän Suomessakin on syytä ruveta ajattelemaan vähän pidemmälle kuin yhden vuoden päähän. Meidän pitää suunnitella taloutta kymmeniksi vuosiksi eteenpäin.

Perussuomalainen esitys ei ota hallitusta enempää velkaa, mutta se keventäisi veroja 820 miljoonaa euroa hallituksen esitystä enemmän, josta 139 miljoonaa kohdistuu budjetin ulkopuoliseen Yle-veron leikkaamiseen. Perussuomalaiset antavat kansalaisten itse päättää, minne he työnsä tuloksen käyttävät, sen sijaan että rahat verotuksen kautta viedään valtiolle ja sitten sosialistihallitus päättää kansalaisten puolesta, mihin heidän rahansa käytetään. [Perussuomalaisten ryhmästä: Eurooppaan! Italiaan!]

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Eduskunnan sisäisen tietopalvelun vaikutusarvion mukaan perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa kaikki tuloluokat voittavat. Me haluamme kohdistaa varoja autoilun ja asumisen hintojen alentamiseen. Haluamme lisäksi keventää pienten työeläkkeiden ja omaishoidon tuen verotusta. Perussuomalainen vaihtoehto antaisi lapsiperheille vuodessa keskimäärin 319 euroa lisää rahaa käteen enemmän kuin hallituksen esitys.

Laskentapalvelun mukaan perussuomalaisten vaihtoehto toisi 3 900 uutta työpaikkaa hallituksen esitystä enemmän. Tuo arvio on kyllä hyvin varovainen, kun tiedämme, että laskentapalvelu ei oikeastaan huomioi ostovoiman kasvun synnyttämää työllisyyttä tai yritysten kilpailukyvyn parantamisen synnyttämää työllisyyttä, vaikka me kaikki kyllä tiedämme oikeasti, että niillä on käänteentekevä merkitys.

Turvataksemme talouden kestävyuden tarvitsemme lisää suomalaista työtä, yrityksiä ja teollisuutta. Esitämme Suomen teollisen kilpailukyvyn parantamiseksi teollisuuden päästökaupan kompensaatiotuen säilyttämistä ja kauppamerenkulun väylämaksujen poistamista. Esitämme työntekijöille veronalennuksia ja yrityksille Viron yritysveromallia. Perussuomalaisten linja on, että ihmisiä pitää kannustaa toimeliaisuuteen eikä työssäkäynnistä pidä rangaista.

Nyt autolla liikkumisen hinta on jo mennyt yli sietorajan. Uusimman tiedon mukaan marraskuussa bensiini oli Suomessa Euroopan toiseksi kalleinta. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh! — Leena Meri: Maailman neljänneksi kalleinta!] Miten on hallitus: eikö nyt olisi aika ottaa perussuomalaisten esitykset käyttöön ja alkaa alentamaan polttoaineveroja? Hallitushan teki historiallisen suuren korotuksen tällä vaalikaudella polttoaineveroihin.

Me esitämme polttoaineveron laskemista 254 miljoonalla eurolla. Tämä olisi ensi vuodeksi oikea suunta. Tämä veronalennus parantaa ostovoimaa, yritysten kannattavuutta ja työllisyyttä. Hallituksen suunnittelemat tietullit, ruuhkamaksut ja polttoaineen päästökauppa tulee torpata. Kertokaa, arvon hallitus: vieläkö te suunnittelette tietulleja, ruuhkamaksuja ja polttoaineen päästökauppaa?

Rouva puhemies! Tässä maassa harjoitetaan kansalaisia laiminlyövää politiikkaa. Perussuomalaisille moraaliposeerausta tärkeämpää on tavallisen ihmisen pärjääminen. [Jukka Gustafsson: Miksi täällä elää maailman onnellisin kansa? — Leena Meri: Toistaiseksi! — Perussuomalaisten ryhmästä: Meidän takia!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

14.33 **Timo Heinonen kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hyvät ministerit, hyvät edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Pääministeri Sanna Marinin hallituksen talouspoliittinen linja on vastuuton. [Ben Zyskowiec: Onko sitä?] Kaikki ongelmat ja myös hallituksen kasassa pysyminen on kerta toisensa jälkeen ratkaistu lisävelalla. Pikavippejä on otettu sinne, pikavippejä on otettu tänne. Pysyviä menoja on lisätty ilman mitään tietoa niiden rahoituksesta. Four Catsin vanha laulu kuvaa hyvin Suomen tuhlailevan viisikon eloa: ”Annan toisten mä talletella suuret setelit. Ne multa pitkät vain saa. Elän, pelaan, kuljen, ja laulu soi.”

Mutta arvon pääministeri Marin, toivottavasti kuuntelette tätä, ja edes puheissanne vastuullinen valtiovarainministeri Saarikko: joku nämä teidän juhlanne vielä maksaa ja niiden jälkeen jäljet siivoaa. Velkarahan varaan rakennettu hyvinvointiyhteiskunta ei ole kestävä.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Velkarahan varaan rakennettu hyvinvointiyhteiskunta on heikoin niille, jotka sitä eniten tarvitsevat.

Arvoisa puhemies! Yhä isompi osa suomalaisista ei tätä velkavetoa hyväksy. Suomalaiset ymmärtävät, että pikavipeillä eläminen joskus loppuu ja että velkaantumisen kierre on hyvä katkaista silloin, kun sen voimme vielä itse tehdä, ja sen voimme Suomessa nyt tehdä — pitää päätöksenteon omissa käsissämme. Se edellyttää vastuullisuutta, mutta itse asiassa, arvon hallitus, vastuunkanto alkaa siitä, että välittää. Ilman kestäväää taloutta meillä ei ole maailman parasta koulua, toimivaa terveydenhuoltoa ja hyvää joukkoliikennettä. Ilman ihmisiä ja yrityksiä, jotka tekevät työtä, luovat uutta, hyppäävät epävarmuuteen ja taivoittelevat jopa tähtiäkin, meillä ei olisi asfalttia teillä, kirjastoautoja ja tapahtumia.

Yhtälö on oikeastaan yksinkertainen: kun ihmisillä on hyvän elämän eväitä, sydän sykkii, talous on hyvässä kunnossa ja syntyy työtä ja työpaikkoja, siitä kertyy jaettavaa, jolla voidaan ylläpitää palveluja, pitää huolta turvallisuudesta, viihtyvyydestä, ympäristöstä ja harrastusmahdollisuuksista.

Kokoomus on huolissaan hyvinvointipalveluiden tulevaisuudesta. Jos menoja ei nyt laiteta tärkeysjärjestykseen, valitaan päättymätön velkaantuminen. Tälle tielle te, arvoisa valtiovarainministeri Saarikko, olette Suomen vienyt. Ilman teitä ja keskustaa ei olisi tätä vasemmistohallitusta ja sen tuhlailtavaa politiikkaa. Te kannatte, arvoisa ministeri Saarikko, tästä suurimman vastuun, ja halutessanne te voitte tämän hulluuden lopettaa. Mutta ei, te olette valinnut toisin, ja kädet on nostettu ylös pienimpienkin säästöjen edessä.

Ei kyse ole priorisoinneista vaan nimenomaan priorisoinnin puutteesta. Jokaiseen eteen tulevaan kysymykseen vastaus on ollut lisävelka veronmaksajien piikkiin. Koronallakaan näitä ei enää voida selittää, sillä tuoreen IMF:n arvion mukaan julkisen talouden asema jää pysyvästi heikommaksi teidän hallituksenne jälkeen. Syynä ovat jo vaalikauden alussa tehdyt pysyvät menolisäykset, epäonnistunut rakennepolitiikka ja vaatimattomat työllisyystoimet.

Näin ei voi jatkua. Teidän juhlillenne tulee vielä loppu. Kokoomus haluaa muuttaa Suomen suunnan, ja niin haluavat muut suomalaisetkin.

SDP:n ryhmäjohtaja Lindtman totesi aiemmin, että ei valtiontaloutta voi saada kehykseen, se on mahdotonta. Hän sanoi meille, että ei onnistu, ei ole mahdollista, ette pysty. Edustaja Lindtman, tässä se on. Vaihtoehtobudjetissa näytämme, että rohkeita reformeja tekemällä voimme hillitä menojen kasvua, vahvistaa työllisyyttä ja hyvinvointipalveluita ja panostaa koronakuopan jälkeiseen kestävään kasvuun. Vaihtoehtomme lähtee siitä, että valtio ei ole lähtökohtaisesti ratkaisu ongelmiin. Päinvastoin, me haluamme antaa ihmiselle enemmän tilaa.

Kokoomus haluaa vahvistaa talouspolitiikan sääntöjä veronmaksajien turvaksi. Velkaantuminen on ollut teille aivan liian helppoa. Rahan jakaminen on ollut teidän ydinosaa-mistanne, mutta huolta teillä ei ole ollut huomisesta. Ylivelkaantuminen vaarantaa maamme kyvyn vastata ilmastonmuutokseen ja kykymme tarjota huolenpitoa sitä tarvitseville. Ongelmamme ei ole tänään akuutti, mutta juuri siksi tämä tilanne on vaarallinen. Mitä syvemmälle velkaan te upotatte tämän maan, sitä vaikeampi sieltä on nousta kestäväälle tasolle. Loputtoman velkaantumisen salliminen on vaarallista uhkapeliä. Siksi velalle tulee asettaa katto sekä pitävät askelmerkit toimenpiteistä, jos tulevaisuus uhkaa viedä tätä väärään suuntaan.

Hyvinvointia ei ole, arvoisa puhemies, ilman kasvua. Siksi tki-panostuksia tulee lisätä, mutta emme voi tuudittautua vain yhden kortin varaan. Lannistavaa verotusta tulee keven-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

tää, työmarkkinoita joustavoittaa ja poistaa tukahduttavaa byrokratiaa. Menneisyydestä ei tarvitse pelastaa kaikkea. Sen sijaan että mietimme, miten voimme käyttää enemmän veronmaksajien rahoja, tulee miettiä, miten asioita voi tehdä paremmin.

Työllisyys on kokoomuksen vaihtoehdon perusta. Hyvä suhdanne antaa mahdollisuuden kunnianhimon nostamiseen. Talouden palautumispyrähdyks ei kuitenkaan kestä kauan, ja työvoiman supistuminen alkaa jarruttaa kasvua. Vaikuttavia toimia tarvitaan nyt.

Kokoomuksen kestävä tulevaisuuden vaihtoehto näyttää, että jatkuvan velkaantumisen tieltä voidaan vielä kääntyä. Hyvinvointipalvelut voidaan turvata ja kasvuun voidaan tehdä rohkeita panostuksia. Luotetaan valtion kaikkivoipaisuuden sijaan ihmisiin ja annetaan tilaa hyvinvoinnin kasvulle. Kokoomus toimii terveen julkisen talouden puolesta, jotta myös tulevaisuudessa kaikenikäisillä suomalaisilla on mahdollisuus toimivaan hyvinvointiyhteiskuntaan, sen turvaan ja palveluihin.

Arvoisa rouva puhemies! Hyvät ministerit, Irwin Goodman aikanaan jo ennusti teidän toimintaanne. En ihan kaikkea tästä laulusta jaa, mutta siinä, arvoisat ministerit, Irwin oli oikeassa, kun hän lauloi: ”Ette osaa muuta kuin verottaa. Muutenkin touhu näyttää holtittomalta. Kaikki pitäisi kerralla erottaa.”

Arvoisa puhemies! Siksi edellä olevan perusteella ehdotan, että eduskunta hyväksyy kokoomuksen vaihtoehtobudjetin 2022, sillä se on parempi Suomelle ja suomalaisille.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Räsänen.

14.40 **Päivi Räsänen kd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Räsäsellä puheenvuoro.

Eduskuntaryhmämme nostaa vaihtoehtobudjettinsa kärkitavoitteiksi hoivakriisin ratkaisun, perhepoliittiset kannusteet ja energiaverojen kevennykset. Me tarvitsemme lisää hoitajia, toivotamme vauvat tervetulleiksi sekä kevennämme liikkumisen ja lämmityksen kustannuksia.

Hallituspuolueet ovat vaatineet tuoreissa aluevaaliohjelmissaan sote-alan palkkauksen ja työolojen kehittämistä niin, että ala olisi houkutteleva ja henkilöstöresurssit turvattaisiin. Näitä toimia ei pidä lykätä pitkälle tulevaisuuteen, eikä niiden toteutus onnistu ilman resursseja. Toimiin pitää ryhtyä nyt eikä vasta vuosien kuluttua. Miksi hallitus ei tee esityksiä jo ensi vuoden budjettiin? Hoitajien määrän lisääminen ja palkkauksen kehittäminen eivät onnistu ilman resursseja. Pykälät ovat kuolleita kirjaimia, jos niihin ei liity rahoitusta.

Hoitovelan ja koronapaineen kurittamien hoitajien, lääkäreiden ja muiden sote-ammattilaisten hätähuudot on otettava vakavasti. Hallituksen lupaamia hoitotakuuta parantavia pykälää tarvitaan, mutta niiden toteuttamiseen tarvitaan rahaa, sekä tekijöitä että rahoitusta. Sairaaloissa ja terveyskeskuksissa kysellään, miten nämä hyvät uudistukset toteutetaan, kun tämänhetkisistäkään vaatimuksista ei selviydytä.

Samoin vanhusten ympärivuorokautisessa hoidossa henkilöstömitoituslaki tulee voimaan 2023, jolloin mitoituksen pitäisi olla vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti. Tämä tarkoittaa yli 4 000 hoitajan lisätarvetta valtakunnallisesti. Tässäkin pykälään kirjattu tavoite on erinomainen ja odotettu, mutta resurssit sen saavuttamiseksi puuttuvat. On vaara, että

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

hoitajia siirretään kotipalveluista laitoksiin, jolloin kotiin vietävät palvelut vielä heikkenevät.

Hoitajien jättimäistä koulutustarvetta kiihdyttää lähivuosien eläköityminen. Kunta-alalla eläköityy seuraavan kymmenen vuoden aikana neljäsosa nykyisistä sairaanhoitajista ja kolmasosa lähihoitajista.

Sote-alan koulutuksen saaneista yli 72 000 tekee töitä muualla kuin koulutuksensa mukaisissa töissä. Sote-työn houkuttelevuutta tulisikin pikaisesti vahvistaa, jotta osa tästä reservistä saataisiin takaisin alalle. Jos mitään ei tehdä, on käymässä päinvastoin. Terveystuoltohenkilökunnasta moni suunnittelee alanvaihtoa. Yhdestäkään työikäisestä hoitajasta ei ole varaa nyt luopua.

Syöpäseulontoihinkin on hakeuduttu tavanomaista vähemmän, ja kansalaisten suun terveydentila uhkaa heikentyä ja altistaa myös muille sairauksille, kun hammashoitoa on ajettu alas.

Eli nyt tarvitaan nopeita toimia sote-henkilöstön riittävän määrän turvaamiseksi. Koronaepidemia on kriisin taustalla olevaa rekrytointiongelmaa entisestään vaikeuttanut, ja henkilöstön saatavuus on heikentynyt.

Hallitus laskee tässä paljon sote-uudistuksen varaan, mutta siinä huomio kohdistuu kuitenkin hallintoon palvelujen sijaan, ja mahdolliset myönteiset palveluvaikutukset seuraavat vasta vuosikausien viiveellä. Ajankohtaista perusterveydenhuollon kriisiä ja hoitajapulaa ei ratkaista aluevaltuustoissa, eli konkreettisia toimia tarvitaan nyt.

Kristillisdemokraatit esittävät ensi vuodelle 500 miljoonan, siis puolen miljardin, euron lisäpanosta hoitajajoukkojen purkuun ja hoitohenkilökunnan palkkaukseen, lisäksi vielä rahoitusta vanhuspalveluiden ja saattohoidon parantamiseen, mielenterveyspalveluihin ja terapiaan käyttöönnottoon sekä omaishoidon tuen verovapautta.

Arvoisa puhemies! Suomalaisten syntyvyys on ollut pitkään ennätysalhaista. Perheet tarvitsevat nyt myönteisiä viestejä, jotta rohkenevat toteuttaa unelmiaan lapsimäärästä. Lapsilisät ovat keskeinen lisätuki lapsiperheille, mutta sen reaaliarvo on laskenut viime vuosikymmeninä merkittävästi. Ehdotammekin lapsilisiin tasokorotusta, joka lisäisi lapsilisämenoja 115 miljoonalla eurolla vuodessa. Samalla se kuitenkin vähentäisi toimeentulotuen tarvetta useilla miljoonilla.

Tarvitsemme talouteen uutta, tervettä kasvua, ja nyt tämän lyhyen nousukauden aikana meidän on kiinnitettävä huomiota myös työvoiman tarjontaan. Työnteon pitää olla aina kannattavaa. Työn vastaanottamisen kannustimia parantaisimme nostamalla työttömyysturvan suojaosuutta 500 euroon. Nostaisimme myös opintorahan vapaan tulon tuloarajaa hallituksen päätöstä enemmän eli tekisimme siihen 50 prosentin pysyvän tasokorotuksen. Nuorten syrjäytymistä estäisimme panostamalla hallitusta enemmän oppisopimuskoulutukseen, nuorten työpajoihin ja etsivään nuorisotyöhön. Ja nostaisimme arvonlisäverovelvollisuuden alarajaa 20 000 euroon eli kannustaisimme pienyrittäjiä laajentamaan toimintaansa. Monissa Euroopan maissa tämä alaraja on huomattavasti korkeampi.

Suomalaiset ovat tänä syksynä joutuneet maksamaan kohtuuttoman paljon liikkumisesta. Bensan litrahinta on noussut jo kahden euron tuntumaan, ja hallituksen pitää nyt herätä näkemään, että tämä koskettaa kaikkein eniten tavallisia työssäkäyviä kansalaisia ja vähävaraisia etenkin syrjäseudulla. Korkeilla polttoainehinnoilla on vaikutusta myös Suomen teollisuuden kilpailukykyyn ja maatalouden kannattavuuteen ja sitä kautta myös ruokaturvaan. Esitämme polttoaineveron ja energiaveron kevennystä.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Lisäksi nostaisimme poliisin ja myös pelastustoimen rahoitusta pysyvästi kymmenellä miljoonalla kumpaakin ja lisäisimme ruoka-apua tekevien järjestöjen tuen pysyväksi budjettirahoitukseksi.

Arvoisa puhemies! Me palauttaisimme Ilmastorahaston vähälle käytölle jääneen pääoman valtion taseeseen. Käyttäisimme lisääntyneet tulot kaikkien suomalaisten hyvinvoinnin parantamiseen ja samoin vähentäisimme Sitran pääomaa.

Ottaisimme käyttöön pitkään harkitun terveysterveysteisen veron [Puhemies koputtaa] lisätylle sokerille.

Ja arvoisa puhemies, jatkan vielä sitten myöhemmin siitä, mitä muita erinomaisia esityksiä tähän vaihtoehtobudjettiimme sisältyy.

Puhemies Anu Vehviläinen: Näin on. — Ja seuraavaksi ministeri Saarikko.

14.47 Valtiovarainministeri Annika Saarikko: Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat, erityisesti hyvät oppositioedustajat! Kiitos vaihtoehtobudjettien perusteellisesta ja varmasti hyvin harkitusta laadinnasta ja niiden esittelystä. Tokikin on sanottava, että oppositiota eivät sido aivan samat velvoitteet kuin hallitusta. Oppositiossa voi esimerkiksi esittää vaihtoehtoksi toimia, joissa tulot ja menot eivät kohtaa saman vuoden aikana. Hallitus taas on sidottu realistisiin esityksiin. Irrottelu on opposition etuoikeus.

Parhaimmillaan se kuitenkin voi hallitusta sparratakin ja jopa tukea toimissaan. Tuenilmaukseksi teiltä lasken ensinnäkin kasvupolitiikan korostamisen. Hallituksen tavoite on saada Suomi ympäristön kannalta kestävä, pitkäjänteisen ja vahvan talouskasvun uralle. Se on paras keino myös julkisen talouden tasapainoon. Oppositio näyttää tämän kasvupolitiikan näkemyksen laajasti jakavan, ja se on hieno juttu. On selvää, ettemme voi tyytyä meille kasvupyrähdysten jälkeen ennustettuun prosenttien puolentoista talouskasvuun.

Toisen tuenilmauksen huomaa siinä, mitä vaihtoehtobudjeteista puuttuu. Olin syksyn salikeskustelujen perusteella varma, että tänään eduskunnassa kokoomus ja perussuomalaiset olisivat esitelleet miljardiluokan leikkauslistoja, jopa aina seitsemän miljardin alijäämän sulattamiseen asti. Näitä ei vaihtoehtobudjeteista löytynyt, ja tätä voi kutsua kyllä opposition realismintajuksi. [Ben Zyskowiec: Kuka sellaisia oli luvannut?]

Arvoisa puhemies! Valtion menot ja tulot eivät tosiaan ole olleet tasapainossa, hyvä hallitus, hyvä oppositio, valtion tulot ja menot eivät ole olleet tasapainossa yli kymmeneen vuoteen. Kasvupolitiikka sekä tarpeelliset uudistukset ovat hallituksen tie, jotta siihen kuitenkin päästäisiin, tasapainoon.

Kokoomus on vaihtoehtobudjetissaan yllättävän avoin tunnustaessaan omiakin virheitään. Te toteatte: ”Jo yli kymmenen vuoden ajan olemme kuluttaneet enemmän kuin mihin meillä on varaa.” Aivan niin, on hyvä käyttää muotoa ”me”, koska kokoomusjohtojen hallitusten aikanaan tämä tie alkoi. [Timo Heinonen: Se oli Juha Sipilä!]

Perussuomalaisilla taas velkakäyrä sojottaa aivan yhtä punaisena, aivan yhtä punaisena kuin hallituksellakin, eli ottaisitte velkaa ensi vuonna aivan yhtä paljon kuin hallituskin. Ette ole esittäneet ensi vuoden budjetin tasapainottamiseksi tässä suhteessa mitään toimia, eli ihan yhteisellä asialla ollaan.

Jatkossa on tehtävä paremmat valinnat. Kymmenen vuotta sitten silloinen hallitus tavoitteli julkisen talouden tasapainoa mittavien menoleikkausten ja veronkiristysten avulla. Se johti näivettymiseen ja hitaan kasvun kierteeseen. Kierre saatiin katkaistua vasta keskustajohtoisena Sipilän hallituksen aikana.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Arvoisa puhemies! Menneisyyden sijaan katse nyt kuitenkin tulevaan. Yhteinen tavoite näyttää olevan, että edetään kasvua vauhdittavien uudistusten kautta — erinomaista, hyvä niin. Hallituksella ja oppositiolla on siis yhteistä. Paljon on kuitenkin myös eroja, ja niissä mennäänkin sitten realismin toiselle puolelle. Oppositiolla on, miten sen sanoisi, luovia esityksiä, joissa kuitenkin ajatus on jäänyt hiukan kesken. Nostan esiin muutaman esimerkin:

Arvoisa kokoomus, te ehdotatte toimintamenojen palauttamista vuoden 2019 tasolle. Luette siitä toki pois maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden, sisäisen turvallisuuden, oikeuslaitoksen ja tutkimuksen ja koulutuksen, mutta ehdotus tarkoittaisi laskennallisesti noin 1 500—3 000 henkilötyövuoden vähentämistä, kun säästö luonnollisesti kanavoituisi henkilöstökustannuksiin. Kokoomus siis tilaa valtionhallintoon parintuhannen virkamiehen yt-neuvottelut tähän joulun alle ja koronan keskelle. [Timo Heinonen: Väärä tulkinta!]

Perussuomalaiset, vaihtoehtobudjetin te tarjoaa minusta kyllä, ja hyvä niin, arkisia ja ymmärrettäviä asioita, mutta te rahoitate ne hyvin epärealistisilla, lähinnä maahanmuuttoon liittyvillä menosäästöillä.

Kristillisdemokraatit, te puolestaan leikkaisitte aloittavien hyvinvointialueiden rahoitusta lähes 900 miljoonalla eurolla, ja kyllähän se heikentäisi suomalaisten palveluja rajusti.

Arvoisa puhemies! Vaihtoehdot budjeteissa ja opposition omat tuotokset Suomen budjetiksi tuovat näkyviin niitä arvovalintoja, joita oppositiopuolueet olisivat omassa päätöksenteossään painottaneet. Toisaalta ne myös kertovat siitä, että hyvin monesta asiasta olemme samaa mieltä. Koulutus, hyvinvointi, työ ja yrittäjyys — siinä hyvinvointiyhteiskuntamme yhteinen perusta. Mutta erojakin on. Tasa-arvosta ja eriarvoisuuden vähentämisestä sen paremmin kuin alueellisesta ja sosiaalisestakaan tasa-arvosta oppositio ei näytä kokonaisuudessaan kantavan huolta, ja siinä on iso ero hallituksen ja opposition välillä. Kasvua koko Suomeen ja ihmisille yhtäläiset mahdollisuudet — siinä hallituksen linja.

Arvoisat edustajat! Korona näyttää pysyvän talouden varjona pidempään kuin me kuvittelimme. Siitä huolimatta ensi kevät on uuden vaihteen aikaa talous- ja yhteiskuntapolitiikassa. Näin haluan uskoa ja ajatella. Ja se uusi vaihde tarkoittaa tietysti vahvan, pitkäjänteisen kasvun edellytysten luomista koko maassa. [Ben Zyskowiec: Ai ensi keväänä?] Lisäksi se tarkoittaa talousryhtiä, jonka yhteisiä suuntaviivoja parhaillaan haemme. Oppositio varmasti osaa hallitusta näissä molemmissa tavoitteissa kirittää.

Puhemies Anu Vehviläinen: Näin. — Ja käynnistämme debatin. Tässä tämän debatin aluksi haluan todeta, että tämän keskustelun aiheena ovat oppositioryhmien vaihtoehtobudjetit ensi vuoden talousarviosta hallitukselle, ja tämä tulee näkymään tässä debatissa sillä tavalla, että debatti kestää aika kauan, koska meillä meni äänestyksiin alussa aika puolituntinen, ja sitten tulen antamaan puheenvuoroja erityisesti oppositiolle ja sitten hallituksen ministereille. Debatti alkaa juuri nyt. — Ensimmäinen puheenvuoro, edustaja Tavio.

14.54 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Kiitos, ministeri Saarikko, että näitte vaihtoehtobudjetit myös sillä lailla positiivisessa, kehittävässä valossa, että nämä ovat parhaimmillaan sparrausta hallitukselle.

Kun sanoin, että polttoainehinnat ovat korkeita, Euroopan toiseksi korkeimpia, ja meidän täytyy ehdottomasti lähteä laskemaan polttoaineverotusta ja autoilun kustannuksia, niin siihen ette oikein tässä vastannut. Te ette huomioi sitä, että perussuomalaisten vaihto-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

ehtobudjetti tällä samalla velanotolla lisää 820 miljoonaa veronkevennyksiä. Eli sinänsä hän se on selvää, että se tuo lisää työtä, lisää rahaa tavallisille suomalaisille ja sitä kautta ihan varmasti myös vähentää sitä velkaantumistahtia.

Nämä isot teemat, jotka nostimme — EU:n tulonsiirrot, ilmasto, maahanmuuttopolitiikka — ovat miljardiluokan menoja, mutta te ette itsekään niitä vuosittaisessa talousarviossa huomioi. Kun nyt tuplaatte pakolaiskiintiön, niin ettehan tekään mieltä sen kustannuksia seuraavalle vuodelle, vaikka sen kustannukset ovat ihan valtavat. Eli tämä perussuomalaisen esitys on hyvin realistinen näiden maahanmuuton säästöjen osalta myös reaalityössä. [Puhemies koputtaa] Parasta kotouttamispolitiikkaa on, että lopetetaan hyysäys. [Puhemies koputtaa] Ei pelkkiä oikeuksia vaan myös velvollisuuksia tulijoille.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

14.56 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! SDP:n ryhmäpuheenjohtaja Lindtman toisteli vielä kehyseskusteluissa, että valtion talousarviota ei ole mahdollista tehdä vastuullisen ja vakaan talouden kehyksiin. Ei onnistu, ei pysty ja näin pois päin. [Antti Lindtmanin välihuuto] — Arvoisa edustaja Lindtman, tässä se nyt on, kokoomuksen vaihtoehto: 2,5 miljardia vähemmän velkaa, esitys kehyksissä ja enemmänkin, 108 000 uutta työllistä, enemmän palkasta kaikille käteen, enemmän rahaa eläkeläisille käteen. [Anneli Kiljunen: Ei pidä paikkaansa!] Vastuuttomalle velkavedolle on siis olemassa vastuullinen, välittävä ja tulevaisuuteen katsova vaihtoehto. Muutos on siis, arvoisa puhemies, mahdollinen. Se on kestävä tulevaisuuden vaihtoehto. [Jukka Gustafssonin välihuuto]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Räsänen.

14.56 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Saarikko, se 900 miljoonaa euroa hyvinvointialueille, jonka mainitsitte tuossa vastauspuheenvuorossanne, se on budjettitekniikka kikkailua näitten kehysten säilyttämisen vuoksi. Se on tulossa vasta joulukuun alussa hyvinvointialueille, ja eiväthän ne hyvinvointialueet sitä 900:aa miljoonaa euroa ensi vuonna edes käytä.

Me sen sijaan — tällaisen kikkailun sijaan — panostaisimme suoraan palveluihin eli puoli miljardia euroa niin, että päästäisiin tästä kriisitilanteesta, joka meillä tosiasiallisesti on terveydenhuollossa ja vanhustenhoidossa. Voisimme panostaa palveluihin nyt ihan kuntapohjaisen järjestelmän kautta. Sitä rahaa, sitä resurssia tarvitaan sinne nyt. Jos nyt ei tehdä toimia, niin me tullaan näkemään hoitajien määrän vähentyminen edelleen. Monet harkitsevat tällä hetkellä alanvaihtoa. [Puhemies koputtaa] Eli voisitteko tarttua tähän?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Purra.

14.58 **Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri sanoi, että maahanmuutosta saatavat säästöt ovat epärealistisia. Te olette väärässä. Suomen valtiolla on aivan hyvin mahdollisuus päättää, keitä tänne otetaan, otetaanko maahanmuuttajia, jotka ovat taakka veronmaksajalle vuodesta toiseen, sukupolvesta toiseen.

Vuosittainen vaihtoehtobudjetin kehikko mahdollistaa hyvin heikosti tällaisten suurten linjamuutosten tekemisen. Maahanmuuton yhteydessä se johtuu siitä, että kustannuksiksi

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

lasketaan lähinnä vastaanotto toiminta ja kotouttamiseen liittyvät menot, mutta ne ovat pieni murto-osa maahanmuuton kokonaiskustannuksista, jotka pääasiassa kohdistuvat sote-ktorille, sosiaaliturvan käyttöön ja siihen, että tulijat eivät maksa veroja. Kaikki tässä salissa tämän tietävät, mutta joka vuosi se pitää ottaa uudelleen keskusteluun.

Perussuomalaisten maahanmuuttolinja säästäisi suomalaista veronmaksajaa joka vuosi merkittävästi, muista ongelmista puhumattakaan. Suomalaisen ei pidä kokea olevansa muukalainen [Puhemies koputtaa] omassa maassaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Orpo.

14.59 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaiset ovat erittäin huolissaan tällä hetkellä meidän velkaantumisesta, ja suomalaiset ovat huolissaan siitä, että talouskasvu uhkaa jäädä hyvin lyhyeksi. Me olemme esittäneet vaihtoehtobudjetissamme vaihtoehdon vasemmistohallituksen talouspolitiikalle. Me pystymme näyttämään, miten tehdään budjetti, jossa otetaan 2,5 miljardia vähemmän velkaa, kevennetään ihmisten veroja lähes miljardi, annetaan yli 100 000 ihmiselle työpaikka ja pystytään vielä tekemään panostuksia tärkeisiin asioihin, kuten osaamiseen, turvallisuuteen tai vaikkapa vanhustenpalveluihin.

Työllisyys on kaiken ytimessä. Me pystymme jo nyt osoittamaan 2,5 miljardia pienemmän velanoton, [Välihuuto keskeltä] mutta jos me teemme samalla kokoomuksen esittämät työllisyystoimet, niin tämä velkaantuminen saadaan hyvin nopeallakin tahdilla vielä pienemmään tästä, talouskasvu paranemaan, ihmisille lisää työpaikkoja.

Arvoisa valtiovarainministeri Saarikko, kun te pari viikkoa sitten [Puhemies koputtaa] kovasti vaaditte talousvastuuta kumppaneiltanne, niin kokoomuksen vaihtoehdossa [Puhemies koputtaa] on teille erinomaisia työkaluja.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Essayah.

15.00 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjetti näyttää sen, että on mahdollisuus tehdä vastuullista talouspolitiikkaa ja samanaikaisesti pitää huolta hyvinvointipalveluista. Kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjetti ottaa miljardin vähemmän velkaa eli pysyy kehyksissä.

Arvoisa hallitus, on mahdollista pysyä kehyksissä ja samanaikaisesti satsata sinne, missä suomalainen yhteiskunta nyt kipeimmin tarvitsee panostuksia. Niitä tarvitaan tällä hetkellä nimenomaan terveydenhuollossa. Meillä ovat hoitojonot kasvaneet, terveyshuollon kriisi on ollut totta jo ennen koronaa, ja nyt meillä ei ole varaa jäädä odottamaan sitä, että saadaan sote-uudistus liikenteeseen tai korona loppuu. Nyt on panostettava sinne hoitohenkilökunnan palkkaukseen ja hoitojonojen purkamiseen.

KD panostaa myöskin perheisiin, 10 euron lapsilisäkorotuksiin, omaishoitajien palkkiot verovapaiksi, ja myöskin liikkumiseen, eli polttoaineveron korotukset haluamme perua. Se vaikuttaa [Puhemies koputtaa] työllisyyteen, se vaikuttaa maaseudulla ja haja-asutusalueilla [Puhemies koputtaa] asuvien mahdollisuuksiin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lindtman.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

15.01 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Samaa mieltä kuin valtiovarainministeri Saarikko: vaihtoehtobudjetit ovat hyvä tapa kirittää, ja täältä löytyy paljon myös hyviä asioita, muun muassa kasvupanoksia.

Arvoisa puhemies! Todella, puoli vuotta odotimme sitä kokoomuksen vaihtoehtoa ja kysimme, miksi sitä piilotellaan. Nyt kun tämän luen, niin ymmärrän, [Ben Zyskowitz: Se on tässä!] miksi te, edustaja Orpo, halusitte pimittää tämän kunnallisvaalien yli. Tämä on jäätävää luettavaa. Toisin kuin te kesällä väititte, osoitatte, että tässä tehtäisiin historiallisen suuret leikkaukset sosiaaliturvaan, kaikista heikoimmassa asemassa oleviin suomalaisiin. Jopa 1,3 miljoonan suomalaisen tuloja te olette valmis leikkaamaan — 1,5 miljardia heiltä, jotka ovat esimerkiksi koronasta kärsineet [Puhemies koputtaa] eivätkä ole päässeet jaloilleen. Tämähkö takia te tätä piilottelitte? Tästä budjetista ei löydy sydäntä, ei oikealta tai vasemmalta, [Puhemies: Aika!] ei sinistä, ei mustaa. Sitä sydäntä ei ole.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mykkänen.

15.02 **Kai Mykkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on se fundamentaalinen ero vasemmistohallituksen politiikkaan: tämä meidän budjettimme nostaa ihmisiä työttömyydestä töihin — yli 100 000 työpaikkaa, työssä olevaa enemmän valtiovarainministeriön ja tietopalvelun laskelmilla, pelkästään näitä kahta käyttäen. Staattisestikin, vaikka ei olisi yhtään enempää työpaikkoja kuin nyt, silti tämä meidän veronkevennyksen linjamme hyödyttää suoraan kolmea neljästä suomalaisesta, kolmea neljästä suomalaisesta. Te maalaatte päinvastaista mielikuvaa. Kolme neljästä hyöttyy suoraan lompakossaan, plus se, että 100 000 työllistä tarkoittaa miljardeja lisää palkkatuloa, ostovoimaa tavallisille suomalaisille. Me painottaisimme veronkevennykset tässä vielä työtulovähennyksien kautta pieni- ja keskituloisille.

Samaan aikaan, ministeri Saarikko, te etsitte niitä säästöjä. Aloittakaa etsintä meidän vaihtoehtobudjetistamme: 2 miljardia kevyempi menotaso — 2 miljardia. Toteuttakaa se, niin suomalaiset lapset ovat huomattavasti vakaammalla pohjalla [Puhemies koputtaa] ylivelkaantumisen sijaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Meri.

15.04 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Perussuomalaiset eivät halua koskea suomalaisten nettotuloihin ja perusturvaan. Se on selvä asia ja arvovalinta.

Ministeri Saarikko, te sanoitte, että nämä vaihtoehtobudjetit ovat arvovalintoja, ja kyllä, me todella panostaisimme aivan toisella tavalla rahat. Me laittaisimme rahat siten, että suomalainen voittaa.

Te kerroitte, että ei ole oikein mitään toimia. No, laskentapalvelu on katsonut, että meillä olisi lisää työllisiä teihin verrattuna, kaikille tulodesiileille tulisi enemmän rahaa käteen vuodessa. Esimerkiksi kahden aikuisen lapsiperhe saisi melkein 320 euroa vuodessa enemmän käteen.

Kuten tuossa ryhmäpuheenjohtaja Tavio kertoi teille tästä polttoaineen hinnasta, niin me laskisimme sitä veroa. Te sanoitte viime viikon kyselytunnilla, että me syytämme teitä maailmanmarkkinahinnasta. Ei, se ei pidä paikkaansa, se on väärin. Me haluamme, että te

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

laskette polttoaineveroa, joka on noin 60 prosenttia. [Puhemies koputtaa] Lasketteko te polttoaineveroa?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Pylväs.

15.05 **Juha Pylväs kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turhan usein tässä salissa lytätään suoriltaan toisten esitykset. Tärkeintä Suomen selviytymisessä on saada talouden kasvu kestäväksi ja työllisyys edelleen paranemaan. Työpaikat ovat myös isoin osa ratkaisua velkaan. Velaksi ei voi loputtomiin elää. [Oikealta: Kyllä!]

Kokoomus näyttää olevan samoilla linjoilla. Hyvä niin. Eri linjoilla olemme siitä, miten isänmaa tästä nostetaan. Keskustan linja on, että koko Suomi ja kaikki suomalaiset tulee pitää mukana, kokoomuksen paperissa korostuvat isommat kaupunkikeskukset ja hyvin toimeentulevat. Tässä meillä on perustavanlaatuisen ero.

En lyttää myöskään perussuomalaisten vaihtoehtoa. Perussuomalaisten vaihtoehto on lujasti suomalaisten arjessa kiinni. Huoli esimerkiksi liikkumisen ja asumisen ja elämisen kalleudesta on yhteinen. [Leena Meri: Hyvä!] Epäselväksi tosin jää, miten perussuomalaiset konkreettisesti rahoittaisivat sähkön ja polttoaineiden veronalennukset. [Puhemies koputtaa] Yksin polttoaineiden kohdalla puhutte nimittäin reilun miljardin euron hintalapusta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vähämäki.

15.06 **Ville Vähämäki ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, kunnioitettu puhemies! Aivan ensimmäiseksi haluaisin kiittää siitä, että näihin meidän vaihtoehtoihimme suhtaudutaan kuitenkin positiivisesti ja niitä halutaan tällä lailla avoimesti käsitellä.

Meillä keskiö tässä vaihtoehdossa on kansalaisten ostovoiman kasvu, ja me antaisimme kotitalouksille hiukan vajaa 500 miljoonaa enemmän ostovoimaa, noin 170 euroa kotitaloutta kohti, ja ne kotitaloudet, joissa on lapsia, saisivat noin 280. Polttoaineen ja sähkön hinnan nousu meitä huolettuu, ja jos tulee polttoaineen päästökauppaa tai hiilitulleja sähkölle, niin se totta kai tuo sitten huomattavan lisälaskun. Velkaa totta kai me ottaisimme vähemmän, hiukan vähemmän, mutta me kanavoimme valtion budjetin hiukan toisella lailla.

Aivan lopuksi: Meidän vaihtoehdossamme kaikki tuloluokat voittaisivat. Eniten voittaisivat pieni- ja keskituloiset.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Grahn-Laasonen.

15.07 **Sanni Grahn-Laasonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun täällä haastetaan usein puhumaan siitä, mikä on inhimillistä politiikkaa, niin edustaja Lindtman, se linja, jota hallitus edustaa, kasaa valtaisan velkavuoren meidän lapsille ja lapsenlapsille. [Antti Lindtman pyytää vastauspuheenvuoroa] Se teidän linjanne, arvoisa hallitus, ei ratkaise Suomen työttömyysongelmaa. Kokoomuksen vaihtoehto on vastuullinen vaihtoehto siksi, että se etsii ratkaisuja näihin kysymyksiin. Vähemmän velkaa ja yli 100 000 uutta työpaikkaa, jos vain suostutte nämä meidän ehdotuksemme toteuttamaan. Sen lisäksi siellä on enemmän panostuksia sivistykseen, koulutukseen, tutkimukseen. Esi merkiksi tieteen rahoitus huolettuu suunnattomasti Suomessa, ja te olette sellaisella uralla,

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

joka ajaa meidän perustutkimuksen, kaikkein korkeatasoisimman tutkimuksen, alas. Ei tämä ole inhimillistä politiikkaa eikä vie Suomea kohti kestävästä tulevaisuudesta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Suomela.

15.08 **Iiris Suomela vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus esittää yli miljardin euron leikkauksia sosiaaliturvaan ja työttömyysturvaan. Samalla se jakaisi rahaa etenkin keski- ja hyvätuloisille. Ilmeisesti raha onkin kallista vain silloin, kun sillä on tarkoitus torjua köyhyyttä.

Tämä on raju tulonsiirto kaikista köyhimmiltä suomalaisilta paremmin pärjääville, siis tulonsiirto ihmisiltä, jotka joutuvat jo nyt miettimään, ostavatko he ruokaa, lääkkeitä vai kenties käytetyt kengät kirpputorilta lapselle, jonka aiemmat talvikengät ovat jääneet liian pieniksi. Suomen sosiaaliturva on jo valmiiksi liian alhainen. Tämä ei ole minun mielipiteeni vaan asia, josta Suomi on saanut lukuisia huomautuksia kansainvälisiltä toimijoilta, jotka valvovat ihmis- ja perusoikeuksien toteutumista. Sen takia nämä julmat leikkaukset sosiaaliturvaan ajaisivat yhä useamman syvään ahdinkoon.

No, vastaus vaikuttaa olevan, että ihmisten pitäisi mennä töihin. Valtaosa näistä ihmisistä on pyrkinyt pitkään töihin, mutta töihin ei kuitenkaan mennä vaan töitä saadaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Savio.

15.09 **Sami Savio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset haluavat parantaa suomalaisten ostovoimaa ja kannustaa suomalaisia työntekoon. Elinkustannusten jatkuvasti noustessa on kansalaisten voitava pärjätä palkallaan tai ansaitsemallaan eläkkeellä. Veronalennukset olisivat tätä taustaa vasten varsin tarpeellisia, ja me esitämekin tuloveron alennuksia työntekijöille ja eläkeläisille. Vastaavat budjettisäästöt saataisiin helposti Suomen ulkopuolelle suuntautuvista rahavirroista. Kotimarkkinoiden vahvistuminen olisi ylimääräinen bonus, jota laskelmissamme ei ole edes huomioitu.

Arvoisa puhemies! Esittämämme työtulovähennys auttaisi erityisesti pieni- ja keskituloisia palkansaajia. Merkittävimmät euromääräiset hyödyt nähtäisiin tuloluokassa hieman alle 2 000:sta noin 3 000 euroon kuukaudessa, mutta vähennys vaikuttaisi silti monessa muussakin tuloluokassa. Eläketulovähennyksen nosto puolestaan hyödyttäisi lukuisia pitkän työuran tehneitä suomalaisia, [Puhemies koputtaa] ja se olisi oikeus ja kohtuus.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Satonen.

15.10 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuntuu, että tätä kokoomuksen työllisyysvaihtoehtoa ei ole kyllä lainkaan luettu, kun täällä on todettu, että se ei olisi inhimillinen. Oletteko sitä mieltä, että terapiatakuun toteuttaminen ei ole inhimillistä? Eikö se auta mielenterveysongelmista kärsivien paluuta työelämään? Onko väärin se, että ulosoton suojaosaa korotetaan, jotta ylivelkaantuneilla on parempi mahdollisuus päästä työelämään ja päästä elämässä eteenpäin? Onko väärin se, että opiskelijoiden tuloajoja korotetaan tuplasti enemmän kuin hallitus ja tehdään se pysyvästi? [Välihuutoja vasemmalta] Onko väärin, että alennetaan varhaiskasvatusmaksuja? Ja onko väärin se, että yksilöllisiin työvoimapalveluihin satsataan 20 miljoonaa euroa enemmän kuin mitä hallitus nyt

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

tekee ja kannustetaan ihmisiä työttömyysturvaa muuttamalla [Iiris Suomela: Leikkaamalla!] myöskin saamaan työtä nopeammin? Onko se väärin?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Saramo.

15.11 **Jussi Saramo vas** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Faktat on hyvä mainita: Tänä tulleiden uusien lukujen mukaan Suomi ottaa tänä vuonna 3,7 miljardia uutta velkaa. Se on 8 miljardia vähemmän kuin valtiovarainministeriö aiemmin arvioi, ja se on itse asiassa paljon vähemmän kuin monina vuosina, kun kokoomus oli vallassa. [Eduskunnasta: Ohhoh!]

Tällaisena aikana, kun koronakriisistä ei olla täysin toivuttu, me olemme koko aika sanelleet, että hyvä suhdannepolitiikka ja elvytys kyllä maksavat itsensä takaisin. Se, että pienituloisten kulutuskysyntää pidetään yllä, ihmisten sosiaaliturvasta ei leikata, on vastuullista politiikkaa.

Mitä esittää kokoomus tässä tilanteessa? Te esitätte paluuta siihen epäonnistuneeseen, suurituloisia suosivaan politiikkaan, jossa otetaan velkaa veronalennuksiin ja työttömyyteen sen sijaan, että otetaan sitä työllisyyteen ja hyvinvointivaltion ylläpitämiseen.

Mutta kiitän kokoomusta edellisvuotta rehellisemmästä budjetista. Olette nyt kuitenkin näyttämässä selvästi, [Puhemies koputtaa] keneltä te leikkaatte. Hatusta vedettyjä dynaamisia vaikutuksia [Puhemies koputtaa] on karsittu, mutta nämä työllisyysluvut ovat yhä [Puhemies: Aika!] pitkälti hatusta vedettyjä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ja edustaja Turtiainen.

15.13 **Ano Turtiainen vkk** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kaikilla täällä esitetyillä budjettiesityksillä velkaannutetaan Suomen kansaa, ja ne perustuvat perustuslaittomaan valuuttaan. Mitään perustuslain vastaisia sopimuksia ei pidä tunnustaa — mukaan lukien euroa.

Kansanedustajat, jotka äänestivät EU-elpymispaketin puolesta, toimivat perustuslain vastaisesti ja osallistuivat maanpetokseen. Perustuslain 118 §:n mukaan he ovat henkilökohtaisessa vastuussa EU:n miljardiveloista. Ex-edustaja Arhinmäki sanoi täällä taannoin, ettei velkoja tarvitse maksaa takaisin. Kun puhutaan näistä laittomista EU-miljardeista, Paavon sanat taitavat toteutua.

Arvoisa puhemies! VKK kutsuu kaikki puolueet parlamentaariseen yhteistyöhön palauttamaan Suomelle oma valuutta [Puhemies koputtaa] ja sen mukainen budjetti. — Kiitos. [Perussuomalaisten ryhmästä: Lähteekö RKP mukaan?]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Adlercreutz.

15.14 **Anders Adlercreutz r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Jos edustaja täysistuntosalissa syyttää maanpetoksesta, niin on syytä keskeyttää puhe.

Mutta mennään näihin vaihtoehtobudjetteihin.

Perussuomalaisten budjetti on sitä odotettua tavaraa. Väitetään, että voi säästää enemmän kuin johonkin on sijoitettu, ja muutenkin säästöt ovat heikolla pohjalla. Velkaantumisen on itse asiassa suurempaa kuin hallituksen budjetissa.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Kokoomuksen budjetti on mielenkiintoisempi. Siellä on paljon hyviä aihioita, mutta yhtä kaikki, pääkaupunkiseudun vähätuloiselle, joka asuu kalliissa asunnossa, kyyti saattaa olla hyvinkin kylmää. Viime vuoden taikaseinää, superkotitalousvähennystä, ei enää ole, mutta sen sijaan on taikaseinistä ehkä se klassisin: hallinnon tehostaminen 300 miljoonalla. Kun maksuja ei siirretä eläkejärjestelmään, niin toki se ei vaikuta [Puhemies koputtaa] nykyisiin eläkkeisiin mutta tuleviin kylläkin. Tässä lainataan [Puhemies koputtaa] tulevilta eläkeläisiltä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Tässä vaiheessa otetaan kolme ministeripuheenvuoroa: ministeri Sarkkinen ja ministeri Andersson, 1 minuutti, ja ministeri Saarikko, 3 minuuttia. — Ministeri Sarkkinen aloittaa, olkaa hyvä.

15.15 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen: Arvoisa puhemies! Pohjoismaisen hyvinvointimallin ja suomalaisen hyvinvointivaltion peruseriaate on se, että köyhyyttä vähennetään suunnitelmallisesti, työelämän ulkopuolella olevista pidetään huolta ja tuloerojen repeäminen estetään. Tuntuukin perin omituiselta, että kokoomus perustelee reilusti yli miljardin euron leikkauksia kaikista pienituloisimmilta suomalaisilta hyvinvointivaltion pelastamisella. Hyvät ystävät, ei hyvinvointivaltiota pelasteta romuttamalla hyvinvointivaltion peruspiirteitä.

Arvoisa puhemies! Kokoomuksen vaihtoehtobudjetti näyttää kasvattavan tuloeroja, [Sari Sarkomaan välihuuto] kun työttömiltä, sairailta, opiskelijoilta, pieniä työeläkkeitä tulevaisuudessa saavilta sekä muilta pienituloisilta leikataan ja samalla suurituloisille suunnataan mittavia veronkevennyksiä. Sana ”välittävä” ei välttämättä tule pienituloisille miehen tästä kokoomuksen vaihtoehtobudjetista.

Mutta, arvoisa puhemies, kiitän esitystä ulosoton suojaosan kasvattamisesta. Näen, että ulosotto on merkittävä kannustinloukku suomalaisessa järjestelmässä. [Arto Satosen välihuuto]

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Andersson, 1 minuutti.

15.16 Opetusministeri Li Andersson: Arvoisa puhemies! Täällä on tänään kannettu huolta ja nostettu esille se vastuu, mikä meillä on yhteiskunnan kaikkein nuorimmista jäsenistä, ja silloin on myöskin syytä muistaa se, että lapset kasvavat kovin erilaisissa olosuhteissa Suomessa. Meillä on perheitä, joissa lapset elävät elämänsä ensimmäiset vuodet, lapsuutensa ja nuoruutensa köyhyydessä, perheitä, joissa lapset tietävät, että meillä ei ole varaa samanlaisiin harrastuksiin tai lomamatkoihin kuin muissa perheissä, perheitä, joissa on jouduttu miettimään, mihin suuntaudutaan toisen asteen opiskelujen osalta sen mukaan, mihin on varaa omalla perheellä. Nämä ovat ne lapset ja perheet, joihin tämä hallitus erityisesti on halunnut panostaa, ja nämä lapset ja perheet ovat ne, joihin nämä leikkaukset myöskin kohdistuisivat kaikkein konkreettisimmillaan. [Sari Sarkomaan välihuuto]

Kokoomus esimerkiksi omassa vaihtoehtobudjetissaan esittää, että toinen aste tehdään uudestaan maksulliseksi suomalaisille nuorille. [Timo Heinonen pyytää vastauspuheenvuoroa] Sitä se tarkoittaa, se rahan poisto, [Puhemies koputtaa] mitä te esitätte teidän omassa vaihtoehdossanne. Minkä viestin se antaa suomalaisille perheille ja nuorille? [Sari Sarkomaa: Ei pidä paikkaansa!]

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Saarikko, 3 minuuttia.

15.18 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko:** Arvoisa puhemies! Täällä on annettu hyvää palautetta, ja nyt muutamasta laitan teidät tiukille — niinhän tekin teette vuorostanne aina hallitukselle.

Edustaja Tavio, viime viikon keskusteluunkin täällä viitattiin, näihin teidän suuriin lupauksiinne polttoaineveron ja sähköveron alentamisesta. Te puhuitte miljardiluokasta. Voisitko te nyt kertoa rehellisesti kaikille tätä katsoville ja meille salikollegoille, että nythän te ette esitä tässä vaihtoehdubudjetissa mitään sellaista? Te lupasitte suuria alennuksia polttoaineveroihin, mutta te ette esitä sellaisia. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Toisekseen, kollega, puheenjohtaja Purra, te arvostelitte hallituksen velkapolitiikkaa, miten velkakäyrät sojottavat punaisella — näin taisitte sanatarkasti todeta syksyllä. Nyt teidän oma esityksenne ottaa yhtä paljon velkaa kuin hallitus omassa esityksessään. [Välihuutoja] Vastaava alijäämluku löytyy teidän esityksestänne. Sovitaanko siis niin, että monesta asiasta voitte arvostella hallitusta ja kirittää, mutta ette kyllä siitä, että meillä olisi valtavan erilainen näkemys siitä, kuinka nopeasti on mahdollisuus tuota alijäämää sulattaa pienemmäksi? [Jukka Gustafsson: Hyvä, erinomaista!]

Kokoomus, te esityksessänne vanhana valtiovarainministeripuolueena osaatte näköjään kyllä tempuat, koska monella esityksellä te kierrätte kehyksiä. Onko se kannanotto myös siihen, mitä ajattelette kehysjärjestelmän merkityksestä eli menokatosta, jonka hallitus itselleen asettaa?

Toinen kysymys, johon te ette minusta äsken debatissa ottaneet kantaa, oli se, minkätyyppisistä virkamiehistä ajattelitte nämä yt-neuvottelut aloittaa näissä tuottavuuden talloissanne. Kuka saa yt-lapun kokoomukselta vielä ennen joulua?

Sitten vielä toteaisin näihin veronkevennysnäkemysiin, mitä täällä on esitetty ansiotulooverojen kevennykseen: Olen itsekin arvioinut, että osana kasvupolitiikkaa, kun tiedämme kasvun valitettavasti hyytyvän vuonna 23, ellemme ryhdy reippaisiin toimiin, on perusteltua arvioida, voisivatko ansiotulooverojen kevennykset tulla silloin kyseeseen. Mutta se, että ne ajoitetaan nyt kasvun suurimmalle kaudelle ja vieläpä työllisyystoimien nimissä, ei kyllä ole järin tehokasta julkisten varojen käyttöä ja veronalennuksien kohdentamista.

Ja kristillisdemokraatit, minusta te tartutte kiinnostavalla ja oikealla tavalla esimerkiksi lapsiperheiden ja syntyvyyden huoliin, mutta tämä, mitä te esitätte sote-palveluista ja minä väitätte olevan kikkailua, että uudet hyvinvointialueet saavat rahoitusta hallitukselta jo vuonna 22, hyvät kollegat, oli eduskunnan vaade, kun sote-esitys täällä käsiteltiin ja vietiin läpi, siksi että hyvinvointialueet eivät aloita 1.1.2023 tilillään nolla euroa, vaan se liittyy kestävyYTEEN, tasapainoon ja siihen, että ihmisille, jotka tekevät töitä terveytemme ja hyvinvointimme hyväksi lähipalveluissa, [Puhemies koputtaa] voidaan palkat turvata tammi-kuussa, kun uusi alue aloittaa. [Anneli Kiljunen: Juuri näin, erittäin hyvä!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Tavio.

15.21 **Ville Tavio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos valtiovarainministerille kysymyksestä. Kun perussuomalaiset keventävät 250 miljoonalla eurolla polttoaineverotusta, niin te kysytte, miksi emme keventäisi saman tien miljardilla. Minusta kysymys on ihan hyvä. Ehkä meidän pitää tosiaan tavoitella sitä perussuomalaisten miljardia täällä yhdessä. 250 kertaa neljä on juristinkin lyhyellä matematiikalla miljardi. Eli

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

neljässä vuodessa voitaisiin ehkä siihen miljardiin siis mennä. [Jukka Gustafsson: Puhutaan nyt vakavasti!]

Kun kokoomuksen vaihtoehtoa tässä kritisoitiin aika paljon siitä, että siellä pienituloiset häviävät, niin täytyy mainita, että perussuomalaisten vaihtoehdossa, minkä hallituskin varmaan hyvin noteerasi, jokainen tuloluokka voittaa. Tässä perussuomalaisten vaihtoehdossa pienituloisen voittaa sen sijaan, että lähetetään rahat Afrikkaan, käytetään meidän rahat ilmastonmuutokseen tai että käytetään ne haittamaahanmuuttoon. Tämä perussuomalainen linja siis hyödyttää jokaista suomalaista.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mykkänen.

15.22 **Kai Mykkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä edustaja Suomela, edustaja Adlercreutzkin ja lukuisat ministerit kaipasivat tulonsiirtojen vuosittaisen paisumisen linjan jatkamista. Meidän kaikkien yhteinen huoli on siitä, että pidetään jokainen suomalainen mukana. Mutta nythän kymmenessä vuodessa on käynyt niin, että toimeentulotuen, asumistuen ja valtion työttömyysetuuksien summa on noin kaksinkertaistunut. Oletteko te sitä mieltä, että se saa kaksinkertaistua uudestaan? Oletteko te sitä mieltä, että tämä pohjoismainen hyvinvointivaltio pelastetaan sillä, että velka vain kiihtyy ja me tulonsiirroilla yritämme ikään kuin nostaa ihmisiä köyhyydestä? Meidän vaihtoehtomme on se, että nostetaan ihmisiä töihin, yli 100 000 ihmistä enemmän töihin kuin teillä. Ja kun tulonjakovaikutuksista puhutaan, niin niitähän lasketaan. Eduskunnan tietopalvelu laskee, että niin sanottu tulonjakokerroin eroaa meillä 0,1:llä hallituksesta, kun 28,5 on se kanta-summa. Jokainen näkee, että se on aivan desimaaliero, ei enempää.

Onko, valtiovarainministeri, teidän mielestänne ok, [Puhemies koputtaa] että valtionhallinnon toimintamenot kasvavat [Puhemies koputtaa] yli 300 miljoonaa euroa teidän vahtivuorollanne? Meidän mielestämme se on kyllä meno, [Puhemies koputtaa] jota pitää pienentää, [Puhemies: Aika!] ja rahat pitää laittaa palveluihin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Räsänen.

15.23 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Te, ministeri Saarikko, olette kyllä oikeassa siinä, että me kristillisdemokraatit olisimme toteuttaneet sote-uudistuksen eri tavoin kuin hallitus esitti sekä aikataulun puolesta että sen puolesta, mihin siinä panostetaan. Te panostatte nyt hallintoon, me panostaisimme palveluihin. Se 900 miljoonaa euroa, jonka nyt joulukuussa te aiotte laittaa tähän hallintouudistukseen — millä tavoin se hyödyttää ensi vuonna palveluja? Nyt olisi kiireellistä purkaa hoitojonoja, panostaa hoitajien palkkaukseen, hoitajien rekrytointiin, saada sieltä reservistä, niistä yli 70 000 sote-alan ammattilaisesta, henkilöitä palaamaan ja tulemaan, tekemään sitä sote-työtä. Tiedän, että te olette kyllä perustaneet työryhmiä pohtimaan tätä, mutta miksi se ei näy millään tavoin resursseissa?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkynen, Matias.

15.24 **Matias Mäkynen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomuksen vaihtoehtobudjetti on selkeä arvovalinta: me kansanedustajat ja muut ylimpään kymmenykseen kuuluvat saamme noin 1 000 euroa lisää, ja se otetaan ansiosidonnaista saavilta

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

työttömiltä, noin 1 000 euroa, pois. On erittäin rehellistä mutta myöskin sydämetöntä tällaisessa tilanteessa koronakriisin jälkeen asettaa 1,5 miljardin leikkaukset niille, jotka ovat tästä kriisistä kaikista eniten kärsineet. Se heikentää ostovoimaa, ja se ei tuo yhtäkään työpaikkaa tähän maahan lisää, arvoisat kokoomuslaiset. Työllisyystoimet teillä on laskettu etujärjestöjen lobbauslistojen mukaan. [Ben Zyskowitz: Eihän ole!] Tietopalvelu laskee, että niillä saadaan 17 000 työpaikkaa vähimmillään kasaan. [Timo Heinonen: Ei pidä paikkaansa!] Miten te kehtaatte täällä sanoa, että Suomen Yrittäjien kyselyn mukaisesti te voitte tasapainottaa taloutta työllisyystoimillanne?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Häkkänen.

15.25 **Antti Häkkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen riivistäkin on peräänkuulutettu syksyn aikana talousryhtiä. Valtiovarainministeri Saarikko on myös itse peräänkuuluttanut talousryhtiä, ja keskustan useat edustajat ja kenttäväki ovat peräänkuuluttaneet talousryhtiä. Aivan oikein, Marinin hallitus elää velaksi, rakentaa tulevaisuutta velan varaan, kiristää veroja, suunnittelee uusia maakuntaveroja.

Te olette etsineet talousryhtiä. Tässä kokoomuksen vaihtoehdossa tarjotaan nyt teille valinnanvaraa. Te voitte valita mallin, jossa hyvinvointiyhteiskunnan palvelut rakennetaan työllisyyden ja yrittäjyyden varaan eikä velkaantumisen varaan. Samaan aikaan meidän mallissamme tehdään voimakkaat työllisyystoimet, yli 100 000 työpaikkaa, kevennetään veroja, jotta ostovoima, työhalut ja yrittäjyys paranevat, ja samassa yhteydessä meillä on vielä resursseja vanhuspalvelujen täsmäparannuksiin, koulutuksen parannuksiin, tutkimus- ja innovaatiokehitykseen. Eikö tämä ole juuri se ryhtiliike, jota te olette vähän peräänkuuluttaneet?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkelä.

15.26 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! En tiedä, menikö valtiovarainministeriltä ohi tuosta meidän vaihtoehtobudjetista se, että kaiken kaikkiaan meillä on liikenteeseen kohdistuvia kevennyksiä tämän vuoden budjetista yli 400 miljoonaa, ja jos kaikki polttoaineet, myös lämmityspolttoaine, lasketaan mukaan, yli 500 miljoonaa. Plus mitä te puhuitte näistä luvatuista polttoaineeveron kevennyksistä tulevaisuudessa, niin nehan kohdistuvat siihen rahaan, minkä hallitus on varannut ennenkaksiin ilmastomuutoksen torjuntatoimiin. Suomi pyrkii hiilineutraaliksi vuoteen 35 mennessä, kun muu EU pyrkii vuoteen 50 mennessä — 15 vuotta etupainossa. Te olette varanneet siihen 7,5 miljardia rahaa. Mitä sillä rahalla saisi, jos sen rahan käyttäisi suomalaisten hyvinvointiin ja Suomen teollisuuden ja työllisyyden aseman parantamiseen?

Kokoomuksella kyllä löytyy kanttia lyödä suomalaista työtöntä, mutta Eurooppaan annetaan rahaa tukuittain. Tänäkin kokoomus oli mukana edistämässä Fit for 55 -paketin hyväksymistä. Sieltä tulee per esitys satojen miljoonien lisäkulut, kenties miljardeja vuodessa. Tämä pudottaa täysin pohjan kokoomuksen vaihtoehtobudjetilta [Puhemies koputtaa] ja kaikelta muultakin talouspoliittiselta uskottavuudelta. [Arto Satonen: Käsittämätön puheenvuoro!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Filatov.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

15.28 **Tarja Filatov sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tässä on keskusteltu näistä työllisyystoimista, niin on totta, että kokoomuksen budjetissa niitä laskennallisesti on ja ne toteutetaan siten, että leikataan sosiaaliturvaa ja siitä saadaan laskennallista työllisyshyötyä. Mutta me olemme yhdessä myös olleet huolissamme siitä, että meillä on olemassa kannustinloukkuja, jotka estävät ihmisten työnsaantia, ja nyt tämä teidän mallinne siirtäisi ison joukon työttömiä toimeentulotuen asiakkaiksi, ja sillä puolella taas leikat-taisiin toimeentulotukea. Se synnyttää lähinnä köyhyyttä. Itse asiassa eniten minä olen huolissani siitä, että näistä niin iso osa kohdistuu pitkäaikaistyöttömyyteen. Me tiedämme, että pitkäaikaistyöttömät ovat tämän maan köyhimpiä ihmisiä, ja heiltä te leikkaisitte yli 0,5 miljardia euroa. Kuvitteletteko te, että heidän elämänsä ja asemansa heikentäminen tämän kaiken koronan keskellä jotenkin auttaa heitä työllistymään? Vaikka siellä on jonkin verran panostuksia [Puhemies koputtaa] myös tänne palvelupuolelle, niin suhteessa leikkauksiin ne ovat niin pieniä, [Puhemies: Aika!] että teidän terapiatakuunne raha ei riitä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Zyskowicz.

15.29 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Me ollaan kuukausia kuultu hallituspuolueiden edustajilta, että tässä koronan jälkeisessä tilanteessa ei ole mahdollista päästä kehyksiin, ei vuonna 22 eikä vuonna 23. Tällä vaihtoehtobudjetilla me osoitamme, että kehyksiin päästään. Me osoitamme, että alijäämä on pienempi ensi vuonna, 2,5 miljardia euroa, me kevennämme tuntuvasti tuloverotusta ja me panostamme muun muassa koulutukseen ja myös, edustaja Filatov, pitkäaikaistyöttömien palveluihin.

Samanaikaisesti me synnyttämme yli 100 000 työpaikkaa laskelmien mukaan — siis VM:n ja tietopalvelun laskelmien, edustaja Mäkynen. — Miten tämä on mahdollista? Miten se on mahdollista? No, se on mahdollista, että panostetaan työllisyyteen, on mahdollista panna asioita tärkeysjärjestykseen. [Pia Viitanen: Leikkaamalla!] Edustaja Filatov, te annatte työttömille työttömyysturvaa, me annamme työttömille työtä. Siinä on se ero. [Timo Heinonen: Ja aktiivimallin kautta vielä keppiä!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lohi.

15.30 **Markus Lohi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten tavoite on nolla turvapaikanhakijaa Suomessa. Keskusta panee paremmaksi: meidän tavoitteemme on koko maailmassa nolla turvapaikanhakijaa, [Naurua oikealta] mutta valitettavasti maailma ei ole sellainen. Emme me sillä saa inhimillistä hätää tai turvan tarvetta pois, että me vedämme budjetista rahat pois tai että me ummistamme silmämme tuolta hädältä. Tämä on siinä mielessä täysin epärealistinen ajatus — maailma ei vain ole sellainen, emmekä me voi silmiä ummistaa. Myös teidän polttoaineveroesityksenne näyttää olevan aika lailla tussahdus puheisiin verrattuna. Yhdellä kaasun polkaisulla se pilvessä pölylähtää pois tavalliselta autoilijalta.

Kokoomusta haluan kiittää siitä, että teillä on minusta täällä erittäin hyviäkin työllisyyttä parantavia esityksiä. Niistä voi antaa kiitoksen, mutta voi sanoa, että kaikkia oppositiopuolueita nyt yhdistää se, että te katsotte sote-uudistuksen osalta peruutuspeiliin. Siis kyseessä on historiallinen uudistus, joka on jo toteutettu lainsäädännön osalta eduskunnassa. [Puhemies koputtaa] Kannattaa varoa: jos katsoo koko ajan peruutuspeiliin, [Puhemies koputtaa] niin törmää jossain vaiheessa seinään, todennäköisesti.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Elomaa.

15.31 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen maaseudun elinvoima on hiipumassa, ja politiikan tekijöillä on siitä suuri vastuu. Hallituksen ympäristöpolitiikka vaikuttaa polttoaineiden hintoihin, mikä puolestaan nostaa kaikkien kansalaisten, erityisesti syrjemmällä asuvien, kustannuksia niin autoilun kuin lämmityksen osalta. Myös maataloilla kyse on isosta asiasta, kun traktorit ja puimurit eivät tuppaa kulkemaan sähköllä, vihreät. Polttoaineverojen kevennyksen lisäksi PS ehdottaa maaseudun elinvoimaisuutta edistämään 70:tä miljoonaa euroa.

Olisimme myös valmiita edistämään kotimaisen ruoantuotannon kysyntää ja kannattamme maataloustuottajille oikeudenmukaista hintaa tuotannostaan. Tuottajien saaman osuuden on noustava, jos haluamme vielä tulevaisuudessakin suomalaista ruokaa pöytiin. Kyse on myös huoltovarmuudesta.

Kysyisinkin sieltä hallituksesta: minkälaisina te näette omien budjettipäätöstenne vaikutukset Suomen maaseutuun ja maatalouteen?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hopsu.

15.32 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Talousarvioesitykset heijastavat puolueiden ideologiaa ja luonnetta. Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti tekee imagopolitiikkaa: se jakaa ihmiset meihin ja muihin. Maailman hädänalaisimpien ihmisten auttamisella ei ole minkäänlaista roolia vaihtoehtobudjetissa, ja tämä leikkaa kaikista eniten kehitysyhteistyöstä: ei rokotuksia, ei koulutusta, ei apua ruoantuotannon muutokseen. Samaan aikaan vaihtoehtobudjetti myös kääntää selkänsä kansainvälisille velvoitteille ja ihmisoikeussopimuksille.

Todellakin tavoite on nolla turvapaikanhakijaa, ja se on toinen kohta, mistä leikataan: on suuret, 300 miljoonan leikkaukset kotoutumistoimiin. Ei siis koulutusta, vaan ennemmin kielitaidottomia, paperittomia ihmisiä.

Tämä linja on hyvin ristiriitainen puolueelta, joka on sanonut, että ennemmin autetaan paikan päällä kuin täällä. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Puhemies! Kokoomuksen koulutusesitykset ovat hyviä, [Puhemies koputtaa] mutta samaan aikaan leikataan asumistuesta opiskelijoilta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Juvonen.

15.34 **Arja Juvonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Yhä useampi suomalainen hoitaa ikääntynyttä läheistään. Erityisesti ikääntyneiden tarvitsema hoiva, hoito ja apu ovat korostuneet koronakriisin aikana. Meidän perussuomalaisten linja on se, että omaishoitajia on arvostettava, ja meidän linjamme on, että omaishoidon tuen tulisi olla verovapaa.

Maailemaa syleilevä hallituksen linja tahtoo jättää suomalaiset ihmiset oman onnensa vaaraan. Kysyisinkin teiltä, hyvä hallitus, voisitteko tehdä selvityksen, mitä tarkoittaisi, että omaishoitajien tuki olisi veroton. Se kannustaisi yhä useampaa ikääntynyttä pitämään huolta läheisestään. Sehän on tänä päivänä jo täysin pakko, sillä vanhustenhoito, puhumme me täällä mitä tahansa, on edelleen kriisitilassa. Puuttuu hoitajia ja puuttuu hoiva- paikkoja. [Mika Niikko: Ja sydän!] Voitteko tehdä omaishoidon tuesta verottoman?

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lohikoski.

15.35 **Pia Lohikoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten vaihtoehtoa ei ole turhaan mediassa kutsuttu megaluokan vitsiksi. Perussuomalaiset nimitetään kauhistelevat jatkuvasti julkisen velan kasvua, mutta heidän veronkevennyksensä vähentäisivät valtion tuloja yli 700 miljoonaa, joten he ottaisivat uutta velkaa vain muutamia kymmeniä miljoonia vähemmän kuin hallituksen budjetissa. Vähennystä siis vain alle 1 prosentti.

Kokoomuksen vaihtoehto puolestaan on perinteinen: Leikataan köyhimpien tukia ja annetaan rikkaille veronalennuksia. Sixten Korkman kirjoitti viisaasti: ”Jääkööt omaan arvoonsa puheet siitä, että Suomi on verohelvetti.”

Verovaroja tarvitaan hyvinvointivaltion ylläpitoon. Kokoomus kuitenkin leikkaisi peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea ja tekisi kaikkein köyhimpien toimeentulotukeen mitavia leikkauksia. Suomi on saanut jo ennen kokoomuksen esittämiä leikkauksia huomautuksia Euroopan sosiaalisten oikeuksien komitealta perusturvan liian alhaisesta tasosta, joten siitä ei voida leikata, arvoisa kokoomus.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Risikko

15.36 **Paula Risikko kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt on puheenvuoro edustaja Risikolla. — Olkaa hyvä.

No niin, kiitos! — Arvoisa puhemies! Täällä edustaja Lohi sanoi, että on tulossa historiallinen uudistus. Toden totta, tällaista uudistusta ei ole ollut Suomessa koskaan, että hallintoa lisätään ja palvelut keskitetään ja palvelut häviävät läheltä ihmistä. Kun ajattelee esimerkiksi kansanterveyslakia, joka tuli 72 voimaan, siinä tulivat terveyskeskukset Suomeen ja ne tuotiin lähelle ihmistä. Nyt on kaikkea muuta.

Nyt kysymys kuuluukin, että kun Kuntaliittokin on arvioinut, että vasta noin 15 vuoden päästä nämä muutuskustannukset saadaan jotenkuten kurottua, ja näyttäytyy siltä, että muutuskustannusrahat jopa loppuvat ensi vuodelta, niin miten te aiotte sen selvittää. Miten me saadaan tämä muutos tehtyä, jos rahat loppuvat kesken ensi vuonna?

Sitten tämä hoitovelka. Se on ihan valtava. Miten aiotte satsata tähän hoitovelkaan?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ja tässä vaiheessa ministeri Saarikko, 3 minuuttia.

15.37 **Valtiovaraministeri Annika Saarikko:** Arvoisa puhemies! Keskityn tässä puheenvuorossani pohdiskelemaan hiukan puheenvuorojenne pohjalta ja näiden vaihtoehtojen pohjalta kasvupolitiikkaa, koska minulle on erityisesti jäänyt hiukan epäselväksi perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa se, mistä se kasvu teidän ajattelussanne syntyy. Te esimerkiksi kyseenalaistatte käytännössä tämän vihreän siirtymän ja sen merkityksen ja ainakin vähintään sen aikataulun, ja samanaikaisesti Suomessa tällä hetkellä satsataan eniten uuteen, työllisyyttä syntyy ja ideoita luodaan nimenomaan tämän vihreän siirtymän ympärille. Sen varassa ovat nämä investoinnit, mitä eri puolille Suomea maakuntiin syntyy. Tämä on minusta ristiriitaista, että te sanotte, että tekin yhdytte ajatteluun kasvun merki-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

tyksestä, mutta sitten te kuitenkin esimerkiksi väläyttelette ajatuksia, että sieltä olisi mahdollista ottaa nyt julkista rahoitusta pois, kun juuri se on se panos siihen kasvuun, joka sitä hyvinvointia meille luo. Eli oletteko te sitoutuneita kasvupolitiikkaan vai ettekö te ole?

Ja vielä, edustaja Tavio, hiukan hiillostan siitä polttoaineverosta. Kun nyt te hiukan muutitte sitä puheenparttanne, nyt kävi ehkä ilmi, että neljässä vuodessa tulisi se teidän viime viikon esitys ehkä hoidettua, mutta vieläkään te ette käy ihan tarkkaan läpi sitä, miten se veropohjaan syntyvä aukko sitten tilkittäisiin, kun te ette kuitenkaan vastaavasti vähennä meidän menoja siitä näkökulmasta. [Ville Tavio: Se on täällä näin!] — Hienosti esittelette niitä vihkoja, mutta käykää vielä, jos sopii, suusanallisesti läpi tässä meille kaikille, mistä ihan tarkalleen ottaen näiden lupausten rahoitus löytyy. Se on minusta kohtuullinen kysymys, koska esityksenne on monia kansalaisia kuohuttava. Se on aivan totta, että polttoaine on juuri nyt aika kallista, ei vaan todella kallista.

No sitten toinen teema, jota on täällä sivuttu, on tämä työllisyyden kokonaisuus, ja se on ihan oikein, koska kasvu ja työ kulkevat käsi kädessä ja työstä hyvinvointiyhteiskunta syntyy. Mutta muistammehan me kaikki, että kun täällä keskustellaan hallituksen ja opposition riveistä työllisyyspalveluista ja työllisyydestä ja verotuksesta, joka auttaisi, niin kyllähän ne työpaikat syntyvät yrityksiin ja ennustettava ja vakaa ilmapiiri yrittäjyyden kannalta on erittäin tärkeä osa työllisyyspolitiikkaa. Hallitus tulee saavuttamaan työllisyystavoitteen, mikä on oikea ja hyvä. Suomen kannalta vain on niin, että sekään ei vielä riitä nykyisenkaltaisen hyvinvoinnin turvaamiseen.

Sitten kiinnitän huomiota, edustaja Elomaa, kun pohdiskelitte maaseudun roolia: Se on hallitukselle ja myös itselleni tärkeä osa politiikan oikeudenmukaisuutta, koko Suomi maaseutuineen. Siksi vastaus on teidän monesti kritisoimanne EU. Ohjelmakauden rahoitus, joka Suomelle onnistuttiin neuvottelemaan maatalousministerin ja pääministerin johdolla, takaa sekä aluekehitysrahoihin että maatalouden tukiin aiempaa verrattain paremman saannon.

Ja edustaja Risikko, te kyseenalaistatte tätä sote-uudistusta. Kovasti kyllä muistelen, että viime kaudella vähän samantapaista projektia toteutimme yhdessä. Eikö sitten teidän vaihtoehtonne sisällä minkäänlaisia muutoskustannuksia, [Puhemies koputtaa] jos sotea lähettäisiin teidän mallillanne rakentamaan?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Purra.

15.40 **Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mikäli tämä vaalikausi oltaisiin käytetty perussuomalaisen linjan edistämiseen teidän vasemmistolaisen linjanne sijaan, meillä kurottaisiin kestävyysvajetta aivan koko ajan. Alijäämä olisi merkittävästi pienempi, [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] velkaantumiskehitys olisi käännetty toisin, verokiila olisi kapeampi. Täällä syntyisi aitoa kasvua sen sijaan, että ihmisen pitää miettiä, kannattaako hänen ajaa töihin autolla, onko siihen varaa, tai ihmisiä holhotaan muuten toimimaan kuten vasemmistohallitus haluaa.

Kohteet, joihin perussuomalaiset lisäävät menoja, ovat suomalaisten tarpeita, ja näitä tuleekin priorisoida. Kun te annatte rahaa Afrikkaan tai Lähi-itään tai — edustaja Hopsun mukaan — ylipäätänsä maahanmuuttoon, niin me alennamme silloin esimerkiksi suomalaisen bensan hintaa. Kun te annatte Eurooppaan velkarahaa, me annamme sitä suomalaisen maatalouteen. Kun te teette tehotomia ilmastotoimia, [Puhemies koputtaa] me tuemme suomalaista teollisuutta [Puhemies koputtaa] ja yrityksiä. Tässä on se vissi ero.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Aika. — Edustaja Orpo.

15.42 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta tuntuu, että olemme keskustan kanssa hyvin samaa mieltä puheissa siitä, mitä pitäisi tehdä, ja kannustan ministeri Saarikkoa tarttumaan toimeen. Ja ne teidän parin viikon takaiset puheenne vastuullisesta talouspolitiikasta — pankaa tuumasta toimeen.

Se kasvu on todellakin aivan oleellista. Minäpä kerron, miten kasvu- ja työllisyystoimet kuuluvat yhteen juuri tässä ajassa. Yrityksistä 43 prosenttia sanoo, että työvoiman saanti on kasvun este. Meillä on kymmeniätuhansia avoimia työpaikkoja, ja meillä on satojatuhansia työttömiä ihmisiä. Nyt tässä tilanteessa meillä esimerkiksi ansiosidonnaisen porrastaminen kannustavammasi olisi järkevä toimi sekä kasvun aikaansaamiseksi että sen aikaansaamiseksi, että ihmiset pääsevät ja heidän kannattaa lähteä töihin, koska jos puhutaan siitä, mikä on kylmää politiikkaa tai lämmintä politiikkaa, niin lämmintä on se, että ihmisillä on töitä, meillä on vähemmän sosiaaliturvakuluja, meillä on enemmän verotuloja ja me voimme pitää huolta palveluista. — Ja minä ihmettelen kovasti, edustaja Lindtman, kun nousitte ylös, mihin ihmeeseen on hävinnyt [Puhemies koputtaa] työväenpuolue SDP. Ettekö te enää usko siihen, [Puhemies koputtaa] että hyvinvointi kasvaa työstä, ei velasta?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Orpo, aika. — Nyt edustaja Lindtman.

15.43 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Orpo, jospa palataan faktoihin. [Petteri Orpo: Missä kohdassa poikkesin?] Ensinnäkin työllisyysdestä: tällä hetkellä työllisyysasteemme ero Ruotsiin on koko 2000-luvun pienin. Mitä tulee velkaantumiseen, niin tänään on kuultu, että tänä vuonna velkaantuminen pienenee 8 miljardia aiemmin arvioidusta, ja arvoisa entinen valtiovarainministeri Orpo, ensi vuonna veroaste on pienempi [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä] — kuunnelkaa — ensi vuonna veroaste on pienempi kuin kertaakaan, kun te olitte valtiovarainministeri. Kuulitte oikein.

Arvoisa puhemies! Se, mistä en pääse yli, on se, että on totta, että kysyimme kysymisen perään, miten toteutate sen taikatempun, että kehykseen palataan ilman, että juurikaan tarvitsee keneltäkään leikata, niin kuin väititte kesällä, että siihen on mahdollista päästä kokoomuksen aiemmin esittämällä säästöillä ja peruuttamalla puolet sote-muutuskustannuksista ja niin edelleen, mutta nythän tämä osoittaa, että tämä teidän vaihtoehtonne perustuu julmiin leikkauksiin, [Puhemies koputtaa] puolentoista miljardin leikkauksiin, ja nämä te [Puhemies: Aika!] olette puolen vuoden ajan halunneet piilottaa. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä kokoomuksen ryhmästä]

Puhemies Anu Vehviläinen: Aika, edustaja Lindtman. — Edustaja Sarkomaa.

15.44 **Sari Sarkomaa kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Enää ei ole työväenpuoluetta. Te olette rumasti lykanneet työllisyystoimia. Monessa perheessä äiti ja isä ovat työttöminä, on tulossa kurja joulu. Meidän vaihtoehtobudjetissamme tulee yli 100 000 uutta työllistä. [Välihuutoja vasemmalta] Kaikkein matalimmissa tuloluokissa ansiotaso nousee, kun ihmiset pääsevät töihin. Tämä on sitä inhimillistä ja oikeaa politiikkaa.

Te olette, Lindtman, todennut, että ei ole mahdollista esittää vaihtoehtoa tuolle rumasti lasten piikkiin elämiselle, mutta tässä on se vaihtoehto, kokoomuksen vaihtoehto. Jos te

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

olette lukenut sen, näette, että siinä on enemmän työpaikkoja, enemmän euroja käteen työstä ja eläkkeestä ja vähemmän velkaa. Ja mikä on tärkeää, me olemme tehneet arvovallintoja erityisesti koulutukseen ja tutkimukseen. Teidän vaihtoehdossanne lukion koulutus leikkautuu. [Välihuuto vasemmalta] Mitä käy koulutukselle, kun varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen pätkärahat päättyvät? Mitä käy tieteelle? Ensi vuonna odottaa jo 150 miljoonan euron leikkaus Suomen Akatemiaan. [Puhemies koputtaa] Kuinka te voitte tehdä näin? [Puhemies koputtaa] Missä on se koulutuksen kunnianpalautus, [Puhemies: Aika, edustaja Sarkomaa!] kysyn minä. [Ben Zyskowicz: Se on rikotussa vaalilupauksissa! — Jukka Gustafsson: Se on käynnissä, kunnianpalautus!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Essayah.

15.46 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Täällä valtiovarainministeri Saarikko sanoi aivan oikein, että sekään ei riitä, että saavutetaan vaalikauden alussa asetettu työllisyysastetavoite, koska hallitus on velkaannuttanut Suomea siihen tahtiin, että nyt tarvitaan korkeampaa työllisyyttä. On tähdättävä vähintään sinne 78 prosenttiin, niin kuin valtiovarainministeriön virkamiehet ovat laskeneet.

Kristillisdemokraatit ovat aina vaihtoehdobudjetin yhteydessä julkistaneet myöskin työllisyyspaketin. Tässä tilanteessa on nyt äärimmäisen tärkeää se työvoiman saatavuuden tarjonta ja sen varmistaminen, että meillä tämä kohtaanto-ongelma saadaan ratkaistua.

Täällä edustaja Filatov nosti jo huolestuneena esille nämä kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevat henkilöt, ja kristillisdemokraatit esittävät omassa vaihtoehdobudjetissaan, että työttömyysturvan suojaosaa korotetaan. Tämä korona-ajaksi tehty poikkeuslaki loppuu, ja hallitus ei ole laittanut tikkua ristiin sen eteen, että jatkaisi tätä lainsäädäntöä. Kristillisdemokraatit haluavat auttaa näitä kaikkein heikoimmassa asemassa olevia työttömiä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Arvoisat edustajat, täällä on todella paljon vastauspuheenvuoropyyntöjä, ja tätä debattia jatketaan, mutta nyt otetaan taas pari ministeripuheenvuoroa. — Ministeri Haatainen, 2 minuuttia, ja ministeri Saarikko, 3 minuuttia, ja sitten jatkamme keskustelua.

15.47 **Työministeri Tuula Haatainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on puhuttu taloudesta ja työllisyydestä, ja kyllä täytyy sanoa, että hallituksen talouspolitiikan yksi keskeinen hedelmä on, että työllisyysaste on noussut niin, että olemme tämän hallituskauden aikana mitä todennäköisimmin saavuttamassa asettamamme työllisyystavoitteen 75 prosenttia. Sen lisäksi hallitus on tehnyt lukuisan joukon linjauksia, enemmän kuin edellinen hallitus koko aikanaan, päätöksiä, jotka tulevat näkymään työllisyyden lisääntymisenä. Se on valtiovarainministeriön laskelmien mukaan myös todennettu. Siellä on iso joukko toimia.

Satsaamme myös vahvasti osaamiseen ja koulutukseen, ja erityisesti keskitymme nyt työelämässä olevien ihmisten koulutustason nostamiseen, joka on vastaus tähän kohtaanto-ongelmaankin aivan ykkösenä.

Lisäksi olemme myös tekemässä mittavia toimia, joilla pystytään nopeuttamaan ja lisäämään työperäistä maahanmuuttoa hallitusti siten, että yritykset saavat sitä osaavaa työvoimaa. Yritysten vastaus on se, että osaavaa työvoimaa ei saa. Toinen asia, jonka he vastaa-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

vat seuraavaksi on, että ei ole riittävästi kokemusta. Nyt yrityksiinkin päin sitä viestiä pitää viedä, hyvät kollegat, että siellä kasvatetaan rekrytointiosaamista ja myös rohkeutta palkata erilaisia ihmisiä.

Täällä esitetään nyt kokoomuksen taholta työllisyystoimina näitä sosiaaliturvaan ankaraasti kohdistuvia leikkauksia, mutta ei me olla sellaisessa tilanteessa, että meidän pitää mennä köyhän kukkarolle leikkaamaan työttömyysturvasta [Välihuutoja] ja leikkaamaan myös siitä tulevasta eläkkeestä, jonka työttömälläkin pitää olla kohtuullinen. Tehän esitätte, että työttömyyden ajalta ei myöskään eläke kertyisi, mikä on aika kova juttu pientä palkkaa saaville ihmisille. Eli kyllä meillä on näitä inhimillisiäkin keinoja. Luin kokoomuksen paperista, että siellä on paljon hyviä asioita, [Puhemies koputtaa] jotka ovat kehittämisen arvoisia ja joita hallitus parasta aikaa tekee, [Ben Zyskowicz: Hyvä!] mutta sosiaaliturva on perusta, jota pitää myös varjella.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Saarikko, 3 minuuttia.

15.49 Valtiovarainministeri Annika Saarikko: Arvoisa puhemies! Jatkan hiukan tuosta, mihin työministeri Haatainen jäi, että on siellä niitä hyviäkin asioita. Minusta on kolme kiinnostavaa avausta, joita haluan nostaa esiin — näitä olisi varmasti muitakin:

Ensinnäkin kokoomuksen esityksessä tämä osakesäästötilin avaaminen vastasyntyneille ikään kuin lahjana Suomelta, minusta se on kiinnostava ehdotus. Suhtaudun siihen erittäin myönteisesti. Minusta siinä yhdistyisi monta hyvää asiaa: sijoittaminen Suomeen ja ikään kuin ajatus siitä, että olisimme lapsi- ja perhemyönteisiä myös teoissa, emme vain puheissa. Kiinnostava ehdotus, joka toki ei ole vailla euroja vaan olisi sitten myöskin kustannus valtiolle.

Toinen, mitä esityksessänne pidin kiinnostavana, liittyi kotitalousvähennykseen. Voipi nimittäin olla... Tämä sinänsä tärkeä osa verotusta näkyy kansalaisten mahdollisuutena hankkia palveluita, ja erityisen tärkeänä hallituskin piti tätä ja paransi siihen liittyviä reunaehtoja ensi vuodelle kotitalous-, hoito- ja hoivatyön osalta ja öljylämmitysmuutosten osalta. Te esitätte kotitalousvähennykseen selkeästi vielä ehkä radikaalimpiakin muutoksia, ja minusta voisi olla hyvä aika pohdiskella laajemminkin kotitalousvähennysjärjestelmää — johon ovat hallitus ja puolue kerrallaan esittäneet vähän prosenttilukujen muutoksia ja viilauksia ja sitä, mihin kaikkeen sitä voitaisiin käyttää — ja sitä, olisiko perusteltua, että siihen pohdittaisiin isompaakin kokonaisremonttia. Sitä jäin pohtimaan, koska taisi olla muillakin puolueilla pohdintaa nimenomaan kotitalousvähennykseen liittyen.

Niin ikään edustaja Juvosen esiin ottama, täälläkin keskustelussa esillä ollut omaishoitajien tuen verottomuus on minusta oikea politiikan tavoite.

Näistä yhtäkään en teille tämän keskustelun myötä lupaa. Hallitus on valinnut osan esityksistä, kuten tuon kotitalousvähennyksen parannukset, toteutettavaksi jo nyt, omista lähtökohdistaan, mutta nämä ovat minun mielestäni semmoisia aiheita, joita meidän kannattaa yhdessä Suomessa edistää. Kaikissa on nimittäin oikeanlaiset arvovalinnat sisässään.

Mutta sitten hiukan haastan vielä.

Kristillisdemokraatit, ajattelitteko te siis näistä ratkaisuista, joita on koronan aikana tehty — ja kyllä, velkarahalla — että te olisitte tehneet toisin, että te ette olisi tukeneet yrityksiä, kulttuurialaa, kansalaisia tämän kriisin yli, [Ben Zyskowicz: Mitäs luulette? Mitä luulette, ministeri Saarikko?] mitä kritisoitte äsken? Nimittäin kiinnitin huomiota, että teiltä ei tavallisesti tule tämäntyyppisiä puheenvuoroja, kuten äsken aika selvästi jotenkin viittasit-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

te, että tämä on mahdoton velkaantuminen. Velkaantuminen on liittynyt korona-aikaan — se, mitä ehkä mahdottomaksi tässä nyt kutsutte.

Ja tämä sote-muutos: Toivon kokoomukselta vielä erityisesti hiukan jatkoa siitä, että eivätkös ne teidän sote-esityksenne sitten edellyttäisi minkäänlaisia muutoksia tietojärjestelmiin tai palkkojen yhtenäistämiseen ja sitä kautta maksaisi. Kyllä hallitus huolehtii muutuskustannuksista myös ensi vuonna.

Viimeimmäksi vielä perussuomalaisille tästä maahanmuutosta: Se on teidän vähän semmoinen vakivastaus kaikkeen, [Puhemies koputtaa] mutta miten te suhtaudutte niihin ihmisiin, jotka ovat jo täällä eivätkä ehkä vielä ole päässeet työelämän piiriin tai ovat juuri vasta kotoutumassa? Vedetäänkö rahat pois heiltäkin?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Koskela.

15.53 **Jari Koskela ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, rouva puhemies! Tuossa jäi vaivaamaan ministeri Saarikon avauspuheenvuorossa, kun mainitsitte, että vaihtoehtobudjetimme ei olisi sosiaalisesti ja alueellisesti tasa-arvoinen. Ette ilmeisesti ole perehtynyt tähän meidän vaihtoehtobudjettiimme.

Otan muutamia nostoja ylös: Omaishoidon tuen veronkevennys 20 miljoonaa, pienien eläkkeiden veronkevennys 42, maaseudun elinvoimaan laitamme 70 miljoonaa. Sitten näitä polttoaineasioita, kun puhuitte, mistä ne koostuvat. Siellä on polttoaineverojen kevennykset 254, ammattidiesel 110, lämmitykseen 100, tuloveron kevennystä 145 miljoonaa. Täältä löytyy näitä useita, ja mielestäni nämä ovat juuri sosiaalisesti ja alueellisesti tasa-arvoisia toimenpiteitä, mitä meiltä löytyy täältä budjetista.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laiho.

15.54 **Mia Laiho kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on keskittynyt hallinnon kasvattamiseen, kun taas kokoomus haluaa turvata kansalaisten palvelut, ja se näkyy tässä meidän vaihtoehtobudjetissamme. Me olemme huolissamme mielenterveyspalveluista, lapsista, nuorista, ikäihmisten hoidosta ja palveluiden turvaamisesta. Esitämme tässä vaihtoehtobudjetissamme terapiatakuuta ikäihmisten palveluihin sekä kotihoitoon, ympärivuorokautiseen hoivaan lisää hoitajia, olosuhteiden parantamista ja myöskin palveluiden kehittämistä omaishoidon osalta ja esimerkiksi perhelääkärimallin käyttöönottoa. Näillä me voitaisiin turvata palveluihin pääsyä ja myös henkilöstön saatavuutta. Tehdään malli järkeväksi, niin kyllä henkilöstökin hakeutuu sellaisiin palveluihin töihin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Adlercreutz.

15.55 **Anders Adlercreutz r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Joo, näissä kaikissa vaihtoehtobudjeteissa on toki paljon hyviäkin ajatuksia, ja jos ummistaa silmänsä näiltä ehkä kyseenalaisilta säästökohteilta ja vippaskonsteilta, niin esimerkiksi kokoomuksen varjobudjetissa oli eittämättä hyvä ajatus tämä vastasyntyneiden osakesäästötili. Kansankapitalismia on syytä edistää. Se on yksi asia, joka erottaa Suomen nyt vaikka Ruotsista.

Vaikka hallitus on tehnyt työllisyystoimia varmaan enemmän kuin mikään edeltävä hallitus, niin vielä riittää tehtävää, ja vaikka me nyt entistä enemmän paneudutaan näihin ulkomaisen työvoiman prosessien esteisiin, niin on hyvä tietenkin, että ilmeisesti ainakin osa

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

oppositiosta tulee tukemaan meitä näissä pyrkimyksissä, koska se on yritysten kertoman mukaan nyt se suurin kasvua rajoittava tekijä: töitä olisi tarjolla mutta työntekijöitä ei ole.

Yhtä kaikki [Puhemies koputtaa] olisi varmaan syytä kokonaisuudessaan myöskin pohdita muita työllisyyttä edistäviä asioita, ja esimerkiksi [Puhemies koputtaa] tämä suojaosan poistohan [Puhemies: Aika!] oli ehdottoman kannatettava asia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laakso.

15.56 **Sheikki Laakso ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Saarikko tosiaan kritisoi meidän budjettikirjaamme sillä, että tässä ei ole niin paljon säästöjä kuin teillä. Olen kyllä pitkään ollut sitä mieltä, että budjettikirjat pitäisikin aina tehdä samoissa raameissa kuin hallitus nämä asiat esittää, koska silloin jäisi niin sanotusti irtopisteitten kerääminen tai vastaava toisten kontolle.

Tosiaankin täällä äsken edustaja Suomela mainitsi esimerkiksi siitä, kuinka vähävaraisilla on vaikeaa saada ostettua kirppareilta kenkiä. Minä voin kertoa, että meillä maakunnissa he eivät edes pääse sinne kirppareille, koska kulut kulkemiseen ovat kasvaneet niin kovaksi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Viitanen.

15.57 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä kuulun niihin, jotka odottivat todella pitkään ja paljon kokoomuksen vaihtoehtobudjettia. No mitä saimme? Me emme saaneet leikkausbudjettia, puhemies, me saimme historiallisen rajun leikkausbudjetin, [Timo Heinonen: Höpsis!] historiallisen julman leikkausbudjetin, me saimme leikkausbudjetin, joka ei vie vain kokoomukselle tutusti työttömiltä ja pienituloisimmilta ja työttömien tulevista eläkkeistä vaan myös opiskelijoilta, ja ennen kaikkea — en ollut uskoa, kokoomus, silmiäni, kun katselin teidän vaihtoehtobudjettianne — se pudottaisi 1,3 miljoonan suomalaisen tuloja, [Antti Lindtman: Kyllä!] niiden kaikkein pienituloisimpien, tavallisten suomalaisten ihmisten tuloja, jotka ovat kärsineet kaikkein eniten tästä koronan kurimuksista. Tämä on historiallisen raju, [Puhemies koputtaa] historiallisen julma leikkausbudjetti. [Puhemies koputtaa] — Edustaja Orpo, teiltä ei löytynyt sydäntä. [Ben Zyskowitz: Se johtui siitä, että etsitte vasemmalta, kun meillä se on oikealla!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Ja edustaja Orpo.

15.58 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun se suuri ero on siinä, että jos ihmiset saavat töitä, jos kannattaa lähteä töihin, he saavat tuloja, saavat palkkatuloja, ja se on suurin askel sieltä köyhyydestä ja vähäosaisuudesta ylös, kun saa työpaikan. Ja kun se ei ole työttömän vika, jos ei tällä hetkellä kannata ottaa työtä vastaan, vaan se on järjestelmän vika. Kaikki me puhutaan aina kauniisti kannustinloukkujen purkamisesta, ja sitten kun sitä esitetään tehtäväksi, niin kauhistelu on julmaa. Mutta me halutaan antaa ihmisille työpaikkoja, emme halua, että he joutuvat elämään pysyvästi tukien varassa, ja se on sitä parasta politiikkaa. Kun ihmisillä on töitä, me voidaan pitää silloin huolta heikommista ja he itse voivat paremmin.

Vielä sitten näihin veronkevennyksiin: Ministeri Saarikko, kun ne eivät ole niitä valtion rahoja vaan ne ovat ihmisten rahoja, niin me haluamme ihan oikeudenmukaisuuden nimis-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

sä ottaa niistä mahdollisimman vähän. Jos otamme vähemmän veroja, ihmisillä on enemmän rahaa kädessä maksaa sitä korkeampaa polttoaineen hintaakin, [Puhemies koputtaa] ja jos on enemmän rahaa kädessä, kannattaa ottaa työtä vastaan. [Puhemies koputtaa] Se on tärkeä oikeudenmukaisuuskysymys.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Honkonen.

16.00 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sairaskohtaus, kuten sydäninfarkti, maksaa yhteiskunnalle keskimäärin 50 000 euroa. On parasta säästämistä ja terveydenhuoltoa hoitaa ihmiset hyvin ennen kuin sairaudet pahenevat siihen pisteeseen. Siksi tehdään sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, sote-uudistus, että ihmiset hoidettaisiin ennakolta, ajoissa, hyvin.

Suomalaisilla on oikeus tietää, arvoisa oppositio, tuetteko te tätä eduskunnan viime kesänä hyväksymää sote-uudistusta vai ette. Arvoisa edustaja Orpo, edustaja Purra, oletteko te sitoutuneet toteuttamaan sote-uudistuksen siinä muodossa kuin sen eduskunta viime kesänä hyväksyi? Suomalaisilla on oikeus tietää teidän linjanne.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vikman poissa. — Edustaja Sankelo.

16.01 **Janne Sankelo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Muutama sitaatti: ”Hallituksen työllisyystoimet eivät ole vahvistamassa julkista taloutta julkilausuttujen tavoitteiden mukaisesti.” Toinen: ”Menokehityksen ylittäminen hallituskauden viimeisenä vuonna heikentää julkisen talouden vakauttamistavoitetta.” Ja kolmantena vaikka sitten täältä: ”Julkisen talouden vahvistaminen on tarpeen. On syytä ottaa huomioon Suomen mittava pitkän aikavälin kestävyysvaje.”

Nämä eivät, arvoisa puhemies, ole Irwin Goodmanin lauluista, vaan nämä ovat Suomen johtavien talousasiantuntijoiden mielipiteitä hallituksen toteuttamasta talouspolitiikan linjasta. Kokoomuksen vaihtoehtobudjetissa näitä lauseita ei ole suoraan sellaisenaan, mutta linja on selkeä. Näitä mielipiteitä ovat siis kertoneet talouspolitiikan arviointineuvosto, Suomen Pankki, Vesa Vihriälä ja niin edelleen.

Kysyisinkin valtiovarainministeriltä: mikä merkitys talouspolitiikan asiantuntijoiden viesteillä on hallituksen toimintaan? Vasemmistosta on joskus sanottu, että vahva valtiontalous on köyhän paras ystävä. [Puhemies koputtaa] Nyt on saundi ihan muuttunut.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Niikko.

16.02 **Mika Niikko ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on useasti nyt kuultu se, kuinka perussuomalainen vaihtoehto jättää kaikille kansalaisille enemmän rahaa käteen. Tämä lisää ostovoimaa, tämä tuo lisää työpaikkoja ja sitä kautta myös tuloja valtiolle.

Vasemmistohallitus sanoo olevansa tavallisen ihmisen asialla, ja nyt pitää kysyä, missä se tavallinen, ostovoiman kanssa kamppaileva ihminen asuu hallituksen mielestä.

Arvoisa valtiovarainministeri, ulkoasiainvaliokunta kävi kaksi viikkoa sitten Puolassa vierailulla, ja keskustelimme rajatilanteesta, mutta keskeiseksi aiheeksi nousi pöytäkeskusteluissa se, että he ovat huolissaan, saavatko he EU:n elpymistukipaketista sen 23 mil-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

jardia, jota he tarvitsevat ostovoiman parantamiseksi. Ja saman viestin kuulin elokuussa Espanjassa. Kansalaiset kysyivät, koska se meidän pakettimme tulee.

Kenen asialla te olette? Suomi sijoittaa tähän elpymispakettiin nettona noin 4 miljardia euroa, sen lisäksi me annamme kaikenlaisia muita ilmastotukipaketin muodossa olevia rahoja ympäri maailmaa. [Puhemies koputtaa] Missä se teidän tavallinen kansalaisenne asuu? Asuuko se Suomessa, vai asuuko se jossain tuolla muualla?

Puhemies Anu Vehviläinen: Aika. — Edustaja Pitko.

16.03 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nämä vaihtoehtobudjetit todellakin kertovat arvoista ja siitä, millä tavalla puolueet katsovat tulevaisuuteen.

Perussuomalaiset ovat selkeästi suunnanneet tässä katseensa menneisyyteen. Sen lisäksi, että vuoden 2019 taso on valittu ensi vuoden budjetoinnin tasoksi, on esimerkiksi ilmastossa päästövähennysten sijaan laitettu panostukset fossiilisiin energioihin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kotimaisiin energioihin!] Kysyisinkin: millä tavalla te ajattelette pienituloisen suomalaisen hyötyvän siitä, että meitä sidotaan yhä enemmän fossiilisiin polttoaineisiin sen sijaan, että panostetaan vihreään siirtymään?

Siitä sen sijaan en ollut yllättynyt, että täällä leikataan suomalaisesta luonnonsuojelusta ja ympäristötuista ja myös kulttuurista, mutta myös jopa vapaaseen, riippumattomaan mediaan osoitetaan leikkauksia.

Kokoomuksen vaihtoehdossa taas on tarkkaan laskettu se, millä tavalla tästä jo varakaat ihmiset hyötyvät, mutta oletteko te laskeneet, kuinka monta lasta tippuisi yhä syvempään köyhyyteen? Sosiaaliturvamenojen hillitseminen on tärkeää, mutta se täytyy tehdä [Puhemies koputtaa] kouluttamalla, kuntouttamalla ja nostamalla ihmisiä työelämään.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Sarkkinen, 1 minuutti.

16.05 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uskon, että tässä salissa kaikki haluavat vahvistaa työllisyyttä, keinoista tosin voi olla eri mieltä. Hallitus on tehnyt historiallisen paljon työllisyyspäätöksiä. [Oikealta: Ei todellakaan!]

On melko yksioikoista kokoomuksen tavoin ajatella, että leikkaamalla työttömyysturvaa ja muuta sosiaaliturvaa Suomeen synnytetäisiin suuri määrä uutta työtä, sillä valitettavasti monet työttömät kärsivät osaamisen ja työkyvyn puutteista. Työvoimapulasta todellakin kuuluu paljon viestejä, ja se on todellisuutta. Sosiaaliturvaleikkaus ei kuitenkaan tuo työttömälle työkykyä tai osaamista, joten kestävä työllisyyspolitiikkaa on panostaa työkykyyn, osaamiseen sekä kohtaanto-ongelmien ratkaisemiseen, ja niihin hallitus panostaa taikin.

Arvoisa puhemies! On kokoomukselle myös sanottava, että jos leikataan ensisijaisia sosiaaliturvaetuksia, kuten te nyt esitätte, niin se pudottaa ihmisiä toimeentulotuella, ja me tiedämme, että toimeentulotuella nämä kannustinloukut ovat kaikista pahimpia, joten en usko, [Puhemies koputtaa] että tämä teidän linjanne on pitkällä tähtäimellä työllisyyden kannalta lainkaan järkevää politiikkaa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Marttinen.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

16.06 **Matias Marttinen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämän keskustelun aikana on kyllä käynyt selväksi, mikä on vasemmistohallituksen ja kokoomuksen välinen ero, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei ainakaan EU!] ja se on suhtautuminen työntekoon. Kokoomus uskoo työllisyyteen ja työntekoon ja haluaa hoitaa sitä, vasemmistohallitus haluaa hoitaa pikemminkin työttömyyttä.

Kyllä on aika erikoista täällä kuunnella myös edustaja Lindtmanin ja muiden puheenvuoroja liittyen kokoomuksen vaihtoehtoon, joka kuitenkin tuo yli 100 000 suomalaiselle työtä, uuden toimeentulon, paremman toimeentulon. Me haluamme keventää kaikilla tulotasoilla suomalaisten ahkerien palkansaajien verotusta. Mitä vääriä on siinä, arvoisa hallitus, jos raumalainen metallimies ja porilainen sairaanhoitaja ja insinööri saisivat enemmän käteen siitä työstä, minkä he ovat tehneet, sillä suomalaisten palkansaajien ja yrittäjien tekemä työ pitää tätä maata pystyssä? Kokoomuksen vaihtoehto uskoo ja perustuu työlinjaan. Ottakaa siitä opiksi. [Pia Viitanen: Te suositte veroparatiiseja!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäenpää.

16.07 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa esitetään polttoaineverotuksen alentamiseksi yhteensä 500 miljoonaa leikkauksia. Nämä voidaan ottaa vaikka sieltä kehitysavusta, kuten lukee täällä budjettikirjassa.

On totta, että viime vuonna, kun te korotitte veroja, öljyn maailmanmarkkinahinta oli silloin alhainen, ja te verhositte sen veronkorotuksen sanoilla, että tämä on ”indeksikorotus”. Jos otetaan vuosi 74 lähtökohdaksi, jolloin bensalitra maksoi 1,20 markkaa ja lähdetään siitä elinkustannusindeksillä laskemaan, niin tällä hetkellä polttoaineen kuuluisi maksaa 1,20 euroa. Nyt haluaisinkin kysyä: kun puhuitte indeksikorotuksesta, niin eikö teidän nyt juuri pitäisi toimia kuten meidän vaihtoehtobudjetissamme on? Tämä toisi suomalaisille työntekijöille mahdollisuuden vastaanottaa työtä hiukan pidemmältä kotipaikkakunnaltaan. — Kiitoksia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiljunen, Anneli.

16.08 **Anneli Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kaikki työllisyyttä parantavat esitykset kannattaa arvioida tarkoin, niin kuin se, kun täällä on kokoomus esittänyt, että heidän työllisyyspakettinsa työllistäisi noin 100 000 ihmistä tähän maahan. Kokoomuksen työllisyyspaketti on kuitenkin huera. Eduskunnan tietopalvelun mukaan työllisyysvaikutus on noin 18 000—71 000 riippuen laskelmien oletuksista. [Timo Heinosen välihuuto] Te ette huomioi tässä sosiaaliturvan heikennyksiä, työttömyysturvan heikennyksiä ettekä myöskään niitä leikkauksia, joita olette omassa budjetissanne esittäneet. Nyt nämä synnyttävät syrjäytymistä ja toimeentulon puutetta ja vaikeuttavat myös työllistymistä, ja tämän seurauksena vaikutusarviot ovat tältä osin myös, voisiko sanoa, jopa tarkoituksenmukaisia. Siinä mielessä kaikilta osin teidän tavoitteenne eivät tule menemään eikä nimenomaan näitten leikkausten seurauksena [Puhemies: Aika!] työllisyys tule paranemaan teidän toivomuksienne mukaisesti.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Wallinheimo, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

16.10 **Sinuhe Wallinheimo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Saarikko, te sanoitte: ”Irrottelu on opposition etuoikeus.” Minusta kyllä tuntuu, että kyllä hallituskin on tässä irrotellut, nimittäin te historiallisesti kuitenkin menokehyksetkin riikoitte. Te olette kuitenkin sanonut muun muassa näin: ”Menokehykset on yhdessä tehty sopimus, jonka tarkoitus on myös suojella päättäjiä, joihin kohdistuu paljon paineita. Se on viesti suomalaisille ja ulkomaille, että pidämme sovitusta kiinni. Sellainen pitää olla Suomen hallituksenkin.” [Ben Zyskowiec: Hyvät on puheet!]

Arvoisa ministeri Saarikko, täällä on hallitus vaatimalla vaatinut, että tehkää sellainen vaihtoehtobudjetti, jolla pääsette kehyksiin. Me teimme sen. Täällä huudetaan nyt, että siellä on leikkauksia ja kaikkea muuta. [Anneli Kiljunen: Siellä on leikkauksia!] No miksi? Teidän löperön talouspolitiikkanne takia. Ja kummastelenkin sitä, että ette löytänyt kuin vain ja ainoastaan kaksi hyvää kohtaa, osakesäästötilin ja kotitalousvähennyksen, meidän vaihtoehtobudjetistamme. Toivoisin, että pikkuisen vielä koettaisitte kaivaa sieltä hyviä kohteita.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kiviranta, olkaa hyvä.

16.11 **Esko Kiviranta kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän kokoomus leikkaisi paljon, sitä ei käy kieltäminen. [Sinuhe Wallinheimon välihuuto] Esimerkiksi opiskelijoiden toimeentulo heikkenisi ratkaisullanne tuntuvasti. Työttömäksi ei kokoomuksen hallitsemassa Suomessa kannataisi kenenkään joutua, koska työttömyysturvaa heikennettäisiin erittäin rankalla kädellä. [Ben Zyskowiecin välihuuto] Ei tätä teidän jäljiltänne kyllä enää hyvinvointivaltioksi voisi kutsua. [Ben Zyskowiec: Ihanko totta, sosialisti Kiviranta?] Sen lisäksi, että leikkaatte rajusti, tekisitte lisää velkaa lähes yhtä paljon kuin on hallituksen velanotto: 4,5 miljardia euroa. Kovin suureen kritisointiin en näillä ehdotuksilla ryhtyisi, jos haluaisin säilyttää edes uskottavuuteni rippeet.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Lehto, olkaa hyvä.

16.12 **Rami Lehto ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me perussuomalaiset haluamme, että suomalaiset tulisivat arjessaan hyvin toimeen ja veroeurot käytettäisiin suomalaisten hyvinvoinnin hyväksi. Siksi haluamme leikata verovaroja suuresti haukkavaa maahanmuuttoa ja kehitysapua.

Ajatellaan: Eläkkeellä on suomalainen ikääntynyt duunari, joka on vuosikymmeniä paikinut töitä pienellä palkalla ja säästänyt omistusasuntoa, ei ole matkustellut ulkomaille, ei ole käynyt kauppakeskuksissa soijalattea nauttimassa ja nyt eläkkeellä joutuu sitten miettimään, miten toimeentulo turvattaisiin, että saisi edes sen lämmityslaskun maksettua. Ja samaan aikaan naapuriasunnossa asuu maahanmuuttajataustainen henkilö, joka ei ole päivääkään tehnyt töitä Suomessa eikä maksanut veroja Suomeen. Hän saa takuueläkettä, asumistukea ja muita sosiaaliturvia, ja hänen toimeentulonsa on parempi kuin tämän suomalaisen pieneläkeläisen, jonka verovaroilla tämän maahanmuuttajan toimeentulo [Puhemies: Kiitoksia!] turvataan. Onko tämä oikeudenmukaista?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Eskelinen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

16.13 **Seppo Eskelinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti on täyttä poliittista agenda. Missä ovat työllisyystoimet? Missä on kasvupolitiikka? Ei sanaakaan niistä. Lisäksi täällä vääristellään polttoaineveron korotuksia, jotka ovat vain tämän hallituskauden alussa tehtyjä indeksikorotuksia. Ei ole tuplattu maahanmuuttoa, niin kuin väitätte, eikä nettomaksuosuusevlytyspaketti ole 4:ää miljardia, niin kuin väitätte. Joku totuus näissä asioissa pitää olla.

Kokoomuksen vaihtoehtobudjetti jatkaa suomalaisten velalla pelottelua, niin kuin tähänkin asti. Hallituksen talouspolitiikka on toiminut, työllisyys on korkeammalla asteella kuin koskaan 20 vuoteen, ja hyvältä näyttää. Talouspolitiikka, jolla tuetaan yrityksiä ja on tuettu koronan yli yrityksiä, on tuottanut kasvun hedelmiä, joita pitää nyt sitten tulevilla elvytystyökaluilla rakentaa lisää. Kaikissa niissä toimenpiteissä, millä taloutta tasapainotetaan kokoomuksen osalta, ollaan työttömien, opiskelijoiden [Puhemies huomauttaa ajasta] ja pienituloisten kukkarolla.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Koponen, Ari, olkaa hyvä.

16.14 **Ari Koponen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Saarikko, ihmettelitte tuossa alussa, miten perussuomalaiset ottaisivat velkaa lähes saman verran kuin hallitus. [Keskeltä: Enemmän!] Perussuomalaisten linja on pitää huolta Suomesta ja suomalaisista. Me priorisoisimme rahat tähän, toisin kuin te. [Ben Zyskowitz: Mutta velka maistuu teillekin!] Kaikki tuloluokat hyötyvät perussuomalaisten vaihtoehdosta, ja se on arvovalinta suomalaisten eteen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Kautto, olkaa hyvä.

16.15 **Juho Kautto vas** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Ensinnäkin täällä edustaja Tavio puhui siitä, että hallitus ei löydä rahaa pienituloisille. Joo, ei varmasti tarpeeksi minunkaan mielestäni, mutta on se paljon enemmän kuitenkin kuin mitä te annoitte viime hallituskaudella. Jos te nyt muistatte, niin te aika historiallisesti leikkasitte kaikista etuuksista. [Arja Juvonen: Takuueläkettä nostettiin!]

Sitten mitä tulee tähän kokoomuksen vaihtoehtobudjettiin, edustaja Heinonen sanoi puheessaan jotenkin näin, että joku vielä maksaa hallituksen avokätisen rahanjaon. Varmasti näin, ja teidän mallissanne se olisi kaikista pienituloisimmat. Teidän työllisyystoimenne ovat aina joko työttömyysturvan leikkaukset tai sitten työntekijöiden koko sopimusturvan romuttaminen. Älkää puhuko inhimillisestä työllisyyspolitiikasta samaan aikaan, kun te teette näitä toimia. Minä voin vakuuttaa, että ainakaan työttömällä ei ihan hirveä ikävä teitä hallitukseen ole, eli toivottavasti oppositiotaival jatkuu vielä ainakin muutaman kauden.

16.16 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Niin, arvoisa vasemmisto, ne työttömät olisivat tämän kokoomuksen vaihtoehdon jälkeen työntekijöitä. He eivät olisi enää työttömiä. Tässä on eduskunnan tietopalvelun ja valtiovarainministeriön laskemat ja vahvistamat luvut, että 108 000 työtöntä olisi tämän vaihtoehtobudjetin myötä töissä.

Muut ministerit näyttivät jo lähtevän sieltä aitiosta ja jättivät teidät, ministeri Saarikko, yksin sinne. Te olettekin vastuussa tästä velkavedosta ja velanotosta. Teillä on mahdollisuus katkaista keskustan kanssa tämä holtiton velanotto, sillä ilman keskustaa ei olisi tätä

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

törsäilevää vasemmistohallitusta eikä tätä olematonta työllisyyspolitiikkaa, mitä pitäisi nyt lähteä kääntämään.

Meillä tässä vaihtoehdossa on vastuullinen vaihtoehto: yli 100 000 uutta työpaikkaa, 2,5 miljardia vähemmän velkaa. Missä te tarvitsette kehyksissä olevan esityksen, niin tässä teille on sellainen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

16.17 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluaisin nyt vielä tiedustella perussuomalaisilta, haluatteko, että Suomi velkaantuu vai että Suomi ei velkaannu. Edustaja Tavio ilmoitti täällä, että siinä, missä muut puolueet velkaantuisivat lisää ja niin edelleen ja niin edelleen, ja nyt edustaja Koponen sanoo, että velkaantuminen onkin hyvä asia, kunhan velkaannutaan heille mieluisiin kohteisiin. Eli velkaannutaan vai ei velkaannuta? Haluatteko säästöjä, vai ettekö te halua säästöjä? Onko se säästö nyt tämä 47 miljoonaa?

Kun edustaja Niikko täällä aikaisemmin mainitsi Puolan matkasta ulkoasiainvaliokunnan kanssa, niin kyllä suurin huoli oli siitä, miten rajat turvataan. Ja rajat turvataan niin, että kansainväliset sopimukset pitävät. Nyt kun perussuomalaiset esittävät yli puolen miljardin leikkauksia esimerkiksi kehitysapuun, mitä tämä tarkoittaa?

Tuolla valtameren takana oli eräs herra, joka halusi irtaantua kaikista kansainvälisistä sopimuksista ja yhteistyöstä muiden valtioiden kanssa, ja me näimme, miten siinä kävi. Haluatteko te, perussuomalaiset, irtaantua kansainvälisistä sopimuksista? [Ville Tavio: Yhdysvaltojen taloushan voi hyvin!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Ranne, olkaa hyvä.

16.18 **Lulu Ranne ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten tärkeysjärjestyksessä suomalainen on ykkönen.

Ja ihan lyhyesti:

Mehän kaikki tiedämme, että tällainen yhden vuoden vaihtoehtobudjetti ei ratkaise meidän julkisen talouden ongelmia millään lailla. Me lähdemme siitä, että me emme tee kookoomuksen lailla raakoja leikkauksia. Me emme rakenna menohirviötä kuten hallitus, vaan me haluamme, että suomalaisten rahat käytetään suomalaisten hyväksi, ja se tarkoittaa sitä, että meidän hyvin tehoton ja tuottamaton julkinen sektori, joka on hyvin suuresti tabu, otetaan tarkasteluun: Mihin niitä yhteisiä rahoja käytetään? Käytetäänkö ne tehokkaasti? Mitä sille tehdään?

Me emme halua velkaantumista, ja tälle ratkaisu on se, että oli tilanne hyvä tai huono meillä taloudessa, niin meidän on joka tapauksessa trimmattava se julkinen sektori. Se on soten jälkeen 80 miljardia. Se saataisiin hyvin lyhyessä ajassa, muutamassa vuodessa, tasapainoon, kun me lähdetäisiin prosentin verran [Puhemies koputtaa] trimmaamaan sitä vuosittain. [Puhemies: Kiitoksia!] Kyllä meillä on ratkaisuja. Me emme halua velkaantua enempää.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Tämän debattiosuuden päättää nyt ministeri Saarikko, 2 minuuttia.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

16.19 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koetan tämän debattiosuuden lopuksi vähän vielä nivoa yhteen, miten tämän keskustelun koin, mutta edustaja Ranne, siis mikä oli tämä menohirviö? Mikä oli tämä menohirviö, kun te otatte omassa esityksessänne tismalleen yhtä paljon velkaa kuin maan hallitus? [Ville Tavio: Ei tismalleen, ei tismalleen oteta!] Jos te kutsutte tätä menohirviöksi, niin miksi te ette nimenneet omaa vaihtoehtobudjettianne sillä nimellä? [Ville Tavio: Nyt tarkkuutta!]

Arvoisa puhemies! Kuitenkin, jos ajatellaan hiukan isompaa maisemaa, perussuomalaisten ja hallituksen välillä ei ole näkemyseroa velkaantumisen mittakaavassa. Kokoomuskin omassa vaihtoehtobudjetissaan minusta hienosti myöntää sen, että me suomalaiset ja me suomalaiset päättäjät olemme ottaneet velkaa ja eläneet yli varojemme tämän valtion osalta yli kymmenen vuoden ajan, ja kokoomus on myös ollut osa tätä politiikkaa pääministeripuolueena ja hallitusvastuussa tästä pitkään. Tunnistamme siis yhdessä huolen siitä, että näin ei olisi syytä jatkaa tämän koronakriisin jälkeen eikä myöskään valita samoja keinoja kuin 2010-luvun alkupuolella, koska ne eivät selvästikään toimineet.

Ja siitä tulen siihen toiseen meitä yhdistävään asiaan, joka on kasvupolitiikan rooli. Epäselväksi hiukan jää, mistä perussuomalaiset rakentaisivat sitä kasvua, työllisyyttä ja sitä hyvinvointiyhteiskuntamme ylläpitämistä. Kokoomus sen sijaan minusta käy tähän aiheeseen tarkemmin käsiksi ja ymmärtää yhteiskunnan pitkäjänteisyyden, jonka on nojattava kasvuun. Tämän äärellä uudet yhteiset ideat ja vakautta ja tasapainoa tukevat viestit yrityksille ovat kaikkien meidän yhteinen tehtävä.

Edustaja Sankelo tiedusteli, mitä ajattelen talouspolitiikan asiantuntijoista. Suhtaudun heidän puheenvuoroihinsa erittäin suurella huolella ja myös nöyryydellä. Samalla on kuitenkin hyvä huomata, että eivät talouspolitiikan asiantuntijatkaan kaikesta ole aivan yksimielisiä. [Puhemies koputtaa] Se, mihin nojaan, on IMF, Kansainvälinen valuuttarahasto, joka esitti tarkan seurannan jälkeen maa-arvion ja totesi Suomelle [Puhemies: Nyt on aika!] erinomaisen tunnustuksen korona-ajan talouspolitiikan hoidosta ja myös koronan hoidosta mutta myös huomautti, että Suomi ei voi jatkaa vastaavan velkaantumisen tiellä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia, aika. — Nyt mennään puhujalistan. — Edustaja Koskela, olkaa hyvä.

16.22 **Jari Koskela ps:** Arvoisa herra puhemies! Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti vuodelle 22 pistää asioita tärkeysjärjestykseen ja parantaa suomalaisten ostovoimaa. Siinä puututaan sellaisiin kipukohtiin, joihin muut puolueet eivät tohdi kajota, kuten EU:n liittovaltiokehitys ja maahanmuuton moninaiset kustannukset. Vaihtoehtobudjetti haastaa hallituksen myös ilmastopolitiikassa, missä perussuomalaiset edustavat tolkkullista ja kokonaisvaltaisesti harkittua linjaa.

Ilmastopolitiikassa riittää nykyistä vähäisempi kunnianhimo. Emme halua, että Suomi syöksyy kaasu pohjassa kohti tuntematonta. Nyt olisikin viimeinen hetki painaa jarrua ja ottaa järki käteen aikataulujen suhteen. Pitääkö Suomen toimia koelaboratoriona? Ei. Emme halua, että pieni- ja keskituloiset suomalaiset joutuvat maksamaan viulut hallituksen ilmastopolitiikasta. Sen sijaan polttoaineveroa sekä lämmityspolttoaineiden veroa alentaisimme 350 miljoonalla. Me haluamme, että liikkumisesta ja asumisesta tulee nykyistä halvempaa. Hallituksen politiikalla pumppuhinnat ja lämmityskulut vain nousevat. Ei tässä hetkessä pidä näin toimia — varsinkaan, kun hintojen nousu tulee kaiken lisäksi

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

entisestään kiihtymään, kun EU:n uusi päästökauppa tulee voimaan. Erään arvion mukaan pumppuhinnat nousisivat silloin jopa 72 senttiä.

Tavaraliikenteestämme 90 prosenttia kulkee kumipyörillä, joten on selvää, että hinnankorotukset siirtyvät kuluttajien maksettaviksi. Kaiken kukkuraksi joudumme vielä sosiaalisen ilmaston kautta tukemaan muiden maiden energiaköyhiä. Sosiaalipolitiikan tulee ehdottomasti säilyä kansallisissa käsissä. Emme voi toimia EU:n sosiaalitoimistona. Tämä kehitys pitää pysäyttää välittömästi.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset ovat huolissaan sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuudesta ja resurssien riittävyydestä. Omaishoidolla on tässä suuri merkitys. Esitämme 20 miljoonan euron kevennystä omaishoidon tuen verotukseen. Pitkän tähtäimen tavoitteena on täysi verovapaus. Läheiset suorittavat 80 prosenttia kaikesta ikääntyvien hoidosta — siis 80 prosenttia. Omaishoidon suuresta merkityksestä kertoo myös se, että pelkästään ikääntyneiden omaishoidettavien vaihtoehtoisen hoidon ja palveluiden kustannuksiksi on laskettu 3,1 miljardia euroa. Eli omaishoittoon kannattaa panostaa paljon nykyistä enemmän varsinkin, jos haluamme turvata omaishoitajien ja varsinaisen hoitohenkilökuntamme jaksamisen vielä kaiken lisäksi.

Arvoisa puhemies! Tunnetta erittäin suurta huolta maaseudun elinvoimaisuudesta. Viime aikoina olemme saaneet lukea maatalouden todellisesta syvästä kriisistä, joka uhkaa jo huoltovarmuuttamme sekä omavaraisuuttamme. Lannoitteiden ja muiden hintojen nousu ja huono satovuosi ovat ajaneet maataloustuottajamme erittäin ahtaalle. Moni pohtii nyt, pystyykö kaikkea mahdollista peltoalaa ensi vuonna edes viljelemään. Saammeko kotimaista ruokaa ensi vuonna pöytiimme? Tässä kysymys.

Puhdas kotimainen ruoka on meille elinehto. Siitä ollaan tutkimustenkin mukaan myös valmiita maksamaan. Esitämme 70 miljoonan maaseudun elinvoima -pakettia. Tämän lisäksi pitää saada elintarvikeketjuun tulolaki, joka takaa tuottajalle kohtuullisen osuuden tuotteen hinnasta. Heidän pitää saada työstänsä heille kuuluva korvaus.

Suomessa on 632 000 metsänomistajaa. Metsätalous on Suomen hyvinvoinnin kulmakivi, ja tästä tulemme myös pitämään kiinni. Metsäteollisuuden viennin koko on 18 prosenttia koko tavaraviennistämme. Emme missään olosuhteissa halua, että metsistämme päätetään EU:ssa. Taksonomiaesitys on Suomelle ja metsillemme erityisen haitallinen. Metsäteollisuuden toimintaedellytysten turvaamisella on myös suomalaisten vahva tuki. Jopa kolme neljästä on sitä mieltä, että päättäjien tehtävä on puolustaa metsäteollisuuden edellytyksiä EU:ssa. Metsäteollisuuteen panostamalla ehkäisemme myös teollisuuden valumista maihin, joissa metsänhoito ei ole niin korkealla tasolla kuin meillä. Sen sijaan voimme viedä omaa metsäosaamistamme muihin maihin laajemminkin.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti on selkeä vaihtoehto hallituksen politiikalle. Siinä asioita laitetaan tärkeysjärjestykseen ja painopisteitä muutetaan kohti kansallista etua ja suomalaisten ostovoiman parantamista. Kaikkien ehdotustemme positiivinen vaikutus ei vielä tässä näy, mutta esimerkiksi ehdottamamme veronkevennykset tulevat noin 50-prosenttisesti takaisin lisääntyvän yrittäjyyden ja työnteon kautta. [Puhemies koputtaa]

Yhdessä vuodessa [Puhemies: Kiitoksia!] ei julkista taloutta saada kuntoon ja taloutta tasapainoon, [Puhemies: Aika!] mutta yhdessä vuodessa kurssi voidaan saada kuitenkin käännytettyä. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Ranne.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

16.27 **Lulu Ranne ps:** Arvoisa puhemies! Käsillä on nyt hallituksen talousarvioesitys sekä sitä haastavat vaihtoehtobudjetit. Voi kysyä, miten hyödyllistä on yrittää kuvata monen vuoden aikana syntyneiden ongelmien monta vuotta vaativia ratkaisuja yhden vuoden budjetissa. Tuloksena on melko näyttäviäkin älyllisiä lapajättiläisiä, kuten kokoomukselta työttömyyden aikaisen eläkekertymän lopettamisen 400 miljoonan euron tuloutus ensi vuoden budjettiin tai kristillisiltä yhden vuoden säästöjensä rahoitus kertaluontoisilla erillä ja soten siirrolla.

Perussuomalaisissa me teemme monet asiat toisin. Otimme nyt ensimmäisiä pieniä askelia yhden vuoden vaihtoehtobudjetista mielekkäämpään, monivuotisen julkisen talouden vaihtoehtosuunnitelman suuntaan. Uskomme jatkuvaan parantamiseen niin omassa toiminnassamme kuin julkisessa taloudessakin. Merkittävin havainto on, että esille tulee kolme käsitystä valtion ja kansalaisten rooleista ja keskinäisistä suhteista, yhteiskunnan toiminnasta ja tavoiteltavasta tulevaisuudesta.

Vihervasemmisto sanoo puolustavansa heikkoja mutta haluaa heitä olevan mahdollisimman paljon. Suomalainen ensin -ajattelua pidetään vahingollisena. Hallitus on rakentanut menohirviön, joka syö rahaa kuin huomista ei olisi: EU, sote-uudistus, TE-uudistus, vain muutamia mainitakseni.

Keskusta toivoo epätoivoisesti jonkun keksivän jonkin vihreän sammon, jonka tuotoilla Suomi pelastuisi. Suomi on viety mukaan eurooppalaiseen vihreän energian kriisiin, joka nostaa hinnat sietämättömiksi.

Kokoomus uskoo kasvuun ja menokuriin mutta haluaa Suomen liittovaltioon, joka ei kasva eikä osaa hoitaa talouttaan ja tarvitsee siksi Suomen maksajaksi. Kokoomus uskoo älyttömien viherinvestointien tuottamaan kasvuun. Kokoomuslaisen hyvinvointivaltion pelastaminen taas tuntuu vaativan leikkaamista heikoimmilta. Jos haluatte tietää, miltä leikkauspolitiikka näyttää, lukekaa se kokoomuksen vaihtoehtobudjetti. Kokoomus purkaa kannustinloukkuja ottamalla heikoimmilta. Sen erityinen kukkanen on asumismenojen omavastuu toimeentulotuen saajille 140 miljoonan edestä, joka kannustaa kuulemma etsimään edullisempaa asuntoa. Kela siihen kyllä jo kannustaa, mutta sen vahtimat asumismenorajat ovat kokoomuksen mielestä sitten liian korkeat.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset on ainoa puolue, joka puolustaa Suomea täysivaltaisena maana, jonka tarkoitus on huolehtia suomalaisista. Kukaan muu ei sitä tee. Ketään ei Euroopassa oikeasti kiinnosta, mitä me luulemme heidän meistä ajattelevan. He ajavat omia etujaan. On omaa tyhmyyttämme, jos emme tee samoin. Perussuomalaiset eivät leikkaa suomalaisilta vaan luopuvat menoista ja toiminnoista, jotka eivät edistä suomalaisten hyvinvointia. Se, mitä jää tehtäväksi, on tehtävä paljon aikaisempaa paremmin ja tuottavammin. Suomella olisi teknologia ja osaaminen olla EU:n tai maailman tehokkain julkinen talous, hyvinvoinnista tinkimättä. Liian nopeaksi aikataulutettu vihreä siirtymä vie rahat ihmisten taskuista, syö kasvun eväät ja vaarantaa yhteiskunnan toiminnan. Pitääkö valojen oikeasti sammua ennen kuin se uskotaan?

Julkisen talouden pienentäminen ja tehostaminen ovat ainoat varmat keinot turvata kilpailukykyämme ja peruspalvelut. Ei ole populismia vaan fakta kertoa, että humanitääriin maahanmuutto maksaa paljon tai että valtion toimintaa tehostamalla on mahdollista kattaa kestävyysvaje. Populistista olisi kirjata niistä ensi vuoden vaihtoehtobudjettiin miljardien säästöt, kun julkistalouden kustannuspommin purku vie oikeasti monta vuotta. Perussuomalaiset ovat sitoutuneet kattamaan kestävyysvajeen ensi vaalikaudella, mutta se ei tapahdu leikkauslistoilla heikompien selkänahasta tai peruspalveluista. Se tapahtuu luopumalla

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

rahan lappaamisesta ulkomaille ja julkiseen talouteen pesineestä, vahingollisesta turhasta ja tehottomasta toiminnasta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Wallinheimo, olkaa hyvä.

16.33 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Pikavippihallitus — sitä kokoomuksen ryhmäpuheenjohtaja, edustaja Heinonen käytti osuvasti kuvaamaan nykyisen Marinin hallituksen talouspolitiikkaa. Pikavippejä, siis uutta velkaa, tämä hallitus on ottanut kaikkeen mahdolliseen, jopa siihen, että se ylipäätään on pysynyt pystyssä.

No, me tiedämme tässäkin salissa varsin hyvin sen, kuinka kestävämpiä pikavipeillä eläminen pidemmän päälle on. Ennemmin tai myöhemmin edessä on umpikuja, kun velkamäärä ja korot nousevat liian korkeiksi. Tällä hetkellä Suomi onkin tienhaarassa. Hallituksen talouspolitiikan vuoksi velkavuori paisuu, julkinen sektori leviää ja suomalaisten ostovoima ja hyvinvointi heikkenevät hitaasti mutta varmasti. Tätä kehitystä me kokoomuslaiset emme voi hyväksyä. Yhteistä talouttamme on hoidettava paremmin. Jos me haluamme taata suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan ja sen laadukkaiden palveluiden säilyvän myös tuleville sukupolville, suunnan on muututtava.

Arvoisa puhemies! Tänään käyty keskustelu on osoitus siitä, että Marinin vasemmistohallituksen vastuuttomalle velkapolitiikalle on olemassa uskottava ja ennen kaikkea tulevien sukupolvien näkökulmasta kestävä vaihtoehto. Hallituksen ensi vuoden talousarvioon verrattuna tuo vaihtoehto kiteytyy kolmeen pointtiin — 2,5 miljardia vähemmän velkaa, reilusti yli 100 000 työpaikkaa enemmän, 800 miljoonan kevennykset tuloverotukseen — ja neljäs, ehkä tärkein pointti on se, että kokoomuksen vaihtoehto palauttaa valtiontalouden hallituksen alkuperäisiin menokehyksiin, jotka Marinin vastuuton vasemmistohallitus rikkoi itse. Tilanne onkin historiallinen. Onkohan koskaan aikaisemmin käynyt niin, että hallitus ei pääse itse asettamaansa kehykseen mutta oppositiopuolueen vaihtoehtobudjetti pääsee.

Näihin, arvoisa puhemies, päästään neljän periaatteen kautta: rohkeilla reformeilla erityisesti työmarkkinoilla, aktiivisella yrittäjyyspolitiikalla, julkisen talouden menojen priorisoinneilla ja panostuksella uuteen kasvuun. Yksityiskohdista löytyy varmasti paljon hiotavaa, mutta iso kuva tässä on selvä. Hyvinvointivaltiota ei pelasteta julkista sektoria paistamalla, rajaamalla yritysten toimintaedellytyksiä tai laatimalla uusia kriteerejä ja mitoituksia vaan luottamalla suomalaisiin.

Arvoisa puhemies! Täällä käydyssä keskustelussa hallituspuolueet ovat käyttäneet enimmän osan ajastaan meidän kestävästä tulevaisuudesta vaihtoehdon arvosteluun. Paljon tuli kritiikkiä muun muassa leikkauskohteillemme. Niin varmasti tuli. Toisaalta pitää aina muistaa, että emme me huviksemme leikkaa vaan teidän löperön talouspolitiikkanne takia. Mieluummin mekin tekisimme listoja kaikista niistä mukavista kohteista, joihin voisi laittaa lisää rahaa, mutta se taitaa olla vain pikavippihallituksen etuoikeus, sillä jonkun on oltava tässä maassa myös vastuullinen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

16.36 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Wallinheimon puheenvuoron jälkeen on hyvä jatkaa. Siinä käytiin ne keskeiset erot hallituksen ja kokoomuksen vaihtoeh-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

tojen välillä, jotka liittyivät siis siihen, että kokoomus ottaa 2,5 miljardia vähemmän velkaa, luo yli 100 000 työpaikkaa lisää ja keventää veroja 800 miljoonalla eurolla.

Arvoisa puhemies! Käytän oman aikani nimenomaan tähän työllisyyden hoitoon. Ehkä se kuitenkin aluksi, että jos ajatellaan, millä jälkipolvet tulevat mittaamaan tämän hallituksen työtä, niin kyllä täytyy sanoa, että taloudenhoidossa on kaksi sellaista isoa kohtaa, jotka varmasti tulevat puhuttamaan vielä vuosia ja vuosikymmeniä jälkeensä. Ensimmäinen on se, että keskellä kovinta nousukautta tullaan ylittämään kehykset. Se on todellakin historiallinen ratkaisu, joka kertoo vain siitä, että menoja ei pystytä priorisoimaan. Toinen on se, jos ei pystytä vastaamaan tähän erittäin isoon työvoimapulaan sillä tavalla, että työn tarjontaa pystytään lisäämään, kun työpaikkoja on tarjolla. Toki kokoomuksen mallilla luodaan uusia työpaikkoja esimerkiksi paikallisen sopimisen laajentamisella myös järjestäytymättömään kenttään, mutta suurelta osin meidän ei tarvitse nyt niitä työpaikkoja edes luoda, vaan niitä työpaikkoja on tarjolla. Kuten täällä edustaja Orpo sanoi, 43 prosenttia yrityksistä ja työnantajista näkee kasvun esteeksi työvoimapulan, ja silloin pitäisi käyttää niitä keinoja, jotka meillä on käytettävissä, ja monia eri keinoja, jotta saadaan ihmisiä työmarkkinoille, jotta työtä kannattaa ottaa nykyistä paremmin vastaan ja jotta se on ylipäänsä mahdollista.

Tässä vielä kertaan ne meidän keskeisimmät asiamme:

Terapiatakuu, jotta mielenterveysongelmista kärsivät saavat nopeammin apua ja pääsevät myös työelämään, koska mielenterveysongelmat ovat tällä hetkellä suurin syy ihmisille jäädä työkyvyttömyyseläkkeelle.

Ulosoton suojaosan korotus. Meillä on maksukyvyttömiä ihmisiä ennätysmäärä Suomessa. On monia sellaisia, joille työn tekeminen kannattaa käytännössä vain pimeästi, ei laillisesti, koska heiltä menee niin suuri osa ulosottoon, tai laillinen työ kannattaa ainakin hyvin heikosti. Eli se olisi äärimmäisen tärkeä.

Opiskelijoiden tulorajan pysyvä korotus ja sillä 50 prosentilla, ei 25 prosentilla. Se auttaa erittäin nopeasti esimerkiksi palvelualojen työvoimapulaan.

Ja ansiosidonnaisen työttömyysturvan porrastus sillä tavalla, että siinä heti työttömyyden alussa kannattaa tarttua uuteen työhön.

Myöskin työvoimapolitiikan reformi ja riittävästi panostaminen niihin. Olemme esittäneet sinne 20:tä miljoonaa euroa lisää, jotta pystymme entistä yksilöllisemmin palvelemaan työtä vailla olevia henkilöitä ja löytämään siten polun takaisin työelämään.

On myös mainittava kansainvälisen rekrytoinnin edistäminen. Hallitus toki edistää sitä parasta aikaa, mistä annan tunnustuksen erityisosaajien ja startup-yrittäjien taholta, mutta ei riittävästi ihan tavallisen palvelualan, teollisuuden, rakentamisen ja niin poispäin, tavallisissa työtehtävissä olevien ihmisten, osalta.

Tämä on kyllä se kohta, jossa on pakko sanoa, että myöskään perussuomalaisen linja ei mielestäni kannata. Jos teidän viestinne on se, että Suomeen ei saada ottaa EU-alueen ulkopuolelta niitä ihmisiä, joiden palkka on alle keskipalkan, niin sen seuraus on samanlainen työvoimapolitiikka kuin on brexitissä. Sellaiseen linjaan ei voida yksinkertaisesti mennä, koska meiltä loppuvat työntekijät erityisesti maaseudulta, maataloudesta, teollisuudesta, palvelujen piiristä ja niin poispäin.

Eli täytyy käyttää nämä kaikki käytettävissä olevat keinot, koska pienistä puroista kasvaa se määrä, josta me pystytään luomaan ne noin 100 000 työpaikkaa, jotka tässä on arvioitu ja jotka nostaisivat meidän työllisyysasteen nykyisestä hieman reilusta 73:sta yli 76:n ja sitä kautta vahvistaisivat merkittävästi koko julkista taloutta.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Suomela poissa, edustaja Grahn-Laasonen poissa. — Edustaja Ronkainen, olkaa hyvä.

16.41 **Jari Ronkainen ps:** Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset alentaisivat elämisen hintaa keventämällä lämmityspolttoaineiden veroa ja kohtuullistamalla sähkönsiirtohintoja. Hallituksen energiaratkaisut ovat kurittaneet varsinkin pienituloisia ja erityisesti eläkeläisiä, joista suuri osa asuu vielä öljylämmitteisissä asunnoissa. Pienimpiä eläkkeitä tukisimme 45 miljoonan euron veronkevennyksillä.

Suomalaisten arkea helpotettaisiin myös Yle-veron sekä liikennepolttoaineiden veronkevennyksillä. Polttoaineiden verotuskannan alentaminen auttaa yritysten kilpailukykyä ja yhdessä työtulovähennyksen noston kanssa kannustaa esimerkiksi työpaikkojen vastaanottamiseen vähän kauempaakin.

Toinen yritysten kilpailukykyä vahvistava toimenpide on perussuomalaisten esitys ammattidieselin käyttöönnotosta, jossa ammattiliikenteelle palautettaisiin osa dieselkuluista. Tälläkin olisi vaikutusta kuluttajahintoihin logistiikan osuuden keventyessä. Suomessa dieselin polttoainevero on Euroopan korkeimpia, ja muualla Euroopassa ammattidiesel on jo käytössä. Näillä toimenpiteillä kohennetaan kansalaisten ostovoimaa, mikä jo itsessään vauhdittaa talouden rattaita. Esittämämme työn ja yrittämisen verotuksen keventäminen merkitsee kaikissa tuloluokissa kaikille kansalaisille enemmän rahaa käteen. Tämähän on varmistettu eduskunnan laskentapalvelusta.

Arvoisa puhemies! Hallitus kysyy, mistä veronkevennykset ja toimenpiteet työllisyyden ja yrittäjyyden tukemiseksi kustannetaan eli mistä leikataan. Työn ja yrittämisen tukeminen rahoittaa pitkälti itse itsensä, sillä kun maahan syntyy yritystoimintaa ja työpaikkoja, niin se luo vaurautta ja vähentää ihmisten tukitarvetta. Veronkevennyksiin perussuomalaisilla on päivänselvä vastaus, mutta vastaus on sellainen, jota hallitus ei edes halua kuulla. Me leikkaisimme puoli miljardia euroa kehitysyhteistyöstä ja 300 miljoonaa maahanmuutosta, sillä nämä leikkaukset eivät kohdistuisi suomalaisten arkeen.

Kansainvälisessä avussa perussuomalaiset keskittyisivät tukemaan kriisejä lähialueilla, mikä on kestävää niin taloudellisesti kuin inhimillisesti, sillä se auttaa avunsaajia palaamaan kotiseudulle kriisin väistyttyä. Myös tänne Suomeen asti päätyneiden pakolaisten osalta perussuomalaiset kiinnittävät huomiota siihen, että kansainvälisen suojelun tulisi olla väliaikaista aina siihen saakka, kunnes suojelun tarve loppuu. Sellaisissa tapauksissa, joissa kansainvälistä suojelua Suomessa nauttiva henkilö käy lomalla kotimaassaan, tulisi hänen kansainvälisen suojan asema Suomessa lakkauttaa välittömästi.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten eduskuntaryhmä näkee, että valtion tulisi olla suomalaisten edunvalvontajärjestelmä. Suomen ja suomalaisten hyvinvoinnin tulisi olla kaikkien päätösten lähtökohtana. Siksi perussuomalainen vaihtoehto on Suomelle paras.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Laakso, olkaa hyvä.

16.45 **Sheikki Laakso ps:** Arvoisa puhemies! Todellakin suosittelen kaikkia lukemaan perussuomalaisten vaihtoehtobudjettia. Tänään on paljon puhuttu todellakin siitä, millä tavalla perussuomalaiset rahoittaisivat tämän homman, mutta ihmettelen, että sitä täällä sallissa kysytään, koska tilanne on se, että se kaikki kyllä täältä kirjasesta löytyy — ja ihan aika tiukastikin laitettuna, ettei tarvitse ihmetellä, että siellä olisi mitään miinaa taustalla.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Todellakin sen lisäksi, että me haluamme totta kai autoilun kustannuksia tiputtaa, otan esimerkkinä yhden, nimenomaan tämän hallitusohjelmassakin mainitun vinjettimaksun. Tämähän nyt rupeaa olemaan niitä viimeisiä budjetteja, jotta tämä hallitus pystyy pitämään omat niin sanotusti hallitusohjelmansa. Tosin vielä ensi syksynähän voidaan tehdä, mutta veikkaan, että niin lähellä hallituksen toimikauden loppua sitä tuskin tullaan kuitenkaan enää tekemään vaan sitä sitten vaalikentillä selitellään taas ammattiautoilijoille ynnä muille, minkä takia tässä maassa ulkomaalaiset ajelevat ihan ilmaiseksi ottamatta osaa millään tavalla Suomen tiestön kunnossapitoon.

Tähänkin huoleen löytyy oikeasti perussuomalaisten vaihtoehtobudjetista hyvät esimerkit kaikkine laskutoimituksineen. Vinjettimaksun mukaan ottaminen millään tavalla vaatii totta kai ammattidieselin mukaan ottamisen, koska tilanne on se, että sitä ei muuten pystytä kompensoimaan millään suomalaiselle autoilijalle. Sen lisäksi, että se on tietysti edullisempaa logistiikalle ja sitä kautta yleinen kustannustaso ei nouse, se lisää myös työpaikkoja ja muuta hyvinvointia siinä mielessä, että globaalissa kilpailussa suomalaiset kuljetusyrietykset tulevat jatkossa pärjäämään huomattavasti paremmin, koska näistä tulevista toimenpiteistä kuitenkin kohdistuu sitten maksettavaa oikeudenmukaisesti, moraalisestikin oikeudenmukaista maksettavaa, muille tai muunmaalaisille kuljetusliikkeille.

Sen lisäksi, että se on moraalisesti tälläkin hetkellä väärin, että vain suomalaiset maksavat itse tienkäytöstä, niin siihen kuitenkin vielä tulee mukaan kaikennäköiset dynaamiset vaikutukset, ja se, mikä vielä älyttömästi enemmän tekee tähän hommaan lisää, mikä unohtuu yleensäkin näistä palkkaverojen alennuksista tai vastaavista, on se motivaatio, kuinka paljon se lisää ihmisten motivaatiota tehdä työtä. Ihan samalla lailla tässä, [Puhemies koputtaa] kun valtiovalta ottaa huomioon sen, että päästään [Puhemies: Aika!] kilpailussa samalle viivalle, niin motivaatio kasvattaa myös työtä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, Ari, olkaa hyvä.

16.49 Ari Koponen ps: Arvoisa herra puhemies! Suomalainen peruskoulu on ollut suuri menestystarina, mutta menneisyys ei ole tae tulevasta. Hallitus toimeenpanee kalliin ja tehotoman oppivelvollisuus uudistuksen asiantuntijoiden vastustuksesta huolimatta. Tällä ei korjata koulutusjärjestelmän ongelmia. Syrjäytymisen syyt löytyvät kauempaa kuin siitä, että toinen aste jää käymättä.

Koulutus on saatava kuntoon, mutta oppivelvollisuus uudistuksen sijaan perussuomalaiset panostaisivat mieluummin ryhmäkokojen pienentämiseen ja lasten henkisen hyvinvoinnin parantamiseen. Vain hyvinvoiva lapsi voi oppia ja opettaja opettaa. Kouluihin tarvitaan vahvistusta oppilashuoltoon sekä valtakunnallisesti kattavaa laadukasta, myös tunte- ja vuorovaikutustaitoja ja kehitystä tukevaa kasvatustyötä jo varhaisista vuosista alkaen. Tällainen toiminta on mielenterveyttä edistävää työtä, joka tuo rahat moninkertaisena takaisin myöhemmin. — Toivottavasti myös edustaja Ovaska kuuli tämän. — Ja juuri sitä tarvitsemme koronan aiheuttaman oppimis- ja hoivavelan korjaamisen takia.

Puhemies! Viime viikolla vietettiin kansallista omaishoitajien viikkoa. Meidän edustajien onkin ehdottoman tärkeää kuunnella omaishoitajien ääntä sekä tutustua vanhus- ja vammaishuollon sekä omaishoidon haasteisiin.

On aivan selvää, että hyvinvointiyhteiskuntamme romahtaa ilman omaishoitajia, ja tämän pitäisi herättää kaikki päättäjät. Ennen kaikkea omaishoito on inhimillinen teko lähi-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

omaiselle, mutta se myös säästää valtavasti yhteiskunnan resursseja, kun hoidettava ei tarvitse niin paljon julkisia palveluita. Eri arvioiden mukaan omaishoito vähentää kuntien menoja vuosittain yli 2 miljardilla eurolla.

Edellisvuosien tapaan ehdotamme 20 miljoonan euron kevennystä omaishoidon tuen verotukseen, ja pitkän tähtäimen tavoitteena on säätää tuki kokonaan verovapaaksi.

Täällä hallitus monesti kyselee, mistä perussuomalaiset leikkaisivat, ja yksi pieni esimerkki voisi olla, että kun tämä hallitus on leikannut Suomen Rauhanturvaajaliiton avustussummaa 65 prosentilla 65 000 euroon ja sen sijaan toinen yksittäinen järjestö, Pakolaisapu ry, sai avustusta 1,5 miljoonaa eli noin 25-kertaisen määrän, [Olli Immonen: Arvovallinta!] niin siitä on varaa leikata. — Ja se on tosiaan arvovalinta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Simula, olkaa hyvä.

16.51 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on nyt tämän vaalikauden kolmas perussuomalaisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjetti. Meidän vaihtoehtobudjettimme ei vaikuta pelkästään talouteen, vaan sillä on myös laajempia yhteiskunnallisia vaikutuksia. Pitkällä aikavälillä perussuomalaisten maahanmuuttolinja toisi tuki julkiseen talouteen huomattavia säästöjä mutta myös lisäisi turvallisuutta ja ennaltaehkäisisi yhteiskunnan jakaantumista ja monia lieveilmiöitä, jotka alkavat olemaan arkipäivää jo muuallakin kuin pääkaupunkiseudulla.

Perussuomalaisten linja muuttaisi myös Suomen EU-politiikkaa huomattavasti. Sanoisimme ”ei” sosiaaliselle ilmatorahastolle ja Suomen haitallisille ilmastopaketeille, kuten sanoisimme ”ei” myös elpymispaketille. Tällä hetkellä EU:n kaavailema ilmastopaketti tulee olemaan Suomelle erittäin haitallinen, ja sen kustannukset ja vaikutukset Suomen vientiin, talouteen, suomalaisten ostovoimaan, tuotteiden hintoihin ja niin edelleen ovat vielä arvoitus. Varmaa on vain se, että suomalaiset ovat maksumiehinä siinäkin paketissa, vaikka olemme jo nyt edelläkävijöitä ilmastoasioissa.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti luo tulevaisuudennäkymiä niin maaseudulle kuin kaupunkeihin. Keskitymme perusasioihin, jotta ihmisillä on mahdollisuus asua siellä, missä he ovat onnellisimmillaan, perustaa perhe ja elää hyvää elämää. Vaihtoehdossamme ihmisille jää enemmän rahaa käteen käytettäväksi, koska panostaisimme autoilun ja asumisen hintojen alentamiseen sekä työn ja yrittämisen verotuksen keventämiseen.

Pidämme myös erittäin tärkeänä suomalaisen teollisuuden toimintamahdollisuuksien parantamista. Kaikki tämä onnistuu, kun lopetamme moraaliposeerauksen ja kiilusilmäisen ilmastopolitiikan toteuttamisen. Tämä onnistuu siten, että asetamme asiat aidosti tärkeysjärjestykseen.

Euroopan unioni on hamuamassa päätösvaltaa meidän metsistämme. Vaihtoehtobudjettissamme kuten muissakin ohjelmissamme linjataan, että metsäpolitiikan tulee pysyä kansallisissa käsissä. Tämän pitäisi olla itsestäänselvyys kaikille suomalaisille puolueille, mutta näin ei näytä olevan. Ilmastokiima menee järjen ohi.

Samoin perussuomalaisilla on sanansa sanottavana maaseudun tilanteesta. Suomalainen ruoantuotanto on nostettava arvoonsa. Me haluamme, että viljelijät pärjäävät, ja esitämme, että Suomessa säädettäisiin elintarvikeketjun tulolaki, jotta kuluttajien maksamasta kohtuullinen osuus menisi myös alkutuottajalle.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Tätä kaikkea me tarjoamme vaihtoehtona hallituksen politiikalle. Haluamme toimia äänitorvena niille, joita nyt ei kuunnella — suomalaisten tavallisten ihmisten äänenä.

Arvoisa puhemies! Vaihtoehtobudjetit ovat aina reaktioita hallituksen talousarvioille. Suomen talouden suurta alijäämää ei valitettavasti sormen napsautuksella korjata. Painopistealuetta rahankäyttöön me perussuomalaiset kyllä muuttaisimme hallitukseen nähden, mutta rakenteelliset ongelmat ovat pitkän aikavälin politiikkaa, ja tähänkin kyllä vaihtoehtobudjetissamme pureudutaan. Perussuomalaisten vaihtoehdossa suomalainen tulee aina ensin, ja tämän, arvoisa hallitus, pitäisi olla jokaisen suomalaisen puolueen ja hallituksen linja. Näin ei valitettavasti kuitenkaan tällä hetkellä ole.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Immonen, olkaa hyvä.

16.55 Olli Immonen ps: Arvoisa puhemies! Perussuomalainen vaihtoehto myös talouspolitiikassa merkitsee sitä, että päätöksiä tehdään aina suomalaisten etu edellä. Tämä on sitä kaikkein vastuullisinta politiikkaa. Suomalaisten verovaroja ei tule haaskata EU:n pohjattomaan kassaan ja ideologiseen hömppään, kuten uuteen sosiaaliseen ilmastorahastoon. Muiden maiden laskut eivät ole meidän suomalaisten laskuja, eikä Suomi saa toimia koko maailman sosiaalitoimistona.

Julkisen talouden tervehdyttäminen on aloitettava lopettamalla verovarojen kanavointi haitallisiin ja vähemmän tärkeisiin kohteisiin. Asiat on laitettava tärkeysjärjestykseen. Tarvitsemme Suomeen lisää suomalaista työtä, kotimaista yrittäjyyttä ja teollisuutta. Suomen teollisen kilpailukyvyn parantamiseksi teollisuuden päästökaupan kompensaatiotuki on säilytettävä. Kannatamme veronalennuksia työntekijöille ja yritysten kilpailukyvyn vahvistamista.

Arvoisa puhemies! Suomen tulee harjoittaa huomattavasti nykyistä vastuullisempaa maahanmuuttopolitiikkaa. Humanitaarinen maahanmuutto ja maahanmuuttajien korkea työttömyysaste heikentävät merkittävästi Suomen entisestään heikkoa taloudellista huoltosuhdetta. On kiistaton tosiasia, että tietyt maahanmuuttajaryhmät eivät tilastojen mukaan työllisty. Tästä huolimatta hallitus on kuitenkin nyt helpottamassa Suomelle haitallista maahanmuuttoa.

Perussuomalaisten tavoitteena on nolla turvapaikanhakijaa. Pakolaisia tulee auttaa lähömaiden lähialueilla. Lisäksi Suomen kansalaisuuden saamiselle on asetettava sellaiset tulo- ja tulorajat, että hakija pystyy elättämään itsensä ilman yhteiskunnan tukea. Perussuomalaiset myös vaativat, että perheenyhdistämisen edellytyksiä kiristetään. Taloudelle haitallisen maahanmuuton lopettamisen myötä Suomi säästäisi jatkossa vuosittain veronmaksajien varoja miljardeja euroja.

Arvoisa puhemies! Suomen päästöt ovat vähän päälle promillen globaaleista päästöistä. Siten suomalaisten ilmastotoilla on parhaimmillaankin vain symboliarvoa. Lisäksi Suomi on jo nyt ilmastotoimissaan Euroopan maiden kärkijoukossa. Siksi onkin vaikea ymmärtää hallituksen ilmastokiikhoilua ja yksityisautoilijoiden kurittamista.

Elinkustannukset ovat nousseet polttoaineiden ja lämmityspolttoöljyn hintojen nousun myötä, ja tämä on erittäin vastuutonta politiikkaa. Yksityisautoilu on monelle kansalaiselle elinehto, ja siksi sen pitää olla kohtuuhintaista. Välttämättömät elinkustannukset eivät saa lohkaista kohtuutonta osaa ansioista. Palkan on riitettävä elämiseen. Sähkön sekä liikenne- ja lämmityspolttoaineiden verotusta on kevennettävä. Verojen ja maksujen laskeminen tuo perheille ostovoimaa ja helpotusta arjen menoihin.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Esitämmekin perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa polttoaineverojen keventämistä 254 miljoonalla eurolla ja lämmityspolttoaineveron keventämistä 100 miljoonalla eurolla. Veronkevennyksiä kompensoitaisiin leikkaamalla muun muassa maahanmuutosta ja kehitysavusta, aivan kuten täällä on edellä moneen kertaan todettu. Lisäksi esitämme leikkauksia ilmasto- ja ympäristöministeriön kuluista 60 miljoonaa euroa.

Myös Yleisradio on laitettava kulukuurille. Ehdotamme 139 miljoonan euron leikkausta Ylen budjettiin suoraan kansalaisilta perittävän Yle-veron kevennyksenä, joka ei näy valtion budjetissa mutta lisää kansalaisten varoja.

Arvoisa puhemies! Hallitus on syytänyt miljardeja euroja ulkomaille ja samalla unohtanut tukea tarvitsevat omat kansalaisemme. Tärkeintä on huolehtia oman kansamme kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Tämä on se perussuomalainen linja myös talouspolitiikassa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

17.00 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Perussuomalaisuuden ytimessä on kansallisen edun puolustaminen ja kansallinen edunvalvonta. Suomea ja suomalaisia ei puolusta kukaan muu maapallolla kuin suomalaiset itse. Kansallisen edun periaate ei ole vain yhteen, kahteen tai muutamaan yhteiskunnalliseen kysymykseen kytkeytyvä ajatus. Kansallinen edunvalvonta kuuluu perussuomalaisessa ajatusmaailmassa ihan kaikille politiikan osa-alueille. Tämä näkyy myös tarjoamassamme vaihtoehdossa valtion talousarvioksi.

Pitkien etäisyyksien ja harvan asutuksen Suomessa liikenteen kustannuksien merkitys työssäkäynnin ja kansalaisten ostovoiman kannalta on erittäin merkittävä. Perussuomalaiset esittävät polttoaineverojen keventämistä yhteensä yli 500 miljoonalla eurolla. Tällä olisi vaikutusta kaikkien kansalaisten elämään. Tavara liikkuu Suomessa jopa 90-prosenttisesti kumipyörillä. Tämä tarkoittaa, että polttoainehinnat, joihin polttoaineverotuksen taso merkittävästi vaikuttaa, siirtyvät myös kuluttajahintoihin. Perussuomalaisessa vaihtoehdossa kuluttajahintojen nousua pyritään veronkevennyksin torjumaan.

Arvoisa puhemies! Polttoaineveron keventäminen hyödyttäisi myös suomalaista kansalaista ja työntekijää ja erityisesti maanviljelijää.

Perussuomalaiselle moraaliposeerausta tärkeämpää on tavallisen ihmisen pärjääminen. Leikkaisimme toissijaisista ja haitallisista menoista. Sen sijaan valtion ydintehtäviin olemme valmiita rahallisesti reilustikin panostamaan. Meille Suomen tasavallan tärkein tehtävä on kansalaisten turvallisuudesta ja hyvinvoinnista huolehtiminen. Siksi tarjoammekin talousarviota, jossa varmistetaan riittävät taloudelliset voimavarat kansalaisten turvallisuudesta huolehtiville viranomaisille. Vaihtoehtobudjetista haluaisinkin nostaa tähän esille erityisesti seuraavan: perussuomalaiset esittävät määrärahojen lisäyksiä Rajavartiolaitoksen toimintamenoihin 10 miljoonan euron ja Tullin toimintamenoihin 5 miljoonan euron verran. [Tuomas Kettusen välihuuto]

Arvoisa puhemies! Jotta Suomen rajat säilyvät turvattuina myös rauhan aikana, on varmistettava Rajavartiolaitoksen ja Tullin riittävät resurssit. Tästä meillä perussuomalaisilla on selkeä näkemys. Rajavartiolaitoksen tehtäviin kuuluu rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman maahantulon torjunta. Molemmat uhat on saatava hallintaan. Rajaturvallisuus on poliittisena kysymyksenä nyt ajankohtaisempi kuin koskaan Valko-Venäjän ja Puolan välisen rajakriisin kaltaisten tapahtumien täydessä edellisten viikkojen uutisvirtaa.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Uudenlaisia hybridivaikuttamisen keinoja on torjuttava ensisijaisesti lainsäädännön ajantasaistamisella, mutta täytyy muistaa, että hyvätkin lait muuttuvat kuolleiksi kirjaimiksi ilman viranomaisten riittävää taloudellista liikkumavaraa. Me perussuomalaiset haluamme laskea turvapaikanhakijoiden määrän nolnaan.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset tarjoavat turvallisuusmyönteistä budjettia. Otamme aina tosissamme Suomea uhkaavat vaarat. Me emme vähättele uhkakuvia tai hybridivaikuttamista. Meille tavan kansalaisen turvallisuus ei ole megaluokan vitsi, mitä se esimerkiksi hallitukselle on viime aikojen toimissa rajojen suhteen vaikuttanut olevan.

Arvoisa puhemies! Vielä ajattelin heittää tähän puheen päätteeksi pallon hallitukselle. Olen jättänyt tänä aamuna lakialoitteen maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöveron poistamisesta. Tämä ei ole budjetissamme, mutta kuten kaikki te hallituspuolueiden jäsenet tiedätte, maatalous on syvässä kriisissä, ja kiitänkin teitä, eri hallituspuolueiden edustajat ja myös opposition edustajat, jotka olette allekirjoittaneet tämän lakialoitteen. Hallitukselle jätin myös pienen parannusmahdollisuuden asiaan. He voisivat mielestäni tehdä sen takautuvasti [Puhemies koputtaa] jo tämän vuoden alusta. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

17.05 Jouni Ovaska kesk: Kiitos, arvoisa puhemies! Ajattelin muutamaa kohtaa kommentoida, mitä näissä äskeisissä puheenvuoroissa on tullut.

Jos lähtee näistä maatalouden ja myöskin metsätalouden toimintaedellytyksistä, niin kyllä hallitus jakaa ne huolet, mitä perussuomalaisten puheenvuoroissa on tullut. Kyllä esimerkiksi metsätalous on yksi kansantaloutemme tukipylväistä, ja haluamme jatkossakin huolehtia siitä, että se on. Siksi meidän pitää ottaa myös huomioon ne muutokset, mitä Euroopassa ja maailmalla tapahtuu. Me emme voi kaikkeen automaattisesti vain sanoa: ei, tämä ei toimi, tämä ei käy. Jos ilmastonmuutokseen liittyviä esityksiä tulee, niin mielestäni meidän pitää myös niitä käsitellä, katsoa, miten ilmastotoimien osalta huolehditaan siitä, että edellytykset metsätaloudelle ovat Suomessa myös jatkossa. Siksi keskusta on halunnut puolustaa ennen kaikkea, että metsäpolitiikka pysyy omissa käsissämme, ja juuri tänään suuri valiokunta enemmistön äänin — myöskin kokoomuksen tuella, kiitos siitä vastuulliselle oppositiopuolueelle — me totesimme esimerkiksi tähän ilmastotoimiin liittyvään sosiaalirahastoon, että tämä ei eduskunnalle käy. Me tiukensimme ja tarkensimme valtioneuvostolle niitä linjoja, koska kävimme erittäin laajan kuulemisen eri valiokunnissa, ja sieltä on viesti hyvin selvä. Nyt suuri valiokunta on antanut ministereille selkeät sävelet, miten lähtevät sitten jatkossa neuvottelemaan.

Mutta haluan, arvoisa puhemies, nostaa vielä esiin kehitysyhteistyön ja kansainväliset sopimukset. Ei sinänsä, aivan oikein on mahdollista esittää, että leikataan yli puoli miljardia kehitysyhteistyöstä, mutta sillä saattaa olla ja sillä on vaikutuksia myös kansainväliselle yhteistyölle ja niille sopimuksille, joita me olemme tehneet. Ja näiden kansainvälisten sopimusten avulla me toisaalta myöskin huolehdimme rajaturvallisuuskysymyksistä ja siitä, että esimerkiksi EU:ssa pystyttäisiin jatkossa tekemään hallittua maahanmuuttopolitiikkaa, ei niin, että tänne tullaan laittomasti ja sitten yritetään palauttaa, jos pystytään, ei niin, vaan tarvitaan kestäviä sopimuksia.

Tämä hiukan minua nyt ihmetyttää, kun luin esimerkiksi perussuomalaisten kannanotvoja ulkoasiainvaliokunnasta. Siellä sanotaan, että ”kohdevaltioiden on esitettävä suunnitelma väestönkasvun saamiseksi kuriin”. Eli perussuomalaisten mukaan, jos annetaan tu-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

kea, niin siellä kohdemaiden pitää ilmoittaa, miten he aikovat sitten hillitä omaa väestönkasvuun. Minun on pakko sanoa, arvoisa puhemies, että tällaisia linjauksia on hyvin vaikea ymmärtää ja käsittää, mikä merkitys niillä tulisi olemaan meidän ulko- ja turvallisuuspoliittisen ympäristömme tulevaisuudelle. Mutta täytyy sanoa, että emme ole valitettavasti saaneet perussuomalaisilta myöskään vielä esityksiä talouskasvua ja työllisyyttä lisääviksi toimiksi, mutta uskon, että niitä ehkä tässä [Puhemies koputtaa] vielä loppuillasta tulee.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Marttinen, olkaa hyvä.

17.08 Matias Marttinen kok: Arvoisa herra puhemies! Kokoomuksen vaihtoehto perustuu työn linjaan: työntekoa pitää olla kaikille kannattavaa, ja tehdystä työstä pitää jäädä reilu siivu työntekijälle itselleen käteen kaikilla tulotasoilla, on sitten kyse lyhytaikaisesta keikkatyöstä tai vakituisesta työstä. Vain työntekoa, yrittäjyydellä ja ahkeruudella voimme turvata tärkeät palvelut niin lapsille kuin ikäihmisille tulevaisuudessa. Siksi me uskomme työntekoon.

Kun hallitus ratkaisee kaikki ongelmansa lisävelanotolla ja holtittomalla talouspolitiikalla, kokoomus esittää vaihtoehtobudjetin, joka vähentää valtion velanottoa yli 2,5 miljardilla eurolla. Kehyksiin on mahdollista päästä, hyvä hallitus, jos tahtoa on. Teillä sitä kuitenkin ei ole ollut. Valtion velanotto pitää laittaa nyt kuriin. Hallitus päätti rikkoa menokehyksen viime keväänä ensimmäisenä hallituksena 2000-luvulla. Meidän vaihtoehdollamme kehäksi ei siis tarvitse rikkoa, velkakuri säilyy ja menoja uskalletaan myös laittaa järjestykseen.

Kun hallitus on kyennyt pääosin vain siirtämään eteenpäin työllisyyspäätöksiään, me esitämme keinot, joilla yli 100 000 suomalaista pääsee töihin, kiinni parempaan elämään ja toimeentuloon. Ei ihmisiä pidä tuomita työttömyyteen vaan tehdä kaikki voitava, jotta ihmiset pääsevät töihin. Kun hallitus tehtailee uusia veroja — viimeisimpänä maakuntaveroa — ahkerovien suomalaisten maksutaakaksi, me esitämme reilua työn ja eläketulon verotuksen keventämistä kaikille tulotasoille, jotta työntekoa on aina kannattavampaa kuin kotiin jääminen. Työn ja eläketulon verotusta kevennetään yhteensä 800 miljoonalla eurolla. Ne ovat ihmisten rahoja, joista kuuluu ottaa mahdollisimman vähän valtiolle.

Herra puhemies! Tämän päivän keskustelusta suurin ihmetys mielestäni liittyy SDP:n nykylinjaan, joka näyttää perustuvan työttömyyden hoitoon ja holtittomaan velanottoon. Minne ihmeeseen pääministeripuolue on hukannut arvostuksen työntekoa ja ahkeruutta kohtaan? Koska viimeksi esimerkiksi pääministeri on puheessaan nostanut esille arvostuksen työntekoa ja suomalaisia palkansaajia kohtaan? Tähän kiteytyy mielestäni vasemmistohallituksen ja kokoomuksen linjojen ero. Vasemmistohallitus keskittyy hoitamaan työttömyyttä, me taas edistämään työllisyyttä ja ihmisten parempaa toimeentuloa. Kokoomuksen politiikka tähtää siihen, että jokainen työkäinen ja työkykyinen voisi tehdä työtä, saisi mahdollisuuden työntekoon. Siksi esitämme laajasti toimenpiteitä työllisyyden edistämiseksi uudistamalla työmarkkinoita, purkamalla kannustinloukkuja ja keventämällä työn verotusta.

Herra puhemies! Suomen kokonaisveroaste on yksi Euroopan korkeimmista. On täysin selvää, että raskas verotaakka on leikannut ihmisten ostovoimaa ja käteenjäävää tuloa. Se on heikentänyt ihmisten mahdollisuuksia kuluttaa ja samalla heikentänyt talouskasvuamme. Siksi haluamme muuttaa veropolitiikan linjaa. Kokoomus esittää 800 miljoonan euron veronkevennyksiä ansio- ja eläketuloon, joka tukee ihmisten parempaa ostovoimaa ja mah-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

dollisuuksia kuluttaa, käyttää palveluita. Samalla se parantaa kannustimia työntekoon ja laskee Suomen huippukireää työn veroastetta. Verotuksen keventäminen on meille tärkeää, jotta työnteon kannustimet paranevat, jotta tehdyistä työtunneista jää riittävästi käteen jokaiselle. Jo 3 200 euron kuukausituloilla 100 euron palkankorotuksesta puolet menee veroihin. Onko tämä jonkun mielestä oikeudenmukaista ja työntekoon kannustavaa politiikkaa?

Toisena kokonaisuutena, arvoisa puhemies, esitämme kotitalousvähennyksen merkittävää parantamista. Esitämme ensinnäkin vähennyksen enimmäismäärän korottamista 5 000 euroon ja työkorvauksen korvausprosentin nostamista 60 prosenttiin. Yli 75-vuotiaille loisimme niin sanotun superkotitalousvähennyksen, joka tukee ikäihmisten mahdollisuuksia avun ja palveluiden hankkimiseksi kotiin. Me uskomme siihen, että verotuksen on parempi kannustaa ihmisiä hankkimaan palveluita paikkakunnan yrittäjiltä, on sitten kyse remontoinnista, siivouksesta tai muusta kodinhoidosta, sen sijaan, että raskas verotus ja korkeat kustannukset estävät tämän.

Herra puhemies! Loppuun on pakko todeta, että Ruotsissa taitaa olla paremmat demarit kuin meillä täällä Suomessa. Ruotsin demarihallitukset ovat johdonmukaisesti toteuttaneet [Puhemies: Aika!] työn linjaa... — Herra puhemies, aivan lyhyesti.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Täällä on sovittu 5 minuutin aikasuosituksesta.

...työn linjaa verotuksessa keventämällä palkansaajien työn verotusta ja korottamalla kotitalousvähennystä myös suhdannetoimena koronakriisin aikana. Kannustan... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia, nyt aika on mennyt. — Edustaja Vestman poissa. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

17.14 Tuomas Kettunen kesk: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Edustaja Marttisella jäi puheenvuoro kesken, mutta puheenvuorojahan voi ottaa sitten myös lisää.

Kyseessä on oppositiopuolueiden vaihtoehtobudjetit, ja kyllä minä annan tunnustusta oppositiopuolueitten suuntaan.

Kokoomukselle annan tunnustusta etenkin talous- ja työllisyyspolitiikkaan liittyvistä esityksistä. Totta kai meidän kaikkien yhteinen tavoite on se, että Suomi pitää saada kestävän kasvun ja edelleen paranevan työllisyyden tielle, mutta mikä on se kokoomuksen vaihtoehto, mihin te nojaatte tällä vaihtoehtobudjetilla? Te nojaatte isoihin kasvukeskuksiin, hyvin toimeentulevien pärjäämiseen. Tällä rakennetaan vahvempien Suomea. Mihin ovat unohtuneet maakunnat, syrjäseudut ja köyhä kansa? Tässä tulee keskustan ja kokoomuksen ero: koko Suomi, kaikki suomalaiset pitää ottaa mukaan kasvun ja kehityksen tielle. Yhtenä esimerkkinä otan esimerkiksi perhevapaaudistuksen. Siinähan kokoomus leikkaisi perheiltä.

Perussuomalaisten vaihtoehto — perustellusti voi antaa tunnustusta. Te olette suomalaisten arjen oikeissa ongelmissa kiinni. Täytyy kiittää siitä, että teillä on täällä vaihtoehtobudjetissa raskaan liikenteen tienkäyttömaksun ottaminen, vinjettimaksustakin on täällä tullut puhetta. Kuitenkin te, arvon oppositiopuolue perussuomalaiset, arvostelette tätä holtitonta velanottoa, mitä hallitus kuulemma on tehnyt, vaikka tosiasiallisesti teidän vaihto-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

ehtobudjettinne vähentää velanottotarvetta vain noin 47 miljoonaa euroa — vain 47 miljoonaa euroa — [Juha Mäenpää: Entäs elvytyspaketti?] ja kun nämä teidän esityksenne menovähennyksistä ovat aika epärealistisia, niin käytännössä tämä teidän vaihtoehtobudjettinne lisäisi valtion velkaantumista, jos kaikki menoja lisäävät ja tuloja vähentävät toimet nytten tällä teidän vaihtoehtobudjetillanne toteutettaisiin.

Mitä tulee oppositiopuolue kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjettiin, niin kun tätä keskustelua olen kuunnellut, kysyn, onko tosissaan näin, että soten kaataminen nytten pelastaisi tämän maan, kun täällä on esityksiä tehty, että velkaantuminen vähenee nyt sillä, että menovähennyksiä tehdään tästä tulevasta sotesta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kiviranta, olkaa hyvä.

17.17 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Perussuomalaisetkin ovat kokoomuksen rinnalla syksyn mittaan arvostelleet hallituksen velanottoa. Niinpä onkin erityisen kiinnostavaa todeta perussuomalaisten vaihtoehto velanotolle. Mikä se on? No, lisävelanotto tietenkin.

Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa lisävelkaa otettaisiin ainoastaan 47 miljoonaa euroa vähemmän kuin hallituksen budjettiesityksessä, jossa lisävelan tarve ensi vuodelle on noin 7 miljardia euroa. Kuinka paljon 47 miljoonaa euroa on 7 miljardista? Se on 0,67 prosenttia. Toisin sanoen perussuomalaiset ottaisivat lisää velkaa 99,33 prosenttia hallituksen esittämästä määrästä. Onko tämä nyt se tapa, jolla valtion velkaantumiskierre katkaistaan?

Arvoisa puhemies! Tietynlaista populismia edustaa myös perussuomalaisten polttoaineveron alentamishdotus, etenkin kun perussuomalaiset ehtivät jo hyvin lyhyeksi jääneellä hallituskautellaan itse korottaa polttoaineveroa. Se on ollut maan tapa hallituksesta toiseen. Polttoaineen hinta on tällä hetkellä erittäin korkea, mutta syy ei ole Suomen hallituksessa vaan öljyn maailmanmarkkinahinnassa. Hallitusneuvotteluissa oli esillä keskusteluissa vaihtoehto, jossa öljyn hinnan noustessa jollakin mekanismilla alennettaisiin polttoaineveroa, mutta valtiovarainministeriön selvityksen mukaan se olisi käytännössä erittäin ongelmallinen ja mahdoton vaihtoehto.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen, Kimmo, poissa. — Edustaja Sarkomaa, olkaa hyvä.

17.19 Sari Sarkomaa kok: Kunnioitettu herra puhemies! Ihan ensin on sanottava, että vasemmistohallituksen linja on vastuuton. Te lykkäätte, edustaja Kiviranta, työllisyystoimia, käytätte massiivisen määrän velkarahaa, ja silti moni peruspalvelu jää ilman riittävää tai pysyvää rahoitusta, ja sen laskun te lykkäätte rumasti tuleville sukupolville. SDP:n ryhmän puheenjohtaja Lindtman on sanonut, ettei tuohon hallituksen vastuuttomaan linjaan, velka on ratkaisu kaikkeen ja eletään lasten piikkiin -menoon, olisi vaihtoehtoja mahdollista tehdä.

Tosiasia tietenkin on, että vaihtoehtoja on, ja ne on tehty: kokoomuksen vaihtoehtobudjetti on valmis, ja siinä vaihtoehdossa me palautamme valtion budjettiesityksen kehyksiin, niihin kehyksiin, jotka Marinin hallitus rumasti rikkoi.

Mihin vaihtoehtobudjettimme perustuu? Se perustuu työhön, yrittämiseen ja vastuulliseen taloudenpitoon. Vaihtoehtobudjettimme tarkoittaa enemmän työpaikkoja ja enem-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

män euroja käteen tehdystä työstä ja eläkkeestä, vähemmän velkaa ja vastuita tuleville sukupolville.

Me teemme myöskin arvovalintoja eri tavalla kuin hallitus. Me esitämme lisäpanostuksia erityisesti tutkimukseen, koulutukseen, turvallisuuteen ja vanhustenpalveluihin.

Se on sanottava, että kestävä tulevaisuus tarkoittaa kestävän talouden lisäksi myöskin ekologista ja sosiaalista kestävyyttä.

Suomen tärkein tavoite on se, että jokainen nuori saa sellaiset tiedot ja taidot ja oppimisen ilon, että ne kantavat vähintään toisen asteen tutkintoon ja omien unelmien tavoitteluun, mutta tämä ei ikävä kyllä kaikkien kohdalla toteudu. Esimerkiksi joka kahdeksas poika ei peruskoulun päätteeksi osaa lukea kunnolla. Siksi ongelmiin on tartuttava varhaisessa vaiheessa.

Kokoomuksen vaihtoehtobudjetissa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatu- ja tasa-arvorahat ovat pysyviä eivätkä pätkärahoja kuten hallituksen. Me alennamme varhaiskasvatusmaksuja ja lisäämme varhaiskasvatuksen opettajien koulutuspaikkoja yliopistossa. Tämä puuttuu hallituksen budjettiesityksestä. Me haluamme varmistaa, että jokaisen lapsen oikeus laadukkaaseen varhaiskasvatukseen toteutuu. Me teemme myös ammatillisen koulutuksen määräaikaisesta rahoituksesta pysyvää.

Me vastaamme siihen koulutuskentän suureen huoleen, mitä tapahtuu, kun hallituksen pätkäpanostukset koulutukseen päättyvät ensi vuoden lopussa. Hallituksen hankeralli on pysäytettävä. Opettajien ja oppilaiden on saatava työrauha ja mahdollisuus keskittyä omaan työhönsä.

Olen huolissani siitä, että hallitus antaa lukiokoulutuksen jo nyt paperinohuen rahoituksen rapautua ja leikkautua. Kokoomus panostaisi lukiokoulutukseen 50 miljoonalla eurolla. On tärkeää, että lukiokoulutuksella on puolustajansa, ja se on kokoomus.

Me peruisimme hallituksen virheen siirtää koulukuraattorit ja -psykologit aluehallinnon armoille. Haluamme, että jokainen lapsi saa tarvitsemansa tuen ajoissa.

Me korotamme opintotuen tuloarvoja vakinaisesti 50 prosentilla hallituksen pätkäkorotuksen sijaan. Tämä muuten vahvistaa julkista taloutta ja myöskin opiskelijoiden kukkeroa.

Esityksessämme pääomitamme korkeakouluja miljardilla eurolla — ja kun täällä valtiovarainministeri Saarikko kysyi, missä ovat kasvupanokset, niin sitä kysyisin häneltä, jos hän olisi paikalla. Suomi nousee vain parhaalla tutkitulla tiedolla ja opetuksella. Kokoomus esityksessään vahvistaisi kaikkia koulutusasteita yhteensä noin 1,3 miljardilla eurolla, ja tämä kaikki on kehyksessä.

Ilman kestäviä panostuksia osaamiseen ei synny kestävää talouskasvua. Me esitämme myös tämän lisäksi, että tki-rahoitusta vahvistetaan 200 miljoonalla eurolla. Me olemme sitoutuneet teoilla siihen, että tki-panostukset nostetaan neljään prosenttiin bkt:stä vuoteen 2030 mennessä — toisin kuin hallitus: viisari ei ole värähtänyt tässä tavoitteessa, ja jos se on värähtänyt, se on värähtänyt alaspäin. Hallituksen linja näyttää hyvin huolestuttavalta. Pitkäjänteisiin panostuksiin ei näytä mittavasta rahanjaosta huolimatta löytyvän tekoja, kun puhutaan koulutuksesta ja tutkimuksesta. Huolta herättää se, että tiedossa ovat Suomen Akatemian myöntövaltuuksien rajut leikkaukset. Ajatelkaa: kuluvaan vuoteen verrattuna 155 miljoonan vuonna 23 ja 175 miljoonan euron jättileikkaukset vuonna 24. Tämä tarkoittaisi Suomen osaamistason, tutkimuksen, kansainvälisen maineen ja tutkimusrahoituksen saannin romahtamista ja leikkausta myös opetuksesta. [Puhemies koputtaa] Tätäkö tarkoittaa vasemmistohallituksen koulutuksen ja tutkimuksen kunnianpalautus?

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

17.25 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten esityksessä velkaa otettaisiin tosiaan vain 47 miljoonaa vähemmän kuin hallitus tällä hetkellä ottaa. Sen sijaan satojen miljoonien eurojen leikkauksia osoitettaisiin ihmisten hyvinvointiin: 520 miljoonaa euroa kehitys yhteistyöstä, joka nimenomaan menee hädänalaisten auttamiseen, ja samaan aikaan 300 miljoonaa euroa kotouttamistoimista — eli juuri niiden kotouttamisesta, jotka tänne saapuvat, jos kehitysapua ei anneta, kielitaidon opettamisesta ja siitä, että he päätyvät työelämään työssäkäyviksi veronmaksajiksi. Tämä linja on kestävä.

Arvoisa puhemies! Ihmiskunnan tulevaisuutta uhkaavien ilmiöiden, kuten ilmastonmuutoksen ja luontokadon, osalta perussuomalaisten budjetti on niin ikään vastuuton. He toteuttaisivat fossiilisten polttoaineiden hinnanalennuksia, esimerkiksi liikenne- ja lämmityspolttoaineiden verotusta alennettaisiin yli 500 miljoonaa. Lisäksi ympäristöministeriön rahoitusta leikattaisiin 60 miljoonalla eurolla ja leikkaus toteutettaisiin perussuomalaisten esityksen mukaan seuraavasti: ”Etenkin määräaikaiset luonnonsuojelua ylläpitävät valmiitelevat työtehtävät ovat leikattavissa. Määrärahoja on siirrettävä luontoalueiden maahan kinnasta ja suojelusta esimerkiksi kestävä puuntuotannon tuen turvaamiseen.” Perussuomalaiset varmasti, tai toivottavasti, tietävät sen, että luontokato on totta myös meillä Suomessa. Noin 400 lajityypistä lähes puolet arvioitiin vuonna 2018 jo uhanalaisiksi. Yksi työkalu näiden luontotyyppien suojelemiseksi olisi juuri luonnonsuojelun lisääminen.

No, kokoomuksen koulutusesitykset ovat kyllä hyviä, kuten edustaja Sarkomaa tässä esitteli, ja kirittävät hallitusta, kun väliaikaista rahoitusta esitetään pysyväksi. Toivottavasti tämä linja sitten tulevaisuudessakin pitää. Koulutuskokonaisuudessa on kuitenkin se 1,3 miljardia pääasiassa korkeakoulujen pääomistusta, lähes miljardin vai oliko peräti miljardin osalta. Samalla ristiriita on siinä, että opiskelijoille kohdennettaisiin asumistukeen isoja leikkauksia, kun nimenomaan opiskelijoiden toimeentulo on se, joka hidastaa valmistumista ja on heillä suurin huoli, joka johtaa myös mielenterveyden ongelmiin.

Vielä muutama nosto: Sekä kokoomuksella että kristillisdemokraateilla on esityksiä terveysperustaisesta verosta, ja näitä hallituskin selvittää. Se, että ne olisivat valmiita ja käytettävissä jo ensi vuonna, ei ole näyttänyt valtiovarainministeriön valmistelun osalta mahdolliselta. Mutta hyviä esityksiä. Ja myös omaishoitajien merkityksen korostamisesta [Puhemies: Aika!] kiitän ja toivon, että niitä selvityksiä jatketaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Pauli poissa. — Edustaja Holopainen, Mari, olkaa hyvä.

17.28 Mari Holopainen vihr: Kiitos, arvoisa puhemies! Valitettavasti, kuten lehdistössä on kirjoitettu, perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti on megaluokan vitsi, etenkin mitä tulee velkaantumiseen ja siihen mielikuvaan, mitä täällä salissa yritetään antaa, kun velkaantuminen on suunnilleen samaa kokoluokkaa tässä teidän holtittomassa budjetissanne. [Juha Mäenpää: Entäs se elvytyspaketti?] Sen lisäksi talouspoliittisesti tämä on täysi katastrofi. Tämä ei palvele kyllä suomalaisten työllistymistä, eikä tämä palvele taloutta. Tämähän on äärimmäisen tärkeää tämmöiselle kansakunnalle, että me pärjätään, me työllistetään ja me pärjätään talouspoliittisesti, ja mihin te laitatte valtavia summia? Polttoaineiden hinnan kompensointiin. Tämähän on ihan käsittämätöntä. [Jari Ronkaisen välihuuto] Jos te yhtään olette tutustuneet siihen, millä tavoin me voidaan talouspoliittisesti pärjätä, niin lä-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

hes kaikki asiantuntijat kautta linjan ovat jo pitkään suositelleet, samoin OECD, että pitää satsata koulutukseen, koska suurin osa työpaikoista syntyy tulevaisuudessa sellaisille aloille, joissa tarvitaan koulutusta. Ja mihin te käytätte rahat? Polttoaineisiin. Ei se ole mikään ilmastopoliittinenkaan järkitekko, kuten ehkä tiedättekin. [Juha Mäenpää: Ihmisillä ei ole varaa käydä töissä enää!] Ette kannata sellaista politiikkaa, jossa ilmastokriisiä ratkaistaan.

Tämä järkyttävä politiikka näkyy myös siitä, miten leikattaisiin ympäristöstä ja luonnonsuojelusta. Nämä ovat tietysti teidän arvovalintojanne, mutta kyllä ne antavat aika karan kuvan tästä teidän politiikastanne. Jos nyt vielä sitten sitä teidän retoriikkaanne ajattelee, kun te puhutte suomalaisista ja suomalaisten edusta, niin eihän tämä ole millään tavoin suomalaisten etu pitkällä tähtäimellä, [Juha Mäenpää: Mutta ihmiset työllistyvät!] se, että ei satsata koulutukseen, ei satsata työllisyyteen, ei satsata semmoisiin aloihin, joissa työllisyys muodostuu tulevaisuudessa. Jos teillä olisi tästä irrottaa se reilusti puoli miljardia, niin miksi te ette laita sitä sellaisiin kohteisiin, jotka parantavat taloutta ja parantavat työllisyyttä? Eihän talous synny sieltä polttoaineiden kautta, vaan se syntyy monelta toimialalta ja etenkin niiltä uusilta toimialoilta, jotka syntyvät tulevaisuudessa ja joissa meillä on mahdollisuuksia. Jos nyt katsotaan, miten korona-aikanakin suomalainen kasvuyrittäjyys on kehittynyt ja saanut erittäin paljon myös pääomasijoituksia, niin meillä on erittäin paljon potentiaalia osaamistaloudessa ja hyvin monella toimialalla hyvin monissa yrityksissä, jotka kehittävät sellaisia ratkaisuja, jotka myyvät maailmalla.

Toki sitten samaan aikaan toivoisi, että ratkottaisiin myös ilmastokriisiä. Yritykset ovat valmiina tähän haasteeseen ja haluavat tuoda teknologisia ratkaisuja siihen, että me ratkaistaan ilmastokriisiä ja myöskin voidaan näitä ratkaisuja viedä, mutta tämäntyyppisiä ratkaisuja tässä teidän vaihtoehtobudjetissanne ei ole nähtävissä. Te vastustatte sitä, että pitäisi ilmastokriisiä ratkoa, kun yritykset ovat valmiita tarttumaan toimeen ja ovat siihen jo ryhtyneet ja luovat niitä ratkaisuja. Eikä tämä ole mikään valinta, niin kuin täällä salissa on hyvin sanottu: ilmastokriisi ja luontokato ovat todellisuutta.

Toki sitten teidän selkeä, ulostuotu ja esitetty arvovalintanne on se, että te olette valmiit leikkaamaan kaiken kehitysavun, ja ilmeisesti myös Suomen asemaa kansainvälisessä yhteisössä olette valmiit heikentämään. Niin kuin nyt itsekkin täällä olette maininneet siitä, että meillä on monenlaisia hybridiuhkia, niin miten tällainen pieni valtio pohjoisessa pärjää ilman kansainvälistä yhteistyötä? Me oltaisiin aika yksinäinen valtio. Osa teistä on ehkä valmiita myös eroamaan EU:sta, tai ainakin leikittelette sillä, että se olisi jotenkin hyvä vaihtoehto suomalaisille. Jos ajattelee tätä turvallisuuspoliittisesta näkökulmasta, niin kyllä me aika yksin täällä oltaisiin. Ei se olisi hyvä vaihtoehto suomalaisille, eikä se olisi hyvä vaihtoehto myöskään meidän taloudelle, koska me olemme yhteistyössä myös talouspoliittisesti muun Euroopan kanssa ja siitä muodostuu meille sisämarkkinaa.

Tässä kokoomuksen vaihtoehtobudjetissa kuitenkin on huomattavasti enemmän ideoita.

Siinä mielessä todella huolestuttavaa, että jos meillä on täällä joskus tämmöinen hallitus, jossa perussuomalaisten linjat saavat oikein paljon jalansijaa, niin ei se kyllä hyvää tee suomalaisille eikä suomalaisten taloudelle puhumattakaan sitten ilmastosta tai esimerkiksi [Puhemies: Kiitoksia!] tiedonvälityksestä, josta olette myös [Puhemies: Aika!] valmiit leikkaamaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Ronkainen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

17.33 **Jari Ronkainen ps:** Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti asettaa suomalaiset ja suomalaisten hyvinvoinnin tärkeysjärjestyksessä ensimmäiseksi. On suorastaan hämmästyttävää, että tällainen arvojärjestys pitää esittää perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa, kun sen tulisi olla itsestäänselvä asia jokaisen hallituksen budjetissa.

Suomi ja suomalaiset eivät kuitenkaan ole hallitukselle tärkeimpiä. Siitä kertovat hallituksen alisteinen ja alistunut asema kansainvälisessä politiikassa ja erityisesti EU:n suhteen valta päätöksentekoomme. Onpa pääministeripuolueen valtioneuvoston jäsenkin tokaissut, että oma kansa ensin -ajattelu on vahingollista. Onneksi sota-ajan Suomella oli toisenlaiset päättäjät, tai itsenäisyyttä ei olisi ollut siinäkään määrin kuin mitä sitä on EU:lle nyt luovutettu.

Perussuomalaisille EU on kauppaliitto. Meille EU:n tarkoitus on lisätä suomalaisten hyvinvointia kansainvälisen kaupan kautta. Kuitenkin EU:n yhä laajeneva toimintakenttä luo ongelmia enemmän kuin mitä se ratkaisee niitä. Tarkkaa hintalappua on vaikea asettaa, mutta edunvalvontatyössä hallituksen on pystyttävä sanomaan ”ei” sellaisiin esityksiin, jotka eivät edistä kansallista etua.

Siksi perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti sanoo: EU-asioissa Suomi ensin. Se tarkoittaa järjettä EU:n kaavailemiin ilmastotoimiin ja Suomen metsien käyttöön. Se tarkoittaa elvytyspakettien ja muiden rahansiirtojen torjumista, mikäli suomalaisia kaavaillaan maksu-miehiksi. Se tarkoittaa myös tiukempaa ja vastuullisempaa talouspolitiikkaa sekä EU:n omien sääntöjen noudattamista.

Arvoisa puhemies! Tässä muutamia nostoja, mitä on tässä viimeisten puheenvuorojen aikana tullut. On arvosteltu muun muassa perussuomalaisten velanottoa. Kyllä, arvoisat hallituksen edustajat, perussuomalaiset ottaisivat lähes yhtä paljon velkaa kuin hallitus, mutta teidän kannattaa katsoa hyvin tarkkaan, mihin ne kohdennetaan: Suomen rattaisiin. Sillä lisätään työtä, joka taas kerryttää verotuloja ja niin edelleen ja niin edelleen. Ei tämä ole mitään rakettitiedettä. Tämä on aika yksinkertainen asia.

Edustajat Ovaska ja, oliko, Hopsu kyselivät tästä kehitysavun leikkaamisesta. Me uskomme niin, että pienemmällä rahasummalla saadaan varmasti vastuumme hoidettua. Kyse on kuitenkin vain rahojen oikein kohdistamisesta. Huomautan sen, että perussuomalaiset eivät esitä kehitysyhteistyömäärärahojen nollaamista vaan leikkausta.

Sitten tässä edustaja Ovaska puhui EU:n turvapaikkapolitiikasta. Täytyy sanoa, että minun näkemykseni mukaan EU on ollut täysin kädetön ja aseeton turvapaikkapolitiikassa. Ulkorajojen valvonta ei onnistu, paitsi Turkin kohdalla kun kaivettiin rahapussia, niin silloin se onnistui. Eli mitään muita aseita meillä ei ole kuin kaivaa vain rahaa esiin. EU:n olisi pitänyt pystyä hoitamaan asia niin, että Eurooppaan, siis Euroopan alueelle, ei ole mahdollista tulla kuin joillain laillisin perustein. Ja turvapaikkapolitiikassa sen pitäisi olla muun muassa sitä, että ne turvapaikkaperusteet löytyvät. EU-rajojen ulkopuolella pitää tehdä se arvio. Yksikin laittomasti täällä oleva tai ilman turvapaikkastatusta kuljeskeleva ihminen on liikaa, koska se syö uskottavuutta siitä, että EU on missään muodossa kykenevä vastaamaan näihin haasteisiin.

Tässä äsken edustaja Holopainen puhui koulutukseen satsaamisesta. Totta kai koulutukseen satsaaminen on tärkeää, mutta jos ne laitetaan rinnakkain — nyt tässä äsken puhuttiin siitä, että polttoaineen hinta versus koulutus — niin ei koulutuksella ole mitään merkitystä, jos ei ole rahaa enää kulkea töihin, jos pyörät lakkaavat pyörimästä. Jos polttoaineen hinta nousee liian kovaksi, se on ihan sama, mitä me ollaan sen jälkeen. — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

17.38 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että budjettia tarkastellaan sekä hallituksen näkökulmasta että myös opposition tarjoamien vaihtoehtojen kautta. Se on demokratiaa ja parlamentarismia parhaasta päästä. Ihmettelen vain sitä, että jos esitetään esimerkiksi merkittäviä verohelpotuksia, niin sitten pitäisi myös esittää, miten ne katetaan. Ymmärrän toki, että velkaahan me otetaan noin 3—4 miljardia. Viimeistä summaa en tarkalleen tiedä, mutta kuitenkin viimeisen tiedotteen mukaan noin 3 miljardia taisi olla se velanotto ensi vuonna. Se siis laskee kuitenkin, koska talous pyörii hyvin, ja meidän on pidettävä huoli siitä, että tulevanakin vuonna talousarviot pyrkivät nolnaan ja mielellään mennään ylijäämän puolelle, että pääsemme noita velkoja maksamaan. Sen kyllä ankarasti tuomitsen, olkoon puolue mikä tahansa, puhuja mikä tahansa, että velan varaan ei ruveta rakentamaan tätä maata, ja velkoja on maksettava takaisin. Se koskee yksittäisiä ihmisiä, allekirjoittanut kuuluu siihen joukkoon, joka on velkojaan maksanut, aina on huutoon vastannut, ja kyllä valtionkin ollakseen uskottava on pystyttävä samaan kuin tavallinen suomalainen perheenisä tai -äiti tai yksineläjä, joka on velkansa ottanut.

Se on tärkeää, että valtio huolehtii budjettinsa kautta oikeudenmukaisuudesta koko maassa. Valtiovallan vastuulla on suomalaisten ihmisten tasokas, hyvä elämä. Se koskee tietenkin palveluita, infraa, uusia työpaikkoja ja mahdollisuutta tehdä työtä kotiseudullaan. On hyvin huolestuttava ilmiö, että pyritään erilaisilla budjettisiirroilla keskittämään toimintaa suuriin kasvukeskuksiin unohtaen maaseutu.

Viime aikoina olen ollut hyvin murheellinen näistä energiaratkaisuista, ja katsoin juuri äsken, arvoisa puhemies, aivan mielenkiintoista ajankohtaista tietoa. Tällä hetkellä Suomi käyttää energiaa 13 100 megawattia Fingridin sivuilta katsottuna, eli se on ajantasainen tieto. Tuotanto on meillä 9 500 megaa, sillä teholla tuotetaan sähköä. Tuonti on 3 600 megaa. Pörssihinta sähkölle tällä hetkellä oli äsken 212 euroa megawattitunti.

Olen ihmeteltyt suuresti tätä energiapolitiikkaa. Olemme aktiivisesti lopettamassa Suomessa sähköntuotantoa. Tässä salissa kovin vähän oli edustajia, jotka olivat puolustamassa suomalaista energiaa. Turpeen lopettaminen — vaikka sehän uusiutuu, sen me kaikki tiedämme, se on biologinen tosiasia — vie meiltä sitten, kun loppuu myös kivihiihi tästä maasta, mikä tietysti ihan oikein onkin, noin 2 000—3 000 megaa sähköä silloin, kun on kova pakkanen. Kun tuulivoimasta ei ole mitään hyötyä sitten, kun on talvi, niin meillä on noin 5 000 megawatin tehoinen sähkövaje Suomessa, mikä tarkoittaa, että koko Suomen talousjärjestelmä horjuu sillä hetkellä. Jo tämänhetkinen pörssihinta, 212 euroa, kertoo, että seuraavissa talousarvioissa — koskee myös ensi vuonna tehtäviä lisätalousarvioita — meidän on saatava huoltovarmuus toimimaan. Tällä hetkellähän se ei toimi. Meillä ei ole huoltovarmuutta. Olemme täysin Venäjältä tulevien tuotteiden varassa, [Jari Ronkainen: Kyllä!] ja se on minusta anteeksiantamaton virhe.

Kun katselin tänä päivänä tuota Fit for 55 -paperia, minkä suuri valiokunta oli tehnyt äänestyksen jälkeen, niin olin hyvin tyytyväinen siihen, että järkilinja on löytymässä, että pikkuhiljaa ruvetaan torjumaan myös näitä elvytyspaketteja. Tarkistin asian vielä, arvoisa puhemies, ihan omista muistiinpanoista ja ihan lausunnoista, että silloin, kun elvytyspaketti ykköstä tehtiin ja tuntui, että maailmat ovat auki — kannattaa muistaa kaikkien epäilijöiden — meille luvattiin ja eduskuntaa johdettiin harhaan, ihan tietoista harhaanjohtamista. Valdis Dombrovskis ilmoitti 11.5., että tämä ensimmäinen elvytyspaketti onkin ”ainutkertainen, kertaluontoinen ja ajallisesti rajattu” — suora lainaus hänen tiedotteesta silloin

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

11.5. — ja 17.5. äänestettiin. Nyt meillä tässä talossa on elvytyspaketti numero 2, eli se nyt ei ole sillä nimellä, vaan se on sosiaalipaketti. Suomea viedään kuin pässiä narussa Euroopan unionin velkojen maksajaksi. Siitä minä olen, arvoisa puhemies, hyvin pahoillani ja murheellinen.

On hyvä, että metsistä nostetaan nyt keskustelua. En ymmärrä tuota vihreiden ideologiaa, että kaikki metsät pitää suojella. Suomen metsien hyvinvointia ei uhkaa mikään muu kuin lyhytnäköiset yhteen pisteseen tuijottavat kansanedustajat, jotka ovat valmiina museoimaan Suomen metsät vaikka välittömästi. Katselin tänä aamuna aamu-tv:stä, kun siellä muuan kaveri todisti taas, että on puolet suojeltava, että ainakin 30 prosenttia pitää päästää suojeluun ja heti. [Tuomas Kettunen: Tämä ei ole ratkaisu!] Aivan käsittämättömiä puheita.

Arvoisa puhemies! Millä luulette Suomessa pärjättävän tulevaisuudessa, jos metsäteollisuus lähtee tästä maasta? On erittäin tuomittavaa, että tällaisesta taivastelusta Suomen eduskunnassa vielä tänä päivänä kuulee.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

17.43 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Täytyy kiittää edustaja Hoskosta hyvästä, tärkeästä puheenvuorosta.

Tosiaan, täällä käydään vaihtoehtobudjetteja opposition suunnalta. Niissä on paljon hyvää, mutta saa kyllä kysyä, mistä sitten otetaan vaihtoehdot.

Tässä on koulutusasioista käyty keskustelua vaihtoehtobudjetin osalta. No, perussuomalaisen suunnalta nämä vaihtoehtobudjetin ratkaisut koulutuksen suuntaan ovat aika löyhiä esityksiä ja ratkaisuja. Kokoomuksen suunnalta kyllähän se on viime viikkojen keskusteluissakin tullut esille, että kokoomus on aina halunnut ja haluaa edelleenkin keskittää koulutusta, mistä muun muassa nämä taannoiset kokoomustaustaisten EK:n toimitusjohtaja Häkämiehen tai Akavan puheenjohtaja Fjäderin allekirjoittamat kannanotot korkeakoulutuksen keskittämisestä. No, jos katsotaan näitä keskittämistavoitteita, niin kyllä täytyy kokoomuksen suunnalta ja myös varmaan perussuomalaisenkin suunnalta kysyä, mitä tällä keskittämisellä sitten saavutettaisiin.

Keskusta haluaa edistää hajautettua ja saavutettavaa koulutusta. Se on opiskelemaan haakeutuvan nuoren, koko Suomen elinvoiman ja kaikkialla maassa osaavaa työvoimaa vaativan työelämän ja yritysten etu, eikä hajauttaminen sulje pois korkeakoulujen profiloitumista, mikä on myös tärkeää. Keskustan johdolla tämä punamultahallitus on tehnyt suunnanmuutoksen Suomen korkeakoulupolitiikassa. Tämä hallitus on lisännyt 10 000 aloituspaikkaa korkeakouluihin ympäri Suomen ja myöntäneet vielä uusia koulutusvastuitakin jatkossa, toivon mukaan. [Aki Lindén: Se on hyvä!]

Uusimpana esimerkkinä suunnanmuutoksesta on toissapäiväiseltä maanantailta uutinen, jossa julkistettiin, kuinka ministeri Kurvinen päätti 3 miljoonan euron lisärahoituksesta yliopistokeskuksille. Se on päätetty jakaa kuudelle yliopistokeskukselle, ja tällä vahvala hajautetun koulutuspolitiikan tiellä me haluamme jatkaa. Ja haluan tässä vaiheessa kyllä kiittää ministeri Kurvista, että myös Kajaanin yliopistokeskus sai 400 000 euroa rahoitusta, jolla kehitetään tämän yliopistokeskuksen toimintaa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Risikko, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

17.46 **Paula Risikko kok:** Arvoisa puhemies! Täällä on hyvää keskustelua. Mielestäni se, että näistä vaihtoehtobudjeteista keskustellaan täällä ihan avoimesti, on vain hyvä asia.

Minä vielä totean täältä meidän, kokoomuksen, vaihtoehtobudjetista nimenomaan näitä sivistysvaliokunnankin asioita ja nimenomaan koulutus- ja sivistysasioita.

Muun muassa täällä on, että nostetaan varhaiskasvatuksen osallistumisastetta alentamalla varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja 30 miljoonalla eurolla. Tällä me pyrimme saamaan sitä, että mahdollisimman moni lapsi saisi varhaiskasvatusta, koska sillä on katsottu olevan erittäin hyvä vaikutus. Sitten vakiinnutetaan kaksivuotinen esiopetuksen kokeilu pysyväksi toimintamalliksi.

Sitten perusopetukseen todetaan, että huolehditaan, että ryhmäkoot ovat riittävän pieniä, ja uudistetaan oppilas- ja opiskelijahuolto, jotta jokainen saa tarvitsemansa tuen ajoissa. Nythän on paljon tullut tätä mielensterveys- ja muuta hoitovelkaa, ja siinä tarvitaan lisäresursseja.

Lukiokoulutushan on sellainen murheenkryyni, että siellä on sitä rahoitusvajetta ollut näkyvissä jo monta vuotta, ja tämä oppivelvollisuuden pidentäminen sen kuin lisää sitä. Tässä kokoomuksen vaihtoehtobudjetissa on nimenomaan lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistus ja lisäpanostuksia 50 miljoonaa.

Panostetaan pysyvästi ammatilliseen osaamiseen. Eli kun nythän on ollut tällaisia väliaikaisia opettajapanostuksia, niin siitä syystä tehdään ammatillisen koulutuksen 70 miljoonan euron opettaja- ja ohjaajaresurssien määräaikaisesta rahoituksesta pysyvä. Elikkä nythän on vain sellaisia väliaikaisia rahoituksia tämä hallitus tehnyt, mutta kokoomus satsaisi nimenomaan opettajiin ja ohjaajiin, jotta sitä lähiopetusta pystytään antamaan. Ammatilliselle koulutukselle se olisi tuiki tärkeä.

Korotettaisiin opintotuen tuloarvoja 50 prosentilla, ja tehtäisiin pysyvä siitä korotuksesta.

Siinä oli muutamia tämmöisiä, joissa lähdetään nimenomaan siitä, että se koulupolku olisi mahdollisimman vahva, ja panostettaisiin siihen, että varmasti ne perustaidot tulisivat siellä perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa jo haltuun, jotta sitten se toisen asteen koulutus sujuisi helpommin ja paremmin ja me pääsisimme sitten jossain vaiheessa myöskin siihen, että korkeakoulututkinnon suorittaneita olisi se 50 prosenttia ikäluokasta, mitä nyt tällä hetkellä tavoitellaan.

Täällä kokoomuksen vaihtoehtobudjetissa on myös tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan rahoituspanoksia, mutta tärkeähän on aina se, että on vahva perustaso ja vahva perusta koulutuksella, ennen kuin voidaan tehdä hyvää tutkimusta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

17.49 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Jäi vielä kaksi asiaa sanomatta, ja toinen on tämä koulutus. Edustaja Kettunen omassa erinomisessa puheenvuorossaan nosti esille tämän alueellisen koulutuksen merkityksen, ja olen huolestuneena seurannut esimerkiksi kokoomuksen puheenvuoroja siitä, miten koulutusta pitäisi keskittää. Meillä on tänä päivänä aivan krooninen työvoimapula osaavista käsistä ympäri Suomea.

Kun katsotte vaikka ihan ilman tunteita, mistä Suomen vientiteollisuuden tuotteet tulevat, niin jossakin Kemin seudulla, minne nyt uusi Metsä Groupin biotuotetehdas nousee, on kaivosta, siellä on metallitehtaita ja vaikka mitä, ja lähes 10 prosenttia Suomen vientituloista tulee yhdestä paikasta, siltä pieneltä alueelta Perämeren pohjukasta. Samoin mo-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

nelta muulta paikkakunnalta Suomessa, jotka eivät ole täällä etelässä, tulee valtava määrä vientituloja. Ties kuinkahan moni kansanedustaja tietää, että esimerkiksi Outokummussa Pohjois-Karjalassa on Mintec, huippuluokan kaivoslaboratorio, jossa tutkitaan erilaisia metalleja ja tehdään koerikastuksia tulevia kaivoksia varten — aivan huipputekniikkaa, ja monikaan siitä tässäkin talossa ei tiedä mitään. Eli monella paikkakunnalla on huippuosaamista, ja Suomen valtion ja Suomen eduskunnan tehtävänä on pitää huoli siitä, että koulutuspaikkoja on joka puolella Suomea. Meillä on huutava pula tekevästä, osaavista käsitä.

Ymmärrän toki, että pitää olla maistereita ja pitää olla varmaan tohtoreitakin, mutta kun meillä koulutetaan valtava määrä maistereita työttömyyskortistoon, kun ei ole sopivia töitä heille, niin toivoisin, että huomattaisiin joskus myös ammatillisen koulutuksen tarve. Meillä on huutava pula rekkakuskeista, monitoimikonekuskeista, sairaanhoitajista, lähihoitajista, kaupan myyjistä ja vaikka mistä. Luettelo on vaikka kuinka pitkä. Sinne pitää saada työvoimapulan hellittämiseksi uutta, tervettä, nuorta työvoimaa. On ihan hyvä asia, että eläkkeelle jääneet ihmiset paikkaavat tätä tilannetta sillä, että vielä eläköitymisen jälkeen menevät tekemään jonkun verran töitä — erittäin arvokasta, hienoa työtä.

Mutta se, mikä tässä on puute, että kun meillä puhutaan isolla metelillä siitä, että työvoimapulan vuoksi Suomeen pitää saada tekevää työvoimaa niin, että ulkomailta muuttaa tänne ihmisiä, ja varmaan jonkun verran sitäkin tarvitaan, niin kannattaisi muistaa, että meillä on 200 000 työtöntä. Meidän pitäisi Suomessa ottaa semmoiset ryhtitalkoot, että mennään kaikki töihin niin paljon kuin ikinä pystytään, ja jos ei sitten se työkyky ole paras mahdollinen, niin tuettakoon hänen pyrkimyksiään, että hän pikkuhiljaa pääsee työn syrjään kiinni. Työttömyyskortistossa oleminen ei saa olla koskaan se lopullinen vaihtoehto.

Lopuksi, arvoisa puhemies, vielä se, että kun meillä puhutaan uusista työmahdollisuuksista, niin ne tulevat edelleen esimerkiksi metsäteollisuuden ja metsätalouden kautta. Jos se homma ei tässä maassa pelaa, niin meillä menee satojatuhansia työpaikkoja pimeäksi. Sama koskee ruoantuotantoa, maataloutta. Nämä on pidettävä kunnossa, ja olemme silloin aika vahvalla pohjalla.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

17.52 **Sanni Grahn-Laasonen kok:** Arvoisa puhemies! Se on totta tosiaan näin, että meiltä Suomesta puuttuu työvoimaa ja osaavasta työvoimasta alkaa olla pulaa koko maassa. Miten tätä kysymystä sitten ratkaistaan, niin Suomessahan on hyvin saavutettavissa oleva koulutus, ja siihen panostamme kansainvälisestäikin vertaillen hyvin, mutta ongelma on se, että tässä hallituksenkin koulutuspolitiikassa on niin paljon määräaikaisten panostusten varassa, esimerkiksi ammatillisessa koulutuksessa käytännössä kokonaan. Kokoomuksen vaihtoehtobudjetissa nämä resurssit pyritään tekemään pysyviksi ja tehdäänkin pysyviksi, jolloin sitten pystytään myös pitkällä tähtäimellä kehittämään sitä koulutuksen laatua.

Tähän itse asiassa ajattelin omassa puheenvuorossani puuttua: Toin jo aiemmin esille talouden isoa kuvaa, mutta kasvun rakentamisen eväät Suomessa kyllä tulevat korkeatasoisesta, laadukkaasta tutkimuksesta ja tki-toiminnasta. Kun katsoo tulevien vuosien kehystä hallituksen politiikan seurauksena, niin meillä esimerkiksi huippututkimuksesta, siis siitä kaikkein korkeatasoisimmasta perustutkimuksesta, jota Suomen Akatemian kautta kanavoidaan tutkijoille, leikkautuu todella merkittäviä määriä, puhutaan sadan miljoonan eu-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

ron tasosta. Tässä kokoomuksen vaihtoehtobudjetissa suunta on aivan toinen, eli me nostaisimme 200 miljoonalla eurolla tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta ja sen lisäksi pääomittaisimme yliopistoja. Lisäksi sitten vielä kannustaisimme ja rohkaisimme yrityksiä tki-toimintaan tki-verovähennyksen kautta. Se pitäisi toteuttaa laajana verovähennyksenä ja pitkäjänteisesti pysyvänä selkeänä mallina, jolloin se johtaisi sitten siihen, että myöskin yritykset näkevät Suomen houkuttelevana maana tehdä korkeatasoista innovaatiotoimintaa.

Vielä tästä talouden ison kuvan kokonaisuudesta: Meillä on kokoomuksen kestävässä vaihtoehdossa pystytty rakentamaan Suomelle sellainen polku, jossa 2,5 miljardia vähemmän otetaan velkaa ja tähän edustaja Hoskosenkin esille nostamaan työttömyyteen löydetään ratkaisuja, eli yli 100 000 ihmistä saisi työpaikan meidän politiikkamme seurauksena. Me esitämme työn verotuksen merkittävää keventämistä, mikä kannustaisi työntekoon ja rohkaisisi ottamaan vastaan myöskin lisätöitä ja sitä kautta saamaan lisätuloja, ja sitten ihmisten arki paranee, kun on siinä hiukan enemmän väljyyttä ja saa niistä omista, itse tienatuista rahoista päättää laajemmin.

Tälle velkavuoren kasvattamiselle, mitä hallitus nyt on tehnyt, on olemassa vaihtoehto, ja toivon, että aidosti otetaan tarkasteluun tämä kokoomuksen kestävä tulevaisuuden vaihtoehtobudjetti. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Risikko, olkaa hyvä.

17.55 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Kun edustaja Hoskonen on täällä — pidän edustaja Hoskosta yhtenä rehellisimpänä, suorasanaisimpana ja selkärankaisimpana keskustapuolueen edustajana — niin sanonpa nyt kuitenkin tämän teille, että teillä on pikkusen nyt väärää tietoa siitä, mitä kokoomus ajattelee koulutuspolitiikasta. Mehän haluamme nimenomaan sitä, että työvoimaa on eri puolilla Suomea, totta kai, katsoa, minkälaista osaamista siellä tarvitaan, ja pyrkiä esimerkiksi jatkuvan oppimisen järjestelmään ja nimenomaan pitkäkestoisella rahoituksella eikä niin, että siellä on vain muutamaksi vuodeksi tai yhdeksi vuodeksi annettu opettajaresursseja. Mihinkäs ne opettajat sitten laitetaan? Ja sitä paitsi sittenhän ne opiskelijatkin jäävät heitteille.

Aloituspaikkoja tarvitaan eri puolille Suomea, mutta totuus on se, että kaikkialla ei kannata kouluttaa kaikkia koulutusammattaja. Jotkut koulutusammatit vain yksinkertaisesti... Se koulutus vie valtavasti resursseja. Tarvitaan esimerkiksi teknologiaa, ja pitää ne fasilitteetit luoda. Ei niitä pysty rakentamaan joka ikiseen opinahjoon, mitä Suomessa on. Eli pitää myös keskittyä ja profiloitua joihinkin koulutusammatteihin kouluttamiseen. Sillä pidetään sitä laatua yllä.

Ja sitten se, että tämä hallitushan on henkselit paukkuen kertonut, kuinka nyt annetaan aloituspaikkoja. Kuinka ollakaan, nehan ovat ihan halpuutettuja aloituspaikkoja. Ensiksi, niillä ei kouluteta sitä koko koulutusaikaa. Yliopistossa saattaa mennä 6—7 vuotta, ja jos rahat loppuvat sillä koulutusohjelmalla viiden vuoden jälkeen, niin mistä sinä otat ne rahat, kun sillä opiskelijalla kestääkin kauemman aikaa? Ja sitten kun annetaan vain halpoja paikkoja, niin sitten esimerkiksi lääkärin koulutuksessa, eläinlääkärin koulutuksessa, jotka ovat yksiä kalliimpia koulutuksia, nämä yliopistot, vaikka ne tarvitsisivat lääkärin aloituspaikkoja Helsingissä, eivät pysty laittamaan niitä aloituspaikkoja auki, kun rahaa on liian vähän.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

On turhaa sanoa, kuinka hienosti jaetaan näitä aloituspaikkoja, jos ne halpuutetaan ja sitä laatua ei pystytä pitämään. Kokoomukselle on ollut tärkeää laatu ja vaikuttavuus ja se, että me saadaan nimenomaan esimerkiksi sellaista ainesta tähän yhteiskuntaan ja sellaista työntekijäainesta, joka sitten kykenee myöskin Suomen kasvua edistämään — ja eräällä lailla myöskin omaan elämäänsä tuomaan sitä vaikuttavuutta. Ei kaikki koulutus ole ai-noastaan välineellistä, vaan se on myös itseisarvo. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

17.58 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Täällä salissa on tuolta salin toiselta laidalta, tuolta vihervasemmistohallituksen suunnasta, hyvin useasti tänään sanottu, mikä sinänsä pitää paikkansa, että perussuomalaisten talousarviossa valtio velkaantuisi vain 47 miljoonaa euroa vähemmän. Tämä kyllä pitää paikkansa. Sitten he ovat siinä samalla peräänkuuluttaneet, että olemme kritisoineet sitä, että valtio velkaantuu, ja pitäneet tuota 47:ää miljoonaa alimitoitettuna meidän puheisiimme nähden. Mutta tässä hallituspuolueiden johdolla muun muassa elvytyspaketti neuvoteltiin, ja jos oikein muistan niitä lukuja, niin se oli suuruusluokaltaan Suomen osalta noin 7 miljardia euroa, ja siitä meille takaisin tulee noin 2 miljardia euroa. Tähän me perussuomalaiset emme olisi kyllä lähteneet mukaan. Kuitenkin tämä meidän vaihtoehtobudjettimme on 47 miljoonaa euroa vähemmän velkaa valtiolle, ja yritämme verohelpotuksilla, muun muassa polttoaineverohelpotuksilla, parantaa suomalaisten ihmisten ostovoimaa ja kykyä ja mahdollisuutta kulkea työssä ehkä vähän pidemmänkin matkan päässä ja myös sitä, että heille jäisi enemmän käteen rahaa.

Täällä on suuresti arvostamani keskustan edustaja Hoskonen paikalla. Muistanko oikein nämä luvut tästä elvytyspaketista? Muistan, että te ette itse ainakaan siitä kovin pitänyt. — Tämä on nyt mielestäni semmoinen asia, mikä tässä salissa on haluttu vallan unoh-taa, että Euroopan unionin elvytyspakettiin tämä hallitus, ja hallituksen johdolla valtio, työnsi suin päin tuollaisen summan velkarahaa. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Vestman, olkaa hyvä.

18.01 **Heikki Vestman kok:** Arvoisa puhemies! Veronmaksajien piikki on auki. Vasemmistohallitus ottaa siitä häpeilemättä kaiken irti. Bileet vain jatkuvat suomalaisten työntekijöiden ja yrittäjien rahoilla. Velkavuori lastemme edessä kasvaa, kun julkista sektoria paisutetaan. Työttömyyteen ja näköalattomuuteen hallituksella ei ole ratkaisuja.

Hallituksen sosialismille on vaihtoehto, kokoomuksen vaihtoehto: vähemmän veroja, vähemmän velkaa, vähemmän valtiokeskeisyyttä. Me luotamme siihen, että ihminen itse tietää parhaiten, miten hänen omat rahansa tulee käyttää.

Arvoisa puhemies! Kokoomus haluaa 800 miljoonan euron kevennykset työn verotukseen. Tämä on kokoomukselta selkeä valinta. Ihmisten rahat kuuluvat ensisijaisesti heille itselleen. Jokainen suomalainen palkansaaja on ansainnut nykyistä suuremman osan oman työnsä hedelmistä. Ankaran työn verotuksen vuoksi omalla työllä vaurastuminen on valtaosalle palkansaajista kohtuuttoman vaikeaa. 100 euron palkankorotuksesta tai lisäansiesta jää isolle osalle suomalaisista käteen vain 50 euroa. Progressio iskee jo mediaanituloilla. 2 800 euron kuukausipalkkaa saava hoitaja maksaa tienaamastaan lisäeurosta veroja yli 48 senttiä. Hän siis saa pitää itsellään noin 52 senttiä työllään ansaitsemastaan eurosta. Tämä on kohtuutonta. Yli kolmanneksella suomalaisista, kuten opettajilla ja insinööreillä, yli

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

puolet ansaitusta eurosta menee veroihin ja maksuihin. Korkeimmillaan progressio on niin tolkuton, että tienatusta lisäeurosta saa pitää itsellään alle 40 senttiä. Tämä on jo sietämätöntä.

Arvoisa puhemies! Ankara työn verotus on Suomea riivaava rakenteellinen ongelma. Suomi on työn verotuksessa ja varsinkin sen progressiivisuudessa OECD-maiden kärkikastia. OECD suosittaakin Suomea laskemaan työn veroa. Veronmaksajain Keskusliiton vertailun mukaan keskipalkkaisen suomalaisen palkansaajan marginaaliveroprosentti on Pohjoismaiden suurin. Nämä kärkisijat ovat Suomelle häpeäksi.

Kuten valtiovarainministeriökin tunnustaa, työn verotus on haitallisin vero talouskasvun kannalta. Veronkevennykset lisäävät siten taloudellista aktiivisuutta ja työn kannattavuutta. Sitä, mitä verotetaan vähemmän, saadaan enemmän. Vähemmän verotaakkaa työlle tarkoittaa enemmän työtä ja enemmän työpaikkoja.

Taloutta piristävien eli dynaamisten vaikutusten johdosta esittämiemme veronkevennysten itserahoittavuusaste on lyhyellä aikavälillä varovasti arvioiden noin 20 prosenttia. Suomalaisten ekonomistien keskimääräinen arvio on, että veronalennukset rahoittavat itsensä jopa puoliksi pitkällä aikajänteellä. Talouden ja toimeliaisuuden buustin vuoksi kokoomuksen esittämät veronalennukset olisivat olleet myös erinomaista elvytystä korona-kriisiin. Suomen Pankin mukaan veroelvytyksen talouskasvua kiihdyttävä vaikutus on pitkäaikaisempi kuin hallituksen veronmaksajien rahoja törsäävät menolisäykset.

Ruotsin demarit toteuttivat sikäläisen keskustan ja liberaalipuolueen vaatimuksesta mittavat veronkevennykset, jotka jatkuvat akuutin kriisin jälkeenkin. Suomen keskusta ja RKP eivät valitettavasti kyenneet samaan.

Arvoisa puhemies! Suomalaisessa verokeskustelussa unohtuu jatkuvasti se tosiasia, että verotus on aina pakkovaltaa. Julkinen valta ottaa väkisin rahaa pois ihmisiltä. Korjattakoon siksi yksi asia: Se, että kokoomus esittää 800 miljoonaa euroa vähemmän työn veroja, ei itse asiassa tarkoita, että me antaisimme 800 miljoonaa euroa suomalaisille palkansaajille, ei, vaikka he esityksemme myötä enemmän käteen saisivatkin. Veronkevennykset tarkoittavat, että me ottaisimme heiltä 800 miljoonaa euroa vähemmän kuin valtiovarainministeri Saarikko ottaa. Kysehän on palkansaajien rahoista, ei valtion rahoista.

Arvoisa puhemies! Vihreät kutsuivat kokoomuksen vaatimia veronkevennyksiä tulonsiirroiksi hyväosaisille — absurdi näkemys. Aivan kuin suomalaisten rahat olisi vasemmiston mielestä jo lähtökohtana 100 prosentin veroasteella sosialisoitu valtiolle, joka sitten hyvää hyvyttään päättää antaa osan ihmisille itselleen. Itse asiassa perusteluvollisuus veronkevennyksistä ei edes ole meillä, [Puhemies koputtaa] jotka niitä esitämme. Perusteluvollisuus on niillä, jotka veronkevennyksiä vastustavat. [Puhemies: Aika!] Perusteluvollisuus on vasemmistohallituksella ja valtiovarainministeri Saarikolla. Hehän eivät halua suomalaisten saavan pitää nykyistä suurempaa osuutta omista rahoistaan. [Puhemies huomauttaa ajasta] He haluavat, että Suomi jatkaa kohtuuttoman verotuksen maana.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

18.07 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa puhemies! Edustaja Mäenpään luvut olivat suuruusluokaltaan oikein. Voin sanoa, että kun näitä elvytysrahoja on jaettu, olen sitä ihmetellyt aina, että Euroopan unioni kokeilee omia rajojaan rikkomalla perussopimuksiaan ja sit-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

ten maksattamalla toisilla toisten kuluja, mikä on täysin vastoin EU:n sääntöjä, ja se on hyvin murheellista.

Olen erittäin surullinen myös siitä, että Suomen metsätalouden tila on viety näin kuilun partaalle, elikkä Suomen metsätalouden tilanne on nyt altistettu sille keskustelulle, mikä voi johtaa siihen, että Suomen metsäteollisuus on pikkuhiljaa hiipuva ala. Se tulee nimenomaan EU-sääntelystä, vaikka liittymissopimuksessa sanottiin, että metsäpolitiikka, veropolitiikka ja sosiaalipolitiikka ovat kansallisessa päätöksenteossa, meidän omalla vastuullamme. Niitä ei liittymissopimuksessa edes mainita mutta nyt ne on otettu, ja tämä vaikuttaa, arvoisa puhemies asiaan. Edustaja Paula Risikko, jota suuresti arvostan, ymmärtää tämän koulutuksen tärkeyden jo pelkästään oman ammattitaustansa takia, ja toivoisin, että tässä maassa kun koulutuspaikkoja jaetaan... Otan yhden esimerkin vain Joensuusta. Kun Joensuun ammattikorkeakoulu haki oikeutta englanninkielisen tutkinnonanto-oikeuden saamiseksi, niin se herätti aika monella taholla vastustusta. Kannattaa muistaa, että esimerkiksi Joensuussa on monia, monia kansainvälistä huippuvientiä harjoittavia yrityksiä, ja jos koulutuspaikat järjestetään myös Joensuuhun nimenomaan englanninkielisiä tutkintoja varten, niin se varmasti turvaa sen, että Joensuussa vielä edelleen tulevinakin vuosina näitä yrityksiä kehitetään ja he saavat osaavaa työvoimaa sieltä paikkakunnalta, mikä on sen paikkakunnan kehittymisen kannalta aivan välttämätöntä.

Toivon, että tässä oppositio ja nykyinen hallitus löytävät toisensa, niin että saadaan koulutuspaikkoja myös sellaisille paikkakunnille, joilla on nousevaa teollisuutta, eikä tapeta sitä alkua siihen, että ihmiset eivät halua muuttaa paikkakunnalta toiselle kovin helposti, vaan tehdään tämä helpotus sitä kautta, että nuoria koulutetaan siellä paikkakunnalla, jolloin työpaikkakin löytyy siitä läheltä. Ei se ole synti, jos on kotiseurakas ihminen. Minä näen sen mieluummin mahdollisuutena.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Vestman, olkaa hyvä.

18.09 **Heikki Vestman kok:** Arvoisa puhemies! Tulin puhumaan nämä kaksi kappaletta loppuun, jotka tuossa jäivät puhumatta äsken, kun puhe keskeytyi:

Vaikka veronkevennykset eivät hyödyttäisi valtiota yhtään, ne pitäisi tehdä silti. Ne nimittäin vuorenvarmasti hyödyttävät yksityistä taloutta. Ne eivät paisuta julkista sektoria, ne paisuttavat yksityistä sektoria.

Suomalaisen tehtävä ei ole toimia julkisen sektorin lypsylehmänä, josta pyritään ottamaan maksimaalinen verohyöty irti. Suomalaisen yksilöiden taloudellinen hyvinvointi ja vauraus ovat tavoiteltavia asioita sinällään. Näiden pitäisi olla valtiolle tärkeimpiä tavoiteltavia asioita.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Totean, että pidän kiinni siitä, mitä on yhdessä sovittu puhemiesneuvostossa kaikkien ryhmien puheenjohtajien toimesta, eli siitä, että meillä on tietyt suositellut puheenvuoroajat, ja niitten lisäksi jos haluaa puhua, niin pyytää uuden puheenvuoron. Minusta se on oikeudenmukaista kaikkia niitä kohtaan, jotka odottavat omaa puheenvuoroansa täällä salissa.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

11. Keskustelualoite kokoomuksen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjetista vuodelle 2022

Keskustelualoite KA 10/2021 vp

Keskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Päiväjärjestyksen 11. asiana on kokoomuksen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjetti. — Avaan keskustelun. — Edustaja Vestman, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.10 **Heikki Vestman kok:** Arvoisa puhemies! Haluan vielä tuoda kokoomuksen vaihtoehdosta esille sen, että me erotamme vahvan valtion ja suuren valtion toisistaan. Vahva valtio tarkoittaa muun muassa sitä, että valtio kykenee pitämään huolta kansalaistensa turvallisuudesta, ja tästä syystä kokoomus esittää omassa vaihtoehdossaan merkittäviä ja tärkeitä satsauksia turvallisuuteen ja oikeusvaltioon.

Ruotsi on valitettava esimerkki siitä, mitä käy, jos vahvan valtion annetaan murentua. Viime kädessä se paitsi johtaa merkittäviin turvallisuusuhkiin myös haittaa taloutta.

On oleellisen tärkeää, että Suomen turvallisuusviranomaisten resursseille saadaan pitkäjänteinen rahoitus, kuten kokoomus vaihtoehdossaan esittää. Muun muassa poliisin määrärahat ovat sellainen asia, josta vuosi toisensa jälkeen käydään keskustelua, ja niitä puutteita paikkaillaan lisätalousarvioilla. Pidän merkittävänä sitä, että Suomi ei kykene tällaista kansalaisten turvallisuuden kannalta oleellista asiaa korjaamaan ja huolehtimaan siitä turvallisuuslupauksesta, jonka eduskuntapuolueet ovat yhdessä antaneet poliisien määrän kasvattamisesta — sitä ei ole haluttu lunastaa. Tässä tosiaan kokoomuksen vaihtoehto on hyvin vahva.

Haluan kiinnittää huomiota myös siihen, että esitämme vaihtoehdossamme kiristyksiä Suomen turvapaikkajärjestelmään. Haluamme edesauttaa sitä, että kotoutuminen on tehokasta, muun muassa sitä kautta, että pysyvän oleskelun ehdoksi asetetaan riittävä kielitaito sekä se, että on historia työmarkkinoilla tai opiskelun parissa Suomessa. Tämä on erittäin tärkeää sen kannalta, että Suomen maahanmuutto on kestävä. Maahanmuuton tulee olla valikoivaa, mikä tarkoittaa sitä, että samaan aikaan, kun pidetään huolta siitä, että humanitaarinen maahanmuuton linja on jämäkkä, huolehditaan siitä, että työperäinen maahanmuutto Suomeen toimii ja muun muassa käsittelyajat pidetään kohtuullisina. Tätäkin kokoomus haluaa turvata ja huolehtia siitä, että yritykset saavat osaavaa työvoimaa silloin, kun sille on tarve.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen poissa. — Edustaja Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

18.13 **Sanni Grahn-Laasonen kok:** Arvoisa puhemies! Edustaja Vestman kuvasi hyvin sen kokonaisen ajattelutavan eron, joka leimaa vasemmistohallitusta ja toisaalta kokoomuksen oppositiopolitiikkaa. Sen voisi oikeastaan kiteyttää niin, että on valittavana, kumpi tie halutaan kulkea: valtiokeskeinen Suomi vai enemmän ihmiskeskeinen Suomi. Halutaanko valita niin kuin vasemmistohallitus kireää ja lannistavaa verotusta ja paisuvaa julkista sektoria ja velkaa, valtiokapitalismia ja näköalattomuutta, vai ihmiskeskeisempi Suo-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

mi, jossa ahkeruudesta palkitaan ja yrittäjyyteen kannustetaan, on enemmän tilaa toteuttaa itseään, reilua kilpailua ja toimivia markkinoita, hyvinvointipalvelut turvataan niin, että ihminen saa aidosti avun silloin, kun sitä tarvitsee, panostetaan sivistykseen ja lisätään uskoa tulevaisuuteen?

Jos kokoomus saisi päättää, niin olisi moni asia toisin.

Menokehyykset asetettaisiin vastuulliselle tasolle ja niistä pidettäisiin kiinni. Se on selvä, että pandemiaoloissa joudutaan ottamaan velkaa, mutta sitten kun ollaan, niin kuin nyt, noususuhdanteessa, niin on ilmiselvää, että siinä tilanteessa pitää hillitä velkaantumista.

Verotusta ei kiristettäisi eikä suunniteltaisi uusia maakuntaveroja.

Koulutukseen panostettaisiin tässä meidän vaihtoehdossamme. Vaikka se on hyvin talouskurin ja vastuullisen talouspolitiikan linjan mukainen, siinä valintoja tekemällä pystytään panostamaan enemmän koulutukseen.

Ilmastopolitiikka hoidettaisiin vastuullisesti, kustannustehokkaasti, kansainvälisiä ratkaisuja ja eurooppalaista yhteistä ilmastopolitiikkaa painottaen.

Ja ennen kaikkea jokaista eteen tulevaa ongelmaa ei ratkaistaisi aina uudella velalla.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos. — Edustaja Risikko, olkaa hyvä.

18.15 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Minä olen kuunnellut tämän päivän aikana näitä vaihtoehtobudjetteja ja yleensä sitten tietenkin verrannut niitä tämän nykyhallituksen toimintaan. Tietysti kun en nyt ihan mikään eilisen teeren poika olekaan, niin edelleen on vahvistunut se käsitys, mikä ero on kokoomuksella verrattuna muihin puolueisiin. Kyllä kokoomus antaa ongen, mutta muut antavat kalan, ja siinä on se ongelman ydin tässä yhteiskunnassa. Sen lisäksi, että on nimenomaan se ongen antaminen — uskotaan yksilön mahdollisuuksiin, mahdollisuuksiin siitä, että hän todella voi tehdä valintoja, hän saa tehdä valintoja, hänellä on oikeuksia — hänellä on myöskin velvollisuuksia. Ja meillä on nimenomaan sellainen yhteiskunta, jossa kannustetaan ja jossa nimenomaan sillä työllä on merkitystä. Työ on parasta sosiaaliturvaa, ja sillä me saadaan myöskin tämä kestävä talous pyörimään.

Sen lisäksi me pidetään huolta niistä henkilöistä, jotka eivät kykene itse huolehtimaan, esimerkiksi eivät pysty tekemään työtä monesta eri syystä, ovat jo työuransa tehneet. Me rakennamme sen turvaverkon myöskin heille. Yritämme auttaa heitäkin, esimerkiksi nuoria syrjäytyneitä ihmisiä, niin että he pääsisivät jaloilleen ja elämästä kiinni. Mutta me ymmärrämme oikein hyvin, että pelkällä politiikalla ja rahallahan me ei nyt ratkaista tätä asiaa, sekin pitää muistaa, ja siitä syystä meillä pitää olla myöskin asenne kohdallaan.

Kokoomuksessa yhdistyy se, että me mietimme, miten me käytämme rahamme, ja sen lisäksi on asenne kohdallansa. Siitä syystä olen kyllä todella iloinen, että meillä on tehtynä tämä vaihtoehtobudjetti, ollaan saatu kertoa tämän päivän aikana hieman, mitä kokoomus on, mihin kokoomus pyrkii. Olen ylpeä siitä, että tällainen mahdollisuus on tänään ollut, ja olen ylpeä kokoomuksesta.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.

[Keskustelu asiasta sallittiin myös päiväjärjestyksen 10. asiakohdassa]

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

12. Keskustelualoite kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjetista vuodelle 2022

Keskustelualoite KA 11/2021 vp

Keskustelu

Asian käsittely päättyi.

[Keskustelu asiasta sallittiin päiväjärjestyksen 10. asiakohdassa]

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaisverolain 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaisverolain 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 145/2021 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 145/2021 vp

Hallituksen esitys HE 218/2021 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 26/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 218/2021 sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen hallituksen esitykseen HE 145/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

14. Hallituksen esitys eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 212/2021 vp

Lakialoite LA 79/2020 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 29/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 212/2021 vp sisältyvien 1.-5. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen LA 79/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 191/2021 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 15/2021 vp

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 15/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Avaan yleiskeskustelun. — Esittelypuheenvuoro, edustaja Risikko, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.19 Paula Risikko kok (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia. Lakia muutettaisiin siten, että Opetushallitukselle annettaisiin toimivalta poiketa tutkinnon perusteissa tilauskoulutuksessa tai Euroopan ulkopuolella järjestettävässä tutkintokoulutuksessa välttämättömitä osin muista kuin keskeisistä Suomen käytössä olevien tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista. Poikkeamiset liittyisivät Suomen lainsäädäntöön, kulttuuriin tai olosuhteisiin taikka vastaaviin Suomeen sidoksissa oleviin seikkoihin. Tutkinnon perusteisiin tehtävä poikkeus valmisteltaisiin yhteistyössä tutkintovientitoimikunnan kanssa. Tutkintovientitoimikunnan tehtävästä ja kokoonpanosta säädettäisiin laissa. Edellä tarkoitettua koulutusta järjestävän koulutuksenjärjestäjän tulisi hakea Opetushallitukselta lupa tutkinnon perusteissa tehdyn poikkeuksen soveltamiseen.

Lisäksi maksullista palvelutoimintaa koskevaa pykälää täsmennettäisiin siten, että koulutuksen järjestäjän olisi mahdollisuus järjestää maksullisena palvelutoimintona tutkintoja, tutkinnon osia, niihin valmistavaa koulutusta sekä valmentavaa koulutusta myös muille koulutuksenjärjestäjille kuin ammatillisen koulutuksen järjestäjille. Muutos vastaisi vaikiintunutta käytäntöä.

Tämä ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi vuoden alusta.

Valiokunnan yleisperusteluissa me kiinnitimme huomiota tutkinnon perusteita koskevaan poikkeamismahdollisuuteen kaiken kaikkiaan, lupamenettelyyn, me puhuimme ja kirjoitimme tänne mietintöön koulutusviennin kehittämisestä ja globaalista vastuusta ja siten myöskin koulutusviennin kokonaisselvityksestä. Elikkä valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että koulutusvientiä koskevaa sääntelyä on sisällytetty osaksi kansallista koulutusjärjestelmää koskevia säännöksiä. Toisin kuin julkisesti rahoitettu ja valvottu kansallinen koulutusjärjestelmämme, koulutusvienti on markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa. On tärkeää, että koulutusvientiä koskeva sääntely ei vaikuta kansalliseen koulutusjärjestelmään, jota ei ole kansallisella eikä EU-tasolla katsottu taloudelliseksi toiminnaksi.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä tehdä kokonaisselvitys koulutusviennin tilasta ja mahdollisuuksista sekä koulutusviennissä sovellettavaksi tulevasta lainsäädännön kokonaisuudesta ottaen huomioon yhtäältä koulutuksen julkinen tehtävä ja toisaalta sen taloudellinen toiminta.

Sitten me teimme tänne pykäliin muutoksia, joista tässä lyhyesti.

15 b §. Lupa soveltaa 15 a §:ssä tarkoitettuja tutkinnon perusteisiin tehtyjä poikkeuksia: Ehdotetusta pykälästä ei riittävän selkeästi käy ilmi luvan saaneen koulutuksenjärjestäjän velvollisuus noudattaa kaikkia perusteiden mukaisia poikkeuksia. Tämän korjaamiseksi valiokunta ehdottaa, että poikkeus-sana pykälän otsikossa ja 1 momentissa muutetaan monikkomuotoon, jolloin siitä ilmenee selkeämmin säännöksen tarkoitus kaikkien perusteiden mukaisten poikkeusten noudattamisvelvollisuudesta.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Valiokunta toteaa, että hallituksen esityksessä säännöksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan lupa myönnetään erikseen kutakin perustetta koskien, mutta tämä ei säännöksestä ilmene. Valiokunta ehdottaa, että pykälän 1 momenttia täydennetään niin, että siitä ilmenee selkeästi se, että lupa myönnetään perustekohtaisesti.

Valiokunta katsoo, että kun tutkinnon perusteista poikkeamista koskevan lupamenettelyn tarkoituksena on varmistua siitä, että koulutuksenjärjestäjällä on osaamista soveltaa perusteisiin tehtyjä poikkeuksia, tulee kyseinen vaatimus ilmetä myös säännöksestä. Säännösehdotuksesta tämä jää epäselväksi. Valiokunta ehdottaa täydennettäväksi 1 momenttia siten, että siitä ilmenee vaatimus siitä, että luvan myöntämisen ehtona on luvanhakijan riittävät edellytykset 15 a §:ssä tarkoitettujen poikkeusten soveltamiseen. Eli tehtiin pieni muutos tähän ja ihan yksimielisesti hyväksyttiin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelystä. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

18.23 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Elikkä nyt on käsittelyssä ammatillisen koulutuksen lain muuttaminen koskien koulutusvientiä. En oikein tiedä, mikä on opettajien rooli tässä sitten jatkossa. Näen siinä semmoisen pienen riskin. Ammatillisen opetuksen opettajien palkat ovat aika alhaiset tällä hetkellä — se johtuu niitten tuntimäärien supistamisesta, ja sillä tavalla kuukausiansio on aika alhainen — ja enää se ammatillisen opettajan rooli ei ole kauhean vetovoimainen. Nyt jos ajattelee tämmöistä koulutusvientiä, jonka minä näen positiivisena asiana — uskon, että on semmoisia valtioita, joihin koulutusta kannattaa viedä ja joissa ollaan valmiita maksamaan tästä, esimerkiksi Kazakstan voisi olla semmoinen maa — tässä on vain semmoinen pieni riski, että nämä hyvät ja taitavat, ammattitaitoiset opettajat lähtevät sitten tämän koulutusviennin kautta ulos ja jatkavat työtään siellä. Onko tässä pieni riski, että tapahtuu semmoista aivovuotoa ulkomaille meidän omien oppilaitosten kustannuksella? — Kiitoksia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 191/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

16. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lastensuojelulain 13 b §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 170/2021 vp
Valiokunnan mietintö StVM 34/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 170/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

17. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköntuotannon ja -kulutuksen välistä tasapainoa varmistavasta tehoreservistä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 199/2021 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 35/2021 vp

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 17. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 35/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Avaan yleiskeskustelun. — Edustaja Grahn-Laasonen, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.26 Sanni Grahn-Laasonen kok (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen talousvaliokunnan mietinnön 35/2021, joka käsittelee sähköntuotannon ja -kulutuksen välistä tasapainoa varmistavaa tehoreserviä. Tehoreservijärjestelmän tarkoituksena on sähkön toimitusvarmuuden tason turvaaminen sähkönkulutuksen huippujen ja merkittävien sähköntuotannon ja -tuotannon häiriöiden aikana. Tehoreserviyksikköjä voidaan ottaa käyttöön, jos markkinaehtoinen tarjonta ei riitä kattamaan sähkön kysyntää.

Esityksen tavoitteena on saattaa tehoreserviä koskeva lainsäädäntö vastaamaan sähkön sisämarkkinoita koskevan asetuksen vaatimuksia ja mahdollistaa tehoreservin käyttö myös jatkossa. Asetuksessa säädetään kapasiteettimekanismin käyttöönotosta ja järjestelmille asetettavista vaatimuksista, ja kansallinen sääntelyvara tässä asiassa on rajallinen.

Talousvaliokunta pitää hallituksen esityksessä ehdotettua sääntelyä perusteltuna ja puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä yksimielisesti yksityiskohtaisissa perusteluissa selvitetyn täsmällisimmän muutoksen, joita siis valiokunta joutui tässä käsittelyssä tekemään useita.

Koska tämä asia on sinänsä ajankohtainen tällä hetkellä, niin valiokunta näiden muutosten lisäksi ja tämän lainsäädännön läpiviemisen ja käsittelyn lisäksi otti kantaa myöskin tehoreservijärjestelmän jatkokehittämiseen. Asiantuntijakuulemisissa on tuotu esille näkemyksiä tehoreservijärjestelmän tulevista kehittämistarpeista. Tämän hallituksen esityksen lähtökohdaksi on, että tehoreservin korotettu käyttövalmius rajataan jatkossakin talvikausille. Energiamurros korostaa tehoreservin merkitystä resurssien riittävyyden varmistajana. On esitetty arvioita siitä, että huoltovarmuusnäkökulmasta tehoreservin tulisi olla käytössä ympäri vuoden 12 tunnin valmiudessa. Sääriippuvaisen tuotannon lisääntyessä talousvaliokunta katsoo tarpeelliseksi selvittää erilaisia vaihtoehtoja tuotannon turvaamisesta ympärivuotisesti kaikissa tilanteissa.

Samalla tuotantorakenteen muutos tulisi ottaa huomioon selkeämmin lainsäädännössä ja kansallisessa riittävyyden arvioinnissa. Sääntökykyiset sähkön lauhde- ja vastapainetuotannot ovat voimakkaasti korvautumassa heikomman sääntökyvyn tuuli- ja ydinvoimalla. Kivihiilen ja polttoturpeen poistuminen energiantuotantopaletista vahvistaa tätä ilmiötä. Tämä voi lisätä vakavien häiriötilanteiden riskiä ennen kuin energiavarastoinnin ja akkuteknologian kehittyminen ehtivät tuoda ratkaisuja tehoreservikäytänteisiin.

Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisissa on tuotu esille myös, että tehoreservin kustannuksia olisi perusteltua kohdistaa myöskin sähköntuottajille. Asiaa koskevan lain 12 §:ää ei ole tässä yhteydessä ehdotettu muutettavaksi. Talousvaliokunta yhtyy arvioon siitä, että tehoreservi turvaa sähkönsaantia ennen kaikkea loppukäyttäjille, jolloin maksujen kohdistaminen kulutukselle on tätä kautta perusteltua. Mikäli tehoreserviä aktivoitaisiin, tasepoikkeamista jouduttaisiin maksamaan erittäin korkea hinta. Jos poikkeama johdusi tuotannosta, kohdistuisi kustannus joka tapauksessa näille toimijoille. Talousvalio-

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

kunta pitää kuitenkin tärkeänä arvioida myös tehoreservin kustannusten kohdistumista järjestelmää jatkossa kehitettäessä.

Talousvaliokunta korostaa tässä mietinnössä, että nyt esitetyt tehoreservijärjestelmän muutokset ovat taustalla olevan EU-sääntelyn vaatimuksiin perustuvia välttämättömiä muutoksia. Samalla talousvaliokunta pitää tärkeänä arvioida jatkossa järjestelmän laajempia kehittämistarpeita käynnissä oleva energiamurros ja EU:n sääntelyn asettamat reunaehdot huomioon ottaen. Tässä arvioinnissa tulee toimijoiden ja viranomaisten yhteistyössä arvioida yhteiskunnan kokonaisedun mukaista varautumista, nykyisen tehoreservimenetelyn mahdollisia laajempia uudistamistarpeita ja huoltovarmuusreservin kaltaisten valmiusjärjestelyjen tarvetta.

Tosiaan näissä yksityiskohtaisissa perusteluissa kuvataan muutokset, joita esitykseen yksimielisesti teimme. Näin ollen päätösehdotuksemme talousvaliokunnassa on, että eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen 199/2021 sisältyvän lakiehdotuksen. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelystä. — Edustaja Sankelo poissa. — Edustaja Vestman, olkaa hyvä.

18.30 Heikki Vestman kok: Arvoisa puhemies! Haluan kiittää talousvaliokunnan puheenjohtajaa erinomaisesta esittelystä ja talousvaliokuntaa tärkeästä työstä tehoreservilakiesityksen parissa. Tosiaan tämän esityksen tavoitteenahan on saattaa tehoreservilainsäädäntö vastaamaan EU:n sähkömarkkina-asetuksen vaatimuksiin ja mahdollistaa tehoreservin käyttö myös jatkossa. Lakiesitys ja valiokunnan mietintö ovat hyvin kannatettavia.

Kuten lähetekeskustelussa toin esille, tähän tehoreserviin liittyy merkittäviä kysymyksiä siitä, miten sitä pitäisi kehittää, ja olen erittäin tyytyväinen, että talousvaliokunta on näihin näkökohtiin mietinnössään kiinnittänyt huomiota. Nostin lähetekeskustelussa esille Huoltovarmuuskeskuksen kannan ja lausunnon, jossa Huoltovarmuuskeskus katsoi, että tehoreservia tulisi laajentaa siten, että se olisi käytössä ympäri vuoden. Tähän seikkaan nyt talousvaliokuntakin mietinnössään kiinnittää huomiota. Todella meidän sähkömarkkinajärjestelmän kehittyminen ja energian murros edellyttävät sitä, että tehoreservijärjestelmää arvioidaan ja sen tarvetta arvioidaan. Erityisesti siis sääriippuvaisen energiantuotannon osuuden kasvaessa tehoreservia tullaan todennäköisesti tarvitsemaan tulevaisuudessa myös muina vuodenaikoina kuin kovimmilla pakkasilla ja kulutuspiikin aikaan turvaamaan viime kädessä tehon riittävyys järjestelmässä.

Pidän tärkeänä myös sitä, että jatkotyössä arvioidaan tehoreservistä aiheutuvien kustannusten kohdentamista. Itse olen pohtinut sitä, onko tämä järjestelmä siinä mielessä oikeudenmukainen, että sellainen tuotantomuoto, josta aiheutuu järjestelmään erityisiä riskejä esimerkiksi sen sääriippuvuuden vuoksi, kuten tuulivoima, ei joudu kantamaan niitä kustannuksia, joita joudutaan järjestelmässä ottamaan mukaan tehoreservin kautta sen takia, että tämä tietty tuotantomuoto erityisen riskin aiheuttaa. Eli tällainen kustannusten oikeudenmukaiseen jakautumiseen liittyvä seikka on erittäin tärkeää ottaa huomioon, kun tehoreservijärjestelmää tulevaisuudessa kehitetään.

Kiitos vielä valiokunnalle erinomaisesta mietinnöstä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

18.33 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Tämä talousvaliokunnan mietintö on sinänsä hyvä — käsittelyssä on siis tehoreservistä annetun lain muuttaminen — ja edustaja Vestman kyllä ansiokkaasti otti äsken huomioon sen, mikä tässä järjestelmässä olisi oikeudenmukaista eri toimijoita kohtaan.

Juuri äsken katsoin Fingridiltä verkon tilaa: Suomeen tuodaan tällä hetkellä 3 250 megawattituntia sähköä, ja jos oikein muistan, Suomeen pystytään tuomaan 5 100 megawattituntia sähköä. No, me emme ole tällä hetkellä vielä kovin kovilla pakkasilla ja ehkä pystymme omaa tuotantoa varmasti lisäämään, ja sen takia on erittäin tärkeää, että nämä tehoreservit tavallansa lailla turvataan.

Mutta se, minkä haluaisin tässä nostaa esille tuosta tuulivoimasta, on se, mihin Vestman viittasi — tai ymmärsin näin — eli jos Suomeen rakennetaan tuulivoimala, joka tuottaa esimerkiksi 50 megawattia sähköä, niin sitten kun on semmoinen aika, ettei tuulekaan, niin okei, se vain ei tuota mitään. Sen takia tämän järjestelmän pitäisi olla niin, että sillä samalla toimijalla, joka tuottaa sen 50 megawattia tuulienergiaa, pitäisi olla tarjota jostakin muualta se 50 megawattia sille aikaa, kun tuulimylly ei tuota sitä energiaa. Se olisi oikeudenmukaista sillä tavalla, että tavallansa ne eri energiamuotojen tuottaman sähköenergian kustannusvaikutukset jakautuisivat tasaisesti tälle kilpailukentälle. Tämä pitäisi vain rakentaa näin, että tuulivoiman tuottajalla pitäisi olla tarjota sille aikaa, kun tuulimyllyt eivät pyöri, sama määrä energiaa tänne meidän yhteiseen sähköverkkoon.

Kiitoksia tästä talousvaliokunnan mietinnöstä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 199/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

18. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 158/2021 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 36/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 18. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 36/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Avaan yleiskeskustelun. — Edustaja Grahn-Laasonen, esittelypuheenvuoro.

Keskustelu

18.36 **Sanni Grahn-Laasonen kok** (esittelypuheenvuoro): Kiitän, arvoisa puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annettua lakia, ja tehtäväni on tosiaan esitellä talousvaliokunnan mietintö 36/2021.

Suomessa ylläpidetään tuontipolttoaineiden huoltovarmuusvarastoja tuontiin perustuvan energian saantihäiriöiden varalta ja kansainvälisten sopimusvelvoitteiden täyttämiseksi. Nykyinen laki tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista on säädetty aikana, jolloin

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

maakaasun maahantuonti oli yhden yhtiön monopoli ja kaasumarkkina kansallinen. Suomen kaasumarkkina avattiin kilpailulle vuoden 2020 alussa.

Esityksen tavoitteena on mukauttaa tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnin sääntely kaasumarkkinoiden avaamisen seurauksena tapahtuneeseen kehitykseen ja toimijoiden uusiin rooleihin kaasumarkkinoilla. Samalla pyritään varmistamaan, että velvoitevarastointilain mukainen huoltovarmuustavoite toteutuu edelleen maakaasun ja nesteytetyn maakaasun osalta. Sääntelyllä pyritään myös varmistamaan toimijoiden tasapuolinen kohtelu riippumatta ajankohdasta, jolloin toimija on tullut markkinoille, tai toiminnan laajuudesta.

Ehdotuksen mukaan varastointivelvoite kohdistettaisiin maakaasulaitoksiin ja maahan tuojien osuus varastointivelvoitteesta siirtyisi maakaasulaitoksille. Ehdotetulla muutoksella ei kuitenkaan ole arvioitu olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia maakaasulaitoksiin, vaikka se aiheuttaakin jonkin verran lisäkustannuksia joillekin aiemmin velvoitteen piiristä rajatuille toimijoille. Vähäinen kaasun vuosihankintamäärä ei enää vapauttisi maakaasun varastointivelvollisuudesta, ja maakaasulaitos määriteltäisiin ottaen huomioon maakaasumarkkinalaki. Samalla yhtenäistettäisiin teolliseen tuotantoon käytetyn tuontipolttoaineen huomioon ottaminen varastointivelvoitteessa, päivitetäisiin asetuksenantovaltuuksia ja tehostettaisiin muutoksenhakumenettelyä.

Talousvaliokunta pitää tarpeellisena ajantasaistaa voimassa olevaa sääntelyä vastamaan maakaasumarkkinoiden muutosta. Nykyisen maakaasun varastointivelvoitetta koskevan sääntelyn on arvioitu, on perusteltua sanoa, olevan vanhentunutta. Se ei tunnista kaikkia markkinarooleja ja asettaa myös samoissa markkinarooleissa toimivia osapuolia eriarvoiseen asemaan. Talousvaliokunta pitää ehdotettua sääntelyä perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetyin vähäisin täsmentävin muutoksin.

Ja vähän samaan henkeen kuin edellisessä esittelypuheenvuorossa kiinnitämme tässäkin huomiota tulevaisuudennäkymiin ja käynnissä olevaan laajaan energiamurrokseen. Talousvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että nyt ehdotetussa sääntelyssä ei ole vielä otettu huomioon energia-alalla käynnissä olevaa murrosta. Sen myötä myös velvoitevarastointiin kohdistuu jatkossa laajempia muutostarpeita kuin tässä yhteydessä on ehdotettu. Nyt ehdotetut muutokset koskevat vain fossiilisia tuontipolttoaineita, joiden käyttö ilmasto- ja kestävyystavoitteiden vuoksi vähenee merkittävästi jo kuluvan vuosikymmenen aikana, ja hienoa niin. Tältä kannalta myös tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnin tulevaisuuden vaihtoehtojen kattavampi selvitystarve on ajankohtainen huoltovarmuuden tason varmistamiseksi myös hiilineutraalissa Suomessa.

Näillä sanoilla, arvoisa puhemies, talousvaliokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 158/2021 sisältyvän lakiehdotuksen yksimielisenä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

18.40 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Tässä äskeisessä esityksessä kun puhuttiin tästä tuontipolttoaineiden varmuusvarastoinnista, siinä myös kerrottiin siitä, että tämä koskee nyt vain fossiilisia polttoaineita. Nyt kun Suomessa on ollut käynnissä tämä energia-alan murros, jossa Suomessa helposti varastoitavasta turpeesta on tämän punavihreän hallituksen toimesta haluttu eroon verotuspäätöksillä — toki siihen vaikuttavat myöskin nämä

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

kansainväliset sopimukset ja sieltä tulevat verot — niin tässä pakosta tulee kysymys siitä, minkälaiset varmuusvelvoitteet asetetaan tälle Venäjältä tuotavalle puuhakkeelle tai puumäärälle, joka käytetään Suomessa energiaksi. Tämä on erittäin tärkeää, ja näille toimijoille, jotka ulkomailta tuovat puuta tai puuhaketta Suomeen poltettavaksi energiana, pitää asettaa aivan samanlaiset varmuusvarastot siltä osin kuin sitä puuta pystytään varastoimaan. Puuhakkeen varastointihan on huomattavasti heikompaa, koska sitä ei voida kuivata kunnolla, tai jos se kuivataan kunnolla, niin sen hakkeen arvo nousee niin kalliiksi, että sitä ei voi enää polttoon käyttää. Mutta kun hiukan märkää puuta haketetaan, silloin sitä haketta ei pystytä varastoimaan niin pitkiä aikoja kuin turvetta.

Toivottavasti tämä asia saadaan pikaisesti myös hallituksen käsittelyyn ja vaaditaan näiltä ulkomaisilta toimijoilta myös tätä puuhakkeen varastointia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 158/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

19. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rekrytointitukikokeilusta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 160/2021 vp
Valiokunnan mietintö TyVM 16/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 19. asia. Käsittelyn pohjana on työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö TyVM 16/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu. — Edustaja Malm, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.42 **Niina Malm sd:** Arvoisa puhemies! Kyseessä on rekrytointituki, joka varmasti on kaikille tervetullut esitys siitä, että ensimmäisen työntekijän palkkaaminen helpottuu tulevaisuudessa, ja mukaan on saatu mahdutettua myös kalastus- ja maatalousyrittäjiä.

Tarkoituksena on kuitenkin tukea yleisesti työsopimuslain mukaisten työsuhteiden syntymistä, ja siksi myös ollaan keskusteltu paljon reunaehdoista ja siitä, millaisista työsuhteista on kyse, jotta voidaan myös taata se, että näissä työsuhteissa oikeasti työllistyy. Ongelmallistahan tässä on tietenkin se, että aina ovat mahdollisia nollatuntisopimukset. Sen takia lähtökohtaisesti toivoisinkin, että tästä laista myös tulevaisuudessa ajatellaan niin, että miniminä tulee olla 18 tuntia viikossa työtä ja 26 viikon ajalta, jotta emme törmää tulevaisuudessa näihin nollatuntisopimuksiin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Lundén, olkaa hyvä.

18.43 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Ihan tälleen lyhyesti tahdon kiittää valiokuntaa tästä hyvästä mietinnöstä. Itse toimin siviiliammattilani yrittäjänä ja

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

mietin sitä vain, ainoa kohta, mitä pohdin, että minä olen itse henkilökohtaisesti palkkatuella työllistännyt henkilön ja se byrokratia oli ihan valtava silloin, kun papereita vei sisään. Mutta minä toivon — itse asiassa minä en toivo, minä tiedän — että valiokunta on ottanut huomioon tässä asiassa sen, että byrokratia on varmaan suhtkoht hyvin hoidettu tässä asiassa.

Sen verran esittelijälle vielä tiedoksi, että sitä 26:ta viikkoa minä kyllä pohtisin mielesäni vielä — kuinka moni työnantaja sitoutuu 26 viikkoa ottamaan putkeen — mutta se on toinen juttu eikä kuulu tähän. Kiitos tästä loistavasta mietinnöstä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 160/2021 vp sisältyvien 1.—4. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

20. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2022 talousarvioesityksen (HE 146/2021 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 146/2021 vp
Hallituksen esitys HE 216/2021 vp
Talousarvioaloite TAA 1-429/2021 vp
Toimenpidealoite TPA 73/2021 vp

Lähetekeskustelu

Talousarvioaloitteet TAA 1-429/2021 vp lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

21. Lakialoite laiksi opintotukilain 17 ja 27 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 52/2021 vp Sari Essayah kd ym.

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin sivistysvaliokuntaan.

22. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta ja liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 226/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 22. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, liikenne- ja viestintävaliokunnan, sivistysvaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto. Asian käsittely keskeytettiin 30.11.2021 pidetyssä täysistunnossa. — Keskustelu jatkuu. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Keskustelu

18.45 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Meillä on käsittelyssä hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta ja liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta, ja mielestäni tätä koronapassikäytäntöä ei tule muuttaa, tai sanotaan, että sitä ei tule laajentaa, ja perustelen sitä seuraavasti:

Minulla on tässä puhelimesta koneella tehty käännös tiedejulkaisu The Lancetista 19. marraskuuta: ”Korkean covid-19-rokotusasteen odotettiin vähentävän sars-cov-2-tartuntaa väestössä vähentämällä mahdollisten tartuntalähteiden määrää ja vähentävän siten covid-19-taudin aiheuttamaa taakkaa. Viimeaikaiset tiedot osoittavat kuitenkin, että covid-19-rokotettujen henkilöiden epidemiologinen merkitys kasvaa. Yhdistyneessä kuningaskunnassa kuvattiin, että toissijaiset hyökkäykset täysin rokotetuille indeksitapaauksille altistuneiden kotitalouksien joukossa olivat samanlaisia kuin rokottamattomille indeksitapaauksille.” Täällä on altistuneiden prosenttiluvut 25 prosenttia rokotetuista ja 23 prosenttia rokottamattomista — nämä ovat lähes samankaltaiset.

Elikkä kun meillä kaikilla tässä salissa on tiedossa nyt se, että rokotetut voivat sairastua ja rokotetut voivat levittää tautia ja tämä muuttuu yhä enemmän rokotettujen sairaudeksi, niin sen takia ei tule tätä passin käyttöönottoa laajentaa. Täällä on lukuisia esimerkkejä eri maista, ja tämä kirjoitus oikeastansa päättyy siihen: ”Monet päättäjät olettavat, että rokotetut voidaan sulkea pois tartuntalähteenä. Vaikuttaa erittäin huolimattomalta jättää huomiotta rokotettu väestö mahdollisena ja merkityksellisenä tartunnanlähteenä päätettäessä kansanterveyden valvontatoimenpiteistä.” Tämän mielestäni tulisi hyvin ohjata meitä päättäjiä. Näillä perustein katson, että luen vielä uudelleen, mitä olen aikaisemmin edellisessä koronapassia koskevassa käsittelyssä nostanut esiin.

Hallituksen esityksessä olevat ehdotukset EU:n digitaalisen koronatodistuksen kansallisesta käytöstä ja laajentamisesta ovat mielestäni Suomen perustuslain ja yhdenvertaisuuslain vastaisia. Koronatodistuksen ja siihen liittyvien keinojen käyttöönotto asettaisi ihmiset eri asemaan terveydentilan ja ihmisten käyttämien tai käyttämättä jättämien terveydenhoidollisten toimenpiteiden mukaan. Hallituksen esitys siis asettaa niin sanotusta koronarokotteesta kieltäytyneet tai pidättäytyneet henkilöt eriarvoiseen asemaan.

Perustuslain 2 luku käsittelee perusoikeuksia, ja sen 6 § säätelee ihmisten yhdenvertaisuudesta. Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielenpiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Näin on säädetty Suomen perustuslain 2 luvun 7 §:ssä.

Arvoisa puhemies! Ja nyt, arvoisat kansanedustajat, kannattaa kuunnella: Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous on päätöslauselmassaan todennut, että kansalaisten tulee tietää, että niin sanotut koronarokotukset ovat vapaaehtoisia eikä ketään saa poliittisella, sosiaalisella tai muulla painostuksella pakottaa toimenpiteeseen, jos ei halua ottaa niin sanottua koronarokotetta. Ketään ei saa syrjiä niin sanotun koronarokotteen ottamatta jättämisestä. Jokaisella on vapaus ja omaehtoinen päätösvalta hankkia niin sanottu koronarokote tai olla hankkimatta sitä. Niin sanottu koronarokote on vapaaehtoinen terveydenhoidollinen toimenpide. Ihmisellä on oikeus ja vapaus päättää henkilökohtaisesti omaa terveyttään koskevista toimenpiteistä ja hoitomenetelmistä.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Arvoisat kansanedustajat! Lainsäätäjä ei voi asettaa vapaaehtoisen toimenpiteen perusteella ihmisiä eriarvoiseen asemaan, eikä se saa säätää lakiin keinoja, jotka mahdollistavat ihmisten syrjinnän vapaaehtoisen toimen käytön tai käyttämättä jättämisen perusteella. Vapaaehtoisesta toimesta kieltäytyminen ei ole hyväksyttävä peruste yhdenmukaisuuden loukkaamiseen ja eri asemaan asettamiseen. Yhdenvertaisuuslain 3 luvun 8 § säätaa seuraavasti: ”Ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakauksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen. Välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi tässä laissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.”

Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys on välillistä syrjintää yhdenvertaisuuslain mukaan. Hallituksen esityksessä olevat säädökset koronatodistuksen käyttöön otosta ja nyt tässä tapauksessa sen laajentamisesta tuovat yhteiskunnan toimijoiden käyttöön keinon välittömään ja välilliseen syrjintään.

Arvoisat kansanedustajat! Hallituksen esitys on törkeä välillinen syrjintätoimi, joka antaa [Puhemies koputtaa] mahdollisuuden ja ohjaa sekä kannustaa [Puhemies: Kiitos, aika!] niin välittömään kuin välilliseen syrjintään. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ledamot Löfström, var vänlig.

18.53 **Mats Löfström r:** Tack, ärade herr talman! Pandemin är tyvärr inte över. Det gäller att fortsätta hålla i, hålla ut och hålla huvudet kallt.

Förlängningen av nuvarande restriktioner och framför allt möjligheten till att införa begränsningar i de regioner där de är nödvändiga är motiverat. Det är frågan om en temporär ändring av smittskyddslagen, som nu föreslås att förlängas till den 30 juni. Riksdagen kommer granska om tidpunkten 30 juni är motiverad eller om den borde vara kortare — något som THL tidigare har föreslagit. Riksdagen har tidigare ansett att man inte vill att de temporära ändringarna i lagen är i kraft längre än kan motiveras, och att det därför är ändamålsenligt att regeringen, precis som man gör nu, kommer till riksdagen med förslag om att den ska förlängas då man ser att det är motiverat.

Ingen visste med säkerhet för en månad sedan hur pandemiläget skulle se ut i dag. Ingen vet med säkerhet hur det kommer att se ut om två månader. Därför är det bra att de här verktygen fortsätter att finnas, även om vi så klart hoppas att pandemin ska ta slut så snabbt som möjligt och att den här typens begränsningar inte längre behövs.

Det här lagförslaget får ändå anses vara helt okontroversiellt på det stora hela, eftersom det enbart fortsätter begränsningar eller möjlighet till begränsningar som redan är eller har varit i kraft.

Två detaljerade kommentarer dock. För det första gällande möjligheten till restaurangbegränsningarna: Det skulle vara skäl att låta Ålands landskapsregering själv få fatta beslut om restaurangbegränsningar på Åland. Ålands landskapsregering är ansvarig förvaltningsmyndighet i smittskydd i övrigt och borde vara det också på det här området. Grundlagsutskottet i riksdagen har tidigare ansett att det inte skulle finnas några hinder för att Åland skulle besluta om de här sakerna själva. Det skulle vara motiverat, inte enbart ur självstyrelseaspekt utan också av smittskyddsaspekt.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Då det på Åland i slutet av sommaren kom ett smittutbrott, behövde landskapsregeringen snabbt rekommendera begränsade öppettider för restaurangerna. De kunde bara rekommendera det eftersom det är regeringen som formellt fattar beslut om begränsningarna. På grund av att statsrådet samma vecka redan hade beslutat om begränsningarna då läget ännu såg bra ut så dröjde det över en vecka innan statsrådet beslöt om de nya restriktionerna på Åland. Här skulle det ha varit bättre och snabbare om Åland själv fått besluta om det, och som grundlagsutskottet tidigare har konstaterat finns inga juridiska hinder för ett sådant förfaringsätt.

Jag vill ändå här tillägga att samarbetet mellan statsrådet och landskapsregeringen gällande just de här sakerna har förbättrats och har fungerat bra på det stora hela under pandemin, gällande restaurangbegränsningarna.

Ärade talman! En sak som tyvärr inte fungerat lika bra är diskussionen om hälsokontrollerna vid gränsen, där statsrådet beslöt bevilja undantag på gränsen uppe i norr till både Norge och Sverige, trots att regionerna och kommunerna där inte uppfyllde kriterierna. Samtidigt beviljade man inte undantag för svenska kommuner nära Åland, trots att smittskyddsläget där var bättre än de som beviljades undantag. Det här upplevdes på Åland som mycket orättvist och omotiverat. Man ville ha samma undantag som i Lappland, och som man på Åland uppfattade som motiverat både för Lappland och för Åland. Nu föreslår regeringen, med hänvisning till eventuellt kommande EU-beslut, att man helt ska ta bort möjligheten till undantag. Det här uppfattar jag vara i strid med riksdagens vilja. Dessutom har jag själv inte hittat någon information om att EU skulle ha fattat beslut om det här, och i dag kom rapport också från Bryssel att det inte verkar ska ha fattats beslut på det här sättet.

Det är viktigt att minnas att det inte är EU:s behörighet, och det här är frågan om rekommendationer, och gällande till exempel incidenstalet har Finland inte följt EU:s rekommendationer tidigare under pandemin, alltså vi har inte alltid följt EU:s rekommendationer. Det är i och för sig inget skäl för kommande rekommendationer, men enligt min information kommer EU:s nya rekommendationer fortsättningsvis ha med en klassificering för så kallade gröna områden som ska rekommenderas kunna resa fritt för att inte försvåra livet över gränsen. Man understryker i synnerhet detta för personer som regelbundet måste pendla, som exempelvis många mellan Åland och Sverige.

Ärade talman! Jag rekommenderar alla som inte ännu vaccinerat sig att göra det så fort som möjligt. Åland är i topp med vaccinationstäckningen i hela landet och tar pandemin på mycket stort allvar. Bland annat därför har ingen dött i covid på Åland under hela pandemin. Vi vill däremot få en normaliserad gräns med Sverige där smittoläget nu för tillfället är betydligt bättre än i Finland som helhet. Vi upplever inte att det skulle äventyra hälsosäkerheten nationellt eller på Åland, utan vi ser det som motiverat och i enlighet med grundlagsutskottets och riksdagens beslut om krav på proportionalitet också i restriktionerna.

Samtidigt behöver vi så klart överlag förlänga dessa temporära ändringar av smittskyddslagen så att vi har verktyg att hantera pandemin då läget igen tyvärr är mer osäkert. Dessutom behöver vi överväga andra väl avvägda och motiverade åtgärder som vi kunde få som förslag till riksdagen snarast möjligt. — Tack.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Tack. — Kort omfattning.

[Tulkki esittää puheenvuorosta suomenkielisen yhteenvedon]

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Lundén, olkaa hyvä.

19.04 **Mikko Lundén ps:** Kiitos paljon, arvoisa herra puhemies! Tosiaankin nyt keskustellaan tartuntalain väliaikaisesta muuttamisesta, ja täällä nyt on sanottu kaikki tarpeellinen. Haluaisin silti kiinnittää huomiota 58 l §:ään koskien mahdollisten turistien tuleamista Suomeen, että olenkohan ymmärtänyt tämän asian aivan väärin. Tulen tätä asiaa vielä kysymään edelleenkin, mutta kumminkin:

Matkailun avautumisessa EU:n ulkopuolisista maista tuleville turisteille ongelmallista on se, että 58 l §:ssä EU:n digitaalisen koronarokotustodistuksen myöntäminen Euroopan unionin ulkopuolella rokotuksen saaneille rajataan kunnan asukkaille, mikä tarkoittaa käytännössä sitä, että esimerkiksi Yhdysvalloissa rokotuksen saanut matkailija ei pääse Suomessa käyttämään niitä palveluita, joiden käytön edellytyksenä on koronapassin esittäminen.

Ongelman korjaamiseksi olisi perusteltua, että 58 l §:stä poistettaisiin vaatimus asua kunnassa ja/tai annettaisiin rajalla koronastodistuksen tarkistamisen yhteydessä matkailijoille automaattisesti todistus, jota voitaisiin käyttää koronapassia vastaavalla tavalla maan sisällä.

Eli nyt pähkinänkuoressa vielä: onko nyt niin, että jos tulee vaikka kymmenen hengen turistiporukka Amerikasta ja heillä on kaikki rokotukset Amerikassa hoidettuna, niin tämän lakiesityksen mukaan he eivät pääse Suomessa ravintolassa kello 17:n jälkeen syömään, kun koronapassi tarkistetaan ovella, vai olenko ymmärtänyt jotain väärin? — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, liikenne- ja viestintävaliokunnan, sivistysvaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto.

23. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennyksestä verovuosina 2021–2025 annetun lain sekä varainsiirtoverolain 56 c §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 186/2021 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 27/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 2.12.2021 pidettävään täysistuntoon.

24. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 188/2021 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 28/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 2.12.2021 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

25. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 144/2021 vp
Toimenpidealoite TPA 152/2020 vp, 9/2021 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 30/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 2.12.2021 pidettävään täysistuntoon.

26. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 164/2021 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 17/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 2.12.2021 pidettävään täysistuntoon.

27. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tutkimustietovarannosta

Hallituksen esitys HE 177/2021 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 16/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 2.12.2021 pidettävään täysistuntoon.

28. Hallituksen esitys eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja eräiden työttömyysetuuden saamisen edellytysten uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 167/2021 vp
Valiokunnan mietintö TyVM 17/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 2.12.2021 pidettävään täysistuntoon.

29. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsätuhojen torjunnasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 156/2021 vp
Valiokunnan mietintö MmVM 16/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 2.12.2021 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 143/2021 vp

30. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on torstaina 2.12.2021 klo 16.00. Täysistunto lopetettiin klo 19.06.

Pöytäkirjan vakuudeksi: